

IMPULZE

ČASOPIS PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

ISSN 1337-9208 (tlačené vydanie)
ISSN 1339-3448 (online vydanie)
Evidenčné číslo: EV 2836/08
Periodicita vydávania: päťkrát ročne

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove,
Ul. 17. novembra 15
080 01 Prešov
IČO 17 070775

Redakcia: Anna Polačková (šéfredaktorka)
Peter Hal'ko (zástupca šéfredaktorky)
email: redakcia@unipo.sk

Redakčná rada: Peter Adamišin, Eva Bolfíková, Veronika Drabová, František Franko, Daniela Handlovičová, Michal Hospodár, Peter Kónya, Lucia Mikurčíková, Jana Mitříková, Iveta Ondriová, Maroš Šip, Lenka Tlučáková

Jazyková korekcia: Veronika Drabová

Sadzba: Peter Szombathy

Foto na obálke: Marcel Mravec

Tlač: GRAFOTLAČ PREŠOV, s.r.o.

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah príspevkov nezodpovedá redakcia. Univerzitný časopis NA PULZE je pokračovaním Časopisu akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

Prispievatelia posielajú svoje príspevky e-mailom na adresu šéfredaktorky časopisu (ak ide o celouniverzitné témy) alebo na adresy členov redakčnej rady za jednotlivé fakulty, s tým, že téma príspevku by mala korešpondovať so zameraním a prácou danej fakulty, ktorú člen redakčnej rady zastupuje.

Kontakty:

Príspevky o PU a všeobecné témy – Mgr. Anna Polačková, PhD.
(anna.polackova@unipo.sk)

Príspevky o FF PU – Mgr. Veronika Drabová
(veronika.drabova@unipo.sk)

Príspevky o GTF PU – doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD.
(michal.hospodar@unipo.sk)

Príspevky o FHPV PU – doc. PhDr. Eva Bolfíková, CSc.
(eva.bolfikova@unipo.sk)

Príspevky o FM PU – RNDr. Jana Mitříková, PhD.
(jana.mitrikova@unipo.sk)

Príspevky o PF PU – PaedDr. Lucia Mikurčíková, Ph.D., BGBA
(lucia.mikurcikova@unipo.sk)

Príspevky o PBF PU – doc. PhDr. Maroš Šip, PhD.
(maros.sip@unipo.sk)

Príspevky o FŠ PU – Mgr. Lenka Tlučáková, PhD.
(lenka.tlucakova@unipo.sk)

Príspevky o FZO PU – PhDr. Iveta Ondriová, PhD.
(iveta.ondriova@unipo.sk)

Príspevky zo života študentov PU – Daniela Handlovičová
(daniela.handlovicova@unipo.sk)

Vážené kolegyně a kolegovia,
milí študenti,

dovoľte, aby som sa Vám týmto spôsobom opäť prihovril na začiatku nového akademického roka. Takto pred dvanástimi mesiacmi sme stáli na prahu nového zimného semestra, plní nádejí a očakávaní návratu do normálneho akademického fungovania po polročnej dištančnej izolácii. Dnes, znovu na prahu zimného semestra, bohatší o skúsenosti z ďalšieho roka pandémie, očakávame nový akademický rok v neistote a s nemalými obavami z toho, čo prinesie ďalšia vlna epidémie. Iste sa väčšina z nás zhodne na tom, že riadne fungovanie univerzity nie je možné bez prezenčnej výučby, rovnako ako ani vedecký výskum bez prístupu k laboratóriám, archívom či iným objektom bádania, ktoré nie sú prístupné online. K tomu, aby tomu tak skutočne bolo, môže však teraz prispieť každý z nás, minimálne tým, že sa dá zaočkovať. Nielen kvôli návratu do normálu, ale aj preto, aby chránil seba, svojich blízkych aj svojich kolegov. Verme, že nasledujúci rok prežije univerzita čím menej uzavretá, bez ďalších obetí tohto zákerného ochorenia.

Dr. h. c. prof. PhDr. Peter KÓNYA, PhD.
rektor PU

Vydavateľ univerzitného časopisu NA PULZE je prevádzkovateľom, ktorý spracúva osobné údaje podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES. Autori príspevkov majú právo byť označení ako autori a rozhodnúť o spôsobe takéhoto označenia. V prípade, že autor príspevku zašle do redakcie príspevok, v znení ktorého uvedie svoje autorstvo spolu s menom, priezviskom a akademickým, či vedeckým titulom, s príspevkom budú zároveň zverejnené aj tieto údaje autora. Pravidlá spracúvania osobných údajov sú dostupné na webovom sídle vydavateľa: <http://www.unipo.sk/odkazy/ochrana-os-udajov>. Osobné údaje autorov budú prevádzkovateľom spracúvané najdlhšie rok po skončení vydávania univerzitného časopisu NA PULZE.

OBSAH

na pulze univerzity

Rozhovor s rektorom	2
Na univerzite pribudli traja noví profesori.....	4
Rekonštrukcie sa dočkal aj internát na Námestí mládeže	6
Čestný doktorát pre rektora univerzity	7
Univerzita ocenila prácu pedagógov i tých, ktorí sa zapojili do boja s pandémiou.....	8
Vesmír detskými očami.....	12
Účastníci Roma Versitas spoznávali rómsku kultúru	14
Epilóg 54. ročníka Akademického Prešova ponúkol vystúpenie študentských divadiel	15

na fakultách

Budúci učitelia doučovali žiakov základných škôl	16
Pedagogická fakulta spolupracuje s Montessori materskou školou	17
Študijný pobyt Dr. Poomanee sa úspešne zrealizoval aj počas koronavírusových opatrení	18
Erasmus+ mobility na Fakulte manažmentu v letnom semestri	20
Fakulta manažmentu sa stala členom konzorcia „Aquatic Artery“	21
Konferencia Inštitútu romanistiky	22
Doktorandi Katedry ekológie v pandemickom období	24
Geografi na predmete diaľkový prieskum zeme prezenčne i dištančne	25
Trh dobrovoľníckych príležitostí 2021	26
Prestížne ocenenie Inštitútu edukológie a sociálnej práce	27
O včelách na univerzite a Ekologickej noci	28
Liečivé rastliny pre zdravie a krásu všetkým zamestnancom univerzity	29
Diagnostické centrum Fakulty športu testovalo juniorov HK Poprad	30
Možnosť odbornej stáže v organizácii NAUTIS pre študentov PF	31
Finálové kolo online 9. ročníka logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov	32
Pedagogická fakulta pokračuje vo zvyšovaní kvality edukácie detí a žiakov s nadaním.....	33
Študentky manažmentu boli súčasťou medzinárodnej konferencie	34
Gabriel Kocák – Quo Vadis gastronómia?	35
Katedra interkultúrnej komunikácie v online priestore	36

Prednáška Mgr. Zdražilovej na Fakulte manažmentu	37
UNIPO Mappers už vyše roka pomáhajú mapovať neobjavené miesta na zemi	38
Vedecká konferencia na počesť profesora Boháča	40
Záver akademického roka na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte	41
Gagarinova cesta a vesmírny ruský jazyk v Ruskom centre	42
Ruské centrum si pripomenulo Deň kozmonautiky	43
Protokol a spoločenská etiketa v diplomatickej praxi.....	44
„Pamiatka nás spája“	45
Cena mesta Prešov in memoriam prof. Irene Medňanskej.....	46
Za Prokipom Kolisnykom.....	48
Za Milanom Demkom.....	49
Odišiel výnimočný študent Adrián Babič.....	50

veda a výskum

Zvyšovanie kvality vzdelávania o detského pacienta	51
Výskum rastlín a komercializácia aplikačných výstupov Katedry ekológie FHPV PU	52

rozhovory

Divadlo sa robí, robí ma, robím ho... ..	54
Úspešní absolventi PU	58

očami študentov

Keď dištančné štúdium neprebíha úplne hladko.....	62
Ukrajinskí študenti manažmentu cez ERASMUS+ na CYPRE	64
Študentka manažmentu cez ERASMUS+ v Lotyšsku dištančne	65
Študentská vedecká, odborná a umelecká činnosť pedagogickej fakulty	66
Študenti Inštitútu rusistiky sa zúčastnili konferencie na surgutskej univerzite	67
Prvá online študentská vedecká konferencia na Oddelení fyziky	68

šport

Prešovskí volejbalisti bronzoví a zlatí	70
---	----

S REKTOROM UNIVERZITY NA PRAHU NOVÉHO AKADEMICKÉHO ROKU

Pán rektor, sme na prahu nového akademického roku, skôr než sa opýtam na to, ako vidíte jeho začiatok a priebeh, môžete stručne zhodnotiť ten predchádzajúci?

Myslím, že predchádzajúci akademický rok si zaslúži prívlastok „ťažký“, aj keď zvyknem hovoriť, že každý rok je pre niečo ťažký, resp. ťažší ako ten predchádzajúci.

úci. No jednoznačne ten minulý rok nemá v dejinách univerzity obdobu. Aj keď sme pri jeho otvorení boli plní optimizmu a nastavili sme pravidlá fungovania univerzity aj v podmienkach epidémie, vývin situácie v krajine naše plány úplne zmenil a napriek všetkej snahe sme v priebehu októbra museli prejsť na

dištančnú formu vzdelávania. A rovnako dištančne sme ho aj ukončili. Výnimkou boli iba praktické predmety na Fakulte zdravotníckych odborov i Fakulte športu a, samozrejme, štátne záverečné skúšky na väčšine fakúlt univerzity.

Iste, chod univerzity nie je len o vzdelávaní, či už dištančnou, alebo prezenčnou formou. Popri viacerých ukončených a nových získaných výskumných projektoch a solídnych výsledkoch publikačnej činnosti napredoval aj rozvoj univerzity. Podarilo sa nám ukončiť rekonštrukciu dvoch študentských domovov na Ul. 17. novembra, realizovať parkovú úpravu námestia v tomto campuse i vytvoriť didaktický park za budovou rektorátu. Zároveň sme začali rekonštrukciu študentského domova na Námestí mládeže a výstavbu podkrovia Fakulty zdravotníckych odborov. Zároveň by som chcel pripomenúť, že uplynulý rok bol pre mnohých našich zamestnancov a študentov mimoriadne ťažký aj tým, že viacerí z nich a ich najbližších prekonali ochorenie Covid-19, neraz jeho ťažšie formy. Pritom štyria z našich kolegov ochoreniu podľahli, čo pre univerzitu znamená nenahraditeľnú stratu.

Vrátim sa k dištančnej výučbe, ktorá je asi popri priebehu pandémie najfrekventovanejšou témou uplynulých mesiacov. Aké sú skúsenosti univerzity s touto organizáciou vzdelávacieho procesu?

Napriek tomu, že dištančná forma výučby jednoznačne viedla aj u nás k posilneniu digitálnych kompetencií našich pedagógov a študentov, ako aj k istej modernizácii infraštruktúry IKT na univerzite, univerzitné štúdium nemôže v žiadnom prípade plnohodnotne nahradiť. Nenahradí priamy kontakt vyučujúceho so študentmi, ktorý je dôležitý pri všetkých organizačných formách, nielen pri laboratórnych cvičeniach a praktických predmetoch. Rovnako nemožno zabúdať na nesmierne dôležitý socializačný rozmer univerzitného štúdia, ktorý zo stredoškôľakov robí univerzitných študentov a spolu so zložkami tretej misie univerzít dotvára komplex univerzitného vzdelania. To sa pri akokoľvek silnej dávke dobrej vôle a snahe nedá dosiahnuť doma za počítačom. Nehovoriac už o študentskom živote na internátoch i mimo nich, o čo všetko boli študenti v „dištančnom roku“ ochudobnení.

Ako plánuje univerzita začať nový akademický rok?

V každom prípade plánujeme nový zimný semester začať prezenčnou formou a dúfame, že ho takto budeme môcť aj ukončiť. Vládou schválené predpisy v podobe tzv. Covid automatu nám umožňujú

v druhej a tretej fáze pandémie realizáciu prezenčnej formy štúdia v tzv. režime OTP, to znamená pre plne očkovaných, aktuálne otestovaných a ochorenie prekonavších študentov. Ak by okres Prešov prípadne padol ešte nižšie, resp. vyššie v stupňoch infekčnosti, je na zváženie kombinácia prezenčnej a dištančnej formy štúdia alebo vyučovanie len pre zaočkovaných študentov. V súčasnosti je tak aktuálny už spomínaný režim OTP, ktorý by mal zamedziť prienik nákazy na univerzitu, do študentských domovov a našich športových zariadení.

Aké opatrenia plánuje prijať univerzita na zabezpečenie zdravia svojich zamestnancov?

Rád by som zdôraznil, že pri prijímaní akýchkoľvek opatrení musíme rešpektovať rámec, daný aktuálnou legislatívou a takisto už spomínaným Covid automatom. Popri už samozrejmych opatreniach, ako sú udržiavanie zvýšenej čistoty objektov, dezinfekcia priestorov, vyžadovanie prekrytia horných dýchacích ciest a rozmiestnenie čím väčšieho počtu dezinfekčných prostriedkov v budovách univerzity, budeme musieť zabezpečiť najmä dodržiavanie režimu OTP vo vzdelávacom procese. Podobne ako v minulom roku budú v našich objektoch vyčlenené priestory pre osoby s príznakmi akútneho ochorenia aj vydané inštrukcie pre prípad výskytu infikovaných študentov alebo zamest-

nancov. V prípade prechodu do vyšších stupňov infekčnosti dôjde k transformácii rozvrhu v záujme neúplného obsadenia učební. Samozrejme, univerzita je pripravená prijať operatívne aj iné opatrenia, ktoré jej umožnia eventuálna zmena legislatívy a rovnako naďalej platiť i ponuka na očkovanie zamestnancov a študentov v priestoroch univerzity.

Pán rektor, čo by ste odporúčali zamestnancom a študentom univerzity v súčasnej situácii?

Predovšetkým, aby chránili zdravie svoje, svojich kolegov a blízkych. Ako ukázal minulý rok, epidémia je reálne nebezpečenstvo, prítomné medzi nami a stretnutie s ním môže mať fatálne následky. Popri zvýšenej hygiene a dodržiavaní chronicky známych odporúčaní považujem za jedinú účinnú ochranu pred ochorením a jeho dôsledkami očkovanie, čo potvrdzujú mnohé vedecké authority u nás a na celom svete. Chcel by som preto aj touto cestou poprosiť všetkých našich pedagogických i ďalších zamestnancov a študentov, aby sa dali zaočkovať proti tomuto zákernému ochoreniu. Iba tak dokážeme ochrániť zdravie a životy svoje a svojich blízkych. Zároveň to je jediná cesta, ako sa nám podarí zabezpečiť v týchto ťažkých časoch riadny chod univerzity a normálny akademický život.

Zhovárala sa
Mrg. Anna POLAČKOVÁ, PhD.

NA UNIVERZITE PRIBUDLI TRAJA NOVÍ PROFESORI

Zoznam profesorov na Prešovskej univerzite obohatili traja novovymenovaní profesori. Ide o dvoch profesorov z Filozofickej fakulty a jednu profesorku pôsobiacu na Fakulte humanitných a prírodných vied.

Prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová vymenovala dňa 29. apríla 27 nových profesorov vysokých škôl, predovšetkým z oblasti spoločenských a humanitných vied. Prešovskú univerzitu reprezentovali prof. Milan Ferencík z Inštitút anglistiky a amerikanistiky FF PU, prof. Slávka Kopčáková, riaditeľka Inštitút estetiky a umeleckej kultúry FF PU a riaditeľka Ústavu pedagogiky, andragogiky a psychológie FHPV PU prof. Lenka Pasternáková.

„Pobyt v Prezidentskom paláci bol pre mňa veľmi príjemným zážitkom, jedinečnou príležitosťou nakrátko pobudnúť v reprezentačných priestoroch hlavy štátu som si užíval v atmosfére uvoľneného očakávania nevedenej udalosti. Až pri samotnom slávnostnom akte odovzdávania vymenovania mi však došlo, o čo vlastne ide, pričom som si spomenul na tých, ktorým vďačím za možnosť výnimočného stretnutia s pani prezidentkou,“ prezradil prof. Ferencík, ktorý si prevzal menovací dekrét

v odbore cudzie jazyky a kultúry. Slávnostný akt vymenovania profesorov a profesoriek v prezidentskom paláci ocenila aj prof. Kopčáková. „Štvrtok 29. apríla bol pre mňa dlho očakávaným dňom a veľmi som sa naň tešila. V ten deň vyšlo nad Bratislavou konečne aj teplé a prívetivé slnko. Atmosféra bola veľmi vznešená a príjemná. Oceňujúce slová pani prezidentky boli úprimným ocenením nás, vedecko-pedagogických pracovníkov, ktorí bdieme nad uchovávaním, odovzdávaním a transformáciou kultúrnych tradícií v najširšom zmysle slova,“ uviedla Kopčáková, novovymenovaná profesorka v odbore estetika, ktorá podľa jej slov verí v dôležitosť a nenahradiťnosť estetického vnímania – v umení ale aj v každodennom živote.

Z rúk prezidentky si menovací dekrét v odbore odborová didaktika prevzala aj prof. Lenka Pasternáková. „Deň spojený s menovaním za profesorov a profesorky pochopiteľne patril medzi moje najkrajšie. Tento pocit

zažili všetky študentky a študenti a ich najbližší v deň svojej promócie. Veľmi si vážim všetky možnosti, ktoré mi boli dopriate a vďaka nim som mohla tento pocit zažiť aj ja 29. apríla 2021. Uvedomujem si nesmiernu zodpovednosť, ktorá teraz predo mnou je. Súvisí nielen s akreditačným procesom, ktorého sme súčasťou, ale aj s ďalším pôsobením v pregraduálnej príprave našich študentiek a študentov. S úctou ďakujem všetkým, ktorí mi dôverovali, ktorí ma podporovali, a tak ako celé moje akademické pôsobenie, aj teraz mám na zreteli: nesklamať...“ úprimne zdôraznila prof. Pasternáková.

Úlohou nových profesorov je podľa slov prezidentky vychovávať absolventov, ktorí dokážu vytvárať intelektuálne, kultúrne a duchovné hodnoty a dokážu pôsobiť na ľudí tak, aby boli schopní prijímať hodnotové rozhodnutia na vysokej intelektuálnej a kultúrnej úrovni.

PROFIL NOVOVYMEŇOVANÝCH PROFESOROV

prof. PhDr. MILAN FERENČÍK, PhD.

Vo svojej vedeckovýskumnej, publikačnej a pedagogickej činnosti dlhodobo pôsobí v oblasti funkčno-systémovej lingvistiky a v slovenskom anglistickom prostredí rozvíja výskumné tradície a prístupy anglofónnej štylistiky, (kritickej) analýzy diskurzu, prag-malingvistiky a sociolingvistiky. Vychádzajúc zo zdvorilostnej teórie a teórie identity sa v oblasti prag-

malingvistiky v ostatnom čase venoval výskumnému problému vyjednávania obsahu pojmu slušnosť v internetových diskusných fórach, ktorý bol v nedávnej dobe v centre domáceho spoločensko-politického diskurzu. V oblasti sociolingvistiky sa aktuálne zameriava na skúmanie fungovania angličtiny ako lingua franca v mnohojazyčnom prostredí kontaktných zón turizmu, pričom sa sústreďuje na rôznosť jej manifestácií vo vzťahu k jej funkciám, ako aj na problematiku jazykových a pragmatických noriem jej používania. Osobitne ho zaujíma to, ako sa realizuje interpersonálna funkcia jazyka v regulatívnom diskurze ako osobitnej vrstvy jazykovej krajiny verejného priestoru, a to na pozadí procesov geokultúrnej globalizácie.

Prof. PaedDr. SLÁVKA KOPČÁKOVÁ, PhD.

V roku 2001 získala vedeckú hodnosť PhD. v odbore teória a dejiny hudby v doktorandskom štúdiu v Ústave hudobnej vedy Slovenskej akadémie vied v Bratislave. V roku 2013 obhájila vedecko-pedagogickú hodnosť docent v odbore estetika. Vo svojom vedeckom výskume sa sústreďuje na skúmanie vzťahov medzi dejinami, teóriou a estetikou hudby, na výskum dejín slovenskej estetiky, na staršie dejiny regionálnej hudobnej kultúry a na metodologické otázky recepcie hudby. Od roku 2007 je jej pôsobiskom Inštitút estetiky a umeleckej kultúry Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity. Od roku 2015 je riaditeľkou inštitútu, od roku 2018 je podpredsedníčkou Spoločnosti pre estetiku na Slovensku (SPES). V roku 2017 absolvovala výskumný pobyt v Rakúskej akadémii vied (Österreichischen Akademie der Wissenschaften) vo Viedni. Je autorkou šiestich vedeckých monografií, cca 100 pôvodných vedeckých prác vydaných doma a v zahraničí, z toho osem evidovaných vo svetových databázach (CCC, WoS a i.). V roku 2019

reprezentovala Slovensko na Svetovom kongrese estetiky v Srbsku, je členkou ôsmich redakčných rád doma a v zahraničí. Má za sebou bohaté umelecko-pedagogické skúsenosti v umeleckom školstve a v profesionálnom interpretačnom umení (Orchester spevohry DJZ), jej záľubou je hudobná publicistika.

Prof. PaedDr. LENKA PASTERÁKOVÁ, PhD., MBA

Je absolventkou Prešovskej univerzity v Prešove. Na Fakulte humanitných a prírodných vied vyštudovala učiteľstvo akademických predmetov št. odbor: slovenský jazyk a literatúra – pedagogika. Na svojej alma máter v roku 2008 získala akademický titul PhD. V roku 2013 obhájila na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre habilitačnú prácu a bol jej udelený vedecko-pedagogický titul do-

centka v študijnom odbore 1. 1. 4. pedagogika. Vo svojej výskumnej oblasti sa venuje problematike didaktiky a odborovej didaktiky, teórii výchovy a školskému manažmentu. Za svoju publikačnú činnosť bola v rokoch 2018, 2019 a 2020 ocenená Cenou rektora a v roku 2019 jej bola udelená bronzová medaila za významný prínos v oblasti vedy, vzdelávania a rozvoja, udelená rektorom PU v Prešove. Už od začiatku svojho pôsobenia na PU v Prešove prešla viacerými akademickými funkciami (prodekan, vedúca katedry, riaditeľka). Dnes je riaditeľkou Ústavu pedagogiky, andragogiky a psychológie – pracoviska, ktoré na celouniverzitnej úrovni zabezpečuje prípravu študentov učiteľských študijných programov.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Kancelária prezidenta SR

REKONŠTRUKCIE SA DOČKAL AJ INTERNÁT NA NÁMESTÍ MLÁDEŽE

Po rozsiahlej obnove dvoch najväčších ubytovacích zariadení pre študentov sa Prešovská univerzita v Prešove pustila aj do modernizácie Študentského domova na Námestí mládeže. V rámci rekonštrukcie 46-ročnej budovy dôjde k obnove ubytovacích buniek a spoločných priestorov.

Študentský domov na Námestí mládeže pozostáva z dvoch výškovo odlišných celkov. Nižšia budova je trojpodlažná, vyššia má päť nadzemných podlaží a jedno podzemné. Do rekonštrukcie prvej etapy je zahrnutá časť bloku B, ktorý pozostáva z troch podlaží a 24 buniek. „Budova bola uvedená do prevádzky v roku 1975 a interiér objektu bol už značne opotrebovaný. V rámci rekonštrukcie objektu preto dôjde k obnove ubytovacích buniek a spoločných priestorov,“ priblížil Ján Mikluš, koordinátor prevádzkovo-technických činností Študentského domova PU. Každá ubytovacia bunka bude vybavená vlastným sociálnym zariadením a na chodbách pribudnú kuchynky pre individuálne stravovanie študentov. Obnovovaná stavba bude zároveň riešená tak, aby všetky jej funkcie boli dostupné aj pre osoby s obmedzenými schopnosťami, nielen pohybovými, ale i zrakovými či sluchovými.

Rekonštrukčné práce zahŕňajú výmenu podláh, obnovu vnútorných omietok a interiér sa kompletne vymaľuje. „Pôvodné sociálne zaria-

denia sa zmodernizujú a vybaví sa novou sanitou. Existujúce rozvody vody, kanalizácie, ako i elektroinštalácie vrátane osvetlenia a koncových prvkov sa vymenia za nové,“ ozrejmila investičná technička PU Darina Gajdárová. Podľa jej slov sa v kúpeľniach doplnia nové vykurovacie telesá s napojením na existujúce rozvody.

Súčasťou rekonštrukcie bude aj obnova balkónov a mobiliáru. Na loggiách je navrhnutá výmena podlahy, vrátane súvisiacich prvkov oplechovania, ale tiež modernizácia zábradlia. Pôvodný mobiliár a zabudovaný nábytok sa kompletne demontuje a nahradí novým, pribudnú i nové kuchynské linky. Taktiež sa vymenia interiérové dvere a zárubne.

Celková hodnota rekonštruovanej zákazky bloku B predstavuje sumu bezmála 290 000 eur s DPH a je hradená z prostriedkov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a z vlastných zdrojov univerzity. Práce by mali byť podľa stanoveného harmonogramu ukončené začiatkom októbra 2021.

S prihladnutím na finančné možnosti plánuje postupne univerzita pokračovať aj v obnove zvyšnej časti internátu. V súčasnosti dokonca rozbieha procesy rekonštrukcie exteriérovej časti internátu, financovanej zo štrukturálnych fondov a vlastných zdrojov. Okrem modernizácie Študentského domova na Námestí mládeže chce PU v budúcnosti obnoviť i posledný internát na Exnárovej ulici.

* * *

Študentské domovy PU tvorí komplex štyroch internátov s celkovou ubytovacou kapacitou 1 918 miest. Tie najvyťaženejšie a najväčšie (tzv. Starý a Nový internát) sa nachádzajú v areáli univerzity na Ul. 17. novembra a práve ich sa dotkla historicky najrozsiahlejšia rekonštrukcia, ktorá prebiehala v rokoch 2018 – 2020. Ich exteriérová a interiérová obnova stála takmer 4,5 mil. eur.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC
CCKV PU

ČESTNÝ DOKTORÁT PRE REKTORA UNIVERZITY

Rektorovi Prešovskej univerzity v Prešove prof. Petrovi Kónyovi bol dňa 2. júla 2021 udelený titul Doctor honoris causa na Univerzite Károlya Eszterházyho v Egeri v Maďarsku (Eszterházy Károly egyetem, Eger).

Hlavným dôvodom udelenia čestného titulu bola dlhoročná spolupráca vo vede a výskume medzi historickými pracoviskami oboch univerzít, ako aj participácia na spoločných vedeckých projektoch v podobe konferencií, vydávania spoločných publikácií.

Rektor Prešovskej univerzity si diplom prevzal z rúk rektorky univerzity dr. Pajtókné dr. Tari Ilo- na v rámci slávnostného odovzdávania univerzitných diplomov absolventom a ďalších ocenení pre pracovníkov univerzity. „Ocenenie si veľmi vážim a vnímam ho ako symbolické ohodnotenie výše dvadsaťročnej úzkej spolupráce nielen historických pracovísk oboch univerzít. Verím, že kooperácia sa bude naďalej prehlbovať a prinesie nové dimenzie v spolupráci v oblasti vzdelávania, vedeckého výskumu či publikačnej činnosti,“ uviedol rektor univerzity Peter Kónya.

Univerzita, pomenovaná podľa svojho zakladateľa jágerského biskupa Károlya Eszterházyho, má

dlhoročnú tradíciu, na strane druhej vo vede i vzdelávaní presadzuje všetky moderné trendy

a inovatívne prístupy. V súčasnosti patrí medzi dynamicky sa rozvíjajúce univerzity severovýchodného Maďarska s podobným portfóliom poskytovaného vzdelávania ako Prešovská univerzita. Od 1. augusta tohto roku v rámci reformy vysokého školstva v Maďarsku sa zmenil jej štatút a stala sa druhou katolíckou univerzitou v krajine (po Univerzite Petra Pázmányho v Budapešti). Obe univerzity majú bohatú a úzku spoluprácu najmä v humanitných vedách, ktorá trvá mnoho rokov.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.

UNIVERZITA OCENILA PRÁCU PEDAGÓGOV I TÝCH, KTORÍ SA ZAPOJILI DO BOJA S PANDÉMIOU

V Didaktickom parku Prešovskej univerzity v Prešove sa 21. júna 2021 uskutočnilo slávnostné zasadnutie akademickej obce, na ktorom sa udeľovali medaily pri príležitosti Dňa učiteľov. Prítomní si minútu ticha uctili aj obeť pandémie z radov zamestnancov univerzity.

Spoločné zasadnutie akademickej obce a Akademického senátu PU patrí k tradičným univerzitným podujatiam. Uplynulý rok ho však z dôvodu zlej pandemickej situácie nebolo možné zrealizovať. Vedenie univerzity a akademického senátu PU sa však rozhodlo, že na záhradnej slávnosti vzdá hold pedagogickej a výskumnej práci svojich tvorivých zamestnancov pri príležitosti Dňa učiteľov za rok 2019 a 2020. „Profesia učiteľa je jednou z najvznešenejších a najušľachtilejších povolaní. Zahŕňa v sebe povinnosť, potrebu a chcenie odovzdávať novej generácii po tisícročia nazbierané poznanie a životné skúsenosti o tomto svete, s cieľom nielen ho spoznať kvôli prežitiu, ale urobiť ho lepším

a dokonalejším, aby život prinášal viac radosti ako starostí, viac lásky ako nenávisť, viac dobra ako zla,“ uviedla vo svojom úvodnom slove Helena Galdunová, predsedníčka Akademického senátu PU.

V súčinnosti s jednotlivými fakultami následne rektor PU Peter Kónya udelil zamestnancom a priateľom univerzity bronzovú, striebornú a zlatú medailu za dlhoročnú významnú pedagogickú, výskumnú činnosť a prínos pre rozvoj univerzity.

„Som veľmi rád, že ste prijali pozvanie na podujatie, ktoré sa v tomto formáte na univerzite uskutočňuje prvýkrát. Máme za sebou ťažké

obdobie pandémie, počas ktorého sme museli čeliť novým výzvam a situáciám, preto mi dovoľte poďakovať sa vám za to, že ste prispeli k tomu, aby sme dané obdobie zvládli čo najlepšie,“ zdôraznil v príhovore rektor univerzity Peter Kónya. Podľa jeho slov je jediným svetlom na konci tunela očkovanie. „Chcem vás poprosiť, aby ste sa v tomto ohľade správali zodpovedne. Iba očkovaním dokážeme vytvoriť podmienky na to, aby sme v tejto nenormálnej dobe, mohli normálne pôsobiť,“ apeloval rektor, ktorý verí, že ďalší akademický rok sa na univerzite uskutoční v prezenčnej metóde.

Ocenenia sa na podujatí dostalo i zamestnancom univerzity, ktorí sa

zásadným spôsobom zapojili do pomocných aktivít počas pandémie. „Súčasťou našej univerzity, ako celku je aj Fakulta zdravotníckych odborov, ktorej zamestnanci medzi prvými začali zabezpečovať triáže, výrobu ochranných štítov, testovacie aktivity, organizovanie odborných klinických praxí a byť príkladom svojim študentom a nápomocní všetkým, ktorí to potrebujú. Študenti fakulty zároveň

ukázali, že sú morálne aj odborne pripravení na plnenie celoživotného poslania, ktoré si vybrali,“ vyzdvihla predsedníčka Galdunová, pôsobiaca na FZO. Práve v tejto súvislosti rektor univerzity ocenil bronzovou medailou všetkých šesť katedier Fakulty zdravotníckych odborov a striebornou medailou dvoch zamestnancov rektora za aktivity zamerané na efektívnu pomoc v boji s COVID-19.

Na slávnostnom zasadnutí bol zároveň oficiálne otvorený Didaktický park PU, určený ako doplnkový prvok výučby nielen pre študentov, ale aj návštevníkov univerzitného areálu, ktorý bol dokončený koncom minulého roka.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC
CCKV PU

ZOZNAM OCENENÝCH

BRONZOVÉ MEDAILY boli udelené:

Z FILOZOFICKEJ FAKULTY:

doc. PhDr. Tatjane BÚGELOVEJ, CSc.

prof. PhDr. Márii ČIŽMÁROVEJ, CSc.

doc. PhDr. Irine DUDINSKEJ, CSc.

doc. Mgr. et Mgr. Jánovi GAVUROVI, PhD.

doc. PhDr. Gite GEREMEŠOVEJ, PhD.

Z GRÉCKOKATOLÍCKEJ TEOLOGICKEJ FAKULTY:

Mgr. Gabriele MISÁLOVEJ

doc. ThDr. Marcelovi MOJZEŠOVI, PhD.

doc. ThDr. Štefanovi PALOČKOVI, PhD.

Z FAKULTY HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED:

RNDr. Daniele GRÚLOVEJ, PhD.

doc. RNDr. Marte MYDLÁROVEJ
BLAŠČÁKOVEJ, PhD.

RNDr. Kataríne ŠTERBÁKOVEJ, PhD.

Z FAKULTY MANAŽMENTU:

doc. Ing. Viktórii ALI TAHA, PhD.

Mgr. Eve BENKOVEJ, PhD.

doc. Mgr. Richardovi FEDORKOVI, PhD.

prof. Ing. Štefanovi LYÓCSOVI, PhD.

doc. Ing. Jurajovi TEJOVI, PhD.

Z PEDAGOGICKEJ FAKULTY:

PaedDr. Anne DEREJANÍKOVEJ, PhD.

PaedDr. Klaudii KOŠALOVEJ, PhD.

doc. PaedDr. Ivete ŠEBEŇOVEJ, PhD.

Z PRAVOSLÁVNEJ BOHOSLOVECKEJ FAKULTY:

Mgr. Petrovi SAVČÁKOVI, PhD.

doc. ThDr. Štefanovi ŠAKOVI, PhD.

doc. PhDr. Marošovi ŠIPOVI, PhD.

Z FAKULTY ŠPORTU:

Mgr. Pavlovi ČECHOVI, PhD.

Mgr. Lenke TLUČÁKOVEJ, PhD.

Z FAKULTY ZDRAVOTNÍCKYCH ODBOROV:

RNDr. Bc. Anne HORŇÁKOVEJ, PhD.

PhDr. Anne HUDÁKOVEJ, PhD.

PhDr. Wiolette Bronislave MIKULÁKOVEJ, PhD.

PhDr. Mgr. Alene SCHLOSSEROVEJ, PhD.

NÁVRH REKTORA PU V PREŠOVE:

Katedre ošetrovateľstva Fakulty zdravotníckych odborov

Katedre pôrodnej asistencie Fakulty zdravotníckych odborov

Katedre fyzioterapie Fakulty zdravotníckych odborov

Katedre dentálnej hygieny Fakulty zdravotníckych odborov

Katedre medicínsko-technických odborov Fakulty zdravotníckych odborov

Katedre urgentnej zdravotnej starostlivosti Fakulty zdravotníckych odborov

STRIEBORNÉ MEDAILY boli udelené:

Z FILOZOFICKEJ FAKULTY:

PROF. PHDR. VIERE BILASOVEJ, CSC.

prof. PhDr. Magdaléne BILEJ, PhD.

Z GRÉCKOKATOLÍCKEJ TEOLOGICKEJ FAKULTY:

doc. JCDr. Františkovi ČITBAJOVI, PhD.

doc. ThDr. Michalovi HOSPODÁROVI, PhD.

Z FAKULTY HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED:

doc. Mgr. Martinovi HROMADOVI, PhD.

Z FAKULTY MANAŽMENTU:

doc. Ing. Jaroslave HEČKOVEJ, PhD.

doc. Ing. Sylvii JENČOVEJ, PhD.

Z PRAVOSLÁVNEJ BOHOSLOVECKEJ FAKULTY:

doc. ThDr. Jánovi HUSÁROVI, PhD.

doc. ThDr. Miroslavovi ŽUPINOVI, PhD.

Z FAKULTY ŠPORTU:

MUDr. Bibiane VADAŠOVEJ, PhD.

Z FAKULTY ZDRAVOTNÍCKYCH ODBOROV:

PhDr. Mgr. Tatiane ŠANTOVEJ, PhD.

NÁVRH REKTORA PU V PREŠOVE:

JUDr. Veronike GRUCOVEJ

Ing. Elemírovi SCHOLZOVI

ZLATÉ MEDAILY boli udelené:

Z FILOZOFICKEJ FAKULTY:

doc. PhDr. Tatjane BÚGELOVEJ, CSc.

prof. PhDr. Jozefovi SIPKOVI, PhD.

Z GRÉCKOKATOLÍCKEJ TEOLOGICKEJ FAKULTY:

prof. ThDr. Vojtechovi BOHÁČOVI, PhD.

Z FAKULTY HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED:

prof. RNDr. Mariánovi REIFFERSOVI, DrSc., FlnstP

Dr. h. c. doc. PaedDr. Vladimírovi ŠEBEŇOVI, PhD.

Z FAKULTY MANAŽMENTU:

doc. Ing. Petrovi ADAMIŠINOVI, PhD.

doc. PhDr. Radovanovi BAČÍKOVI, PhD., MBA, LL.M.

Z PEDAGOGICKEJ FAKULTY:

prof. PhDr. Ľudmile BELÁSOVEJ, PhD

prof. PhDr. Márii PODHÁJECKEJ, CSc.

Z PRAVOSLÁVNEJ BOHOSLOVECKEJ FAKULTY:

prof. ThDr. Alexandrovi CAPOVI, CSc.

prof. PhDr. Márii MACHALOVEJ, CSc.

Z FAKULTY ZDRAVOTNÍCKYCH ODBOROV:

doc. PhDr. Ľubici DERŇAROVEJ, PhD., MPH

NÁVRH REKTORA PU V PREŠOVE:

doc. PhDr. Štefánii ANDRAŠČÍKOVEJ, PhD., MPH

prof. PhDr. Milanovi PORTIKOVI, PhD.

VESMÍR DETSKÝMI OČAMI

Ústrednou témou tohtoročnej Prešovskej detskej univerzity (PDU) bola Vesmírna odysea, čomu organizátori prispôbili aj svoje aktivity v priebehu celého týždňa od 16. do 20. augusta. Takmer 270 malých vysokoškolákov skúmalo vesmír prostredníctvom umenia, športu, médií, sveta módy, histórie, zdravia či ochrany prírody.

PDU patrí k tradičným podujatiam, ktoré počas letných prázdnin organizuje Prešovská univerzita. Jej 14. ročník bol obdobne ako ten minulý, vzhľadom na aktuálnu pandemickú situáciu, sprevádzaný prísnyimi hygienickými opatreniami.

Prioritou bola bezpečnosť detí

Aj tento rok boli deti rozdelené do menších skupín s maximálnym počtom 13 a jednotlivé aktivity boli realizované vo veľkých prednáškových aulách či átriách. Samozrejmosťou bol aj čo najväčší pobyt detí vo vonkajšom prostredí

a pravidelné vetranie miestností. „Realizácia edukačného procesu v súčasnej pandemickej situácii nebola pre nás nová. Som rada, že tak ako minulý rok počas Prešovskej detskej univerzity, aj teraz sme sa mohli v zdraví zúčastňovať

zaujímavých stretnutí s lektormi, ktorí prijali pozvanie vyučovať našich bakalárčikov a magisterčikov,“ vysvetlila Lenka Pasternáková, riaditeľka Ústavu pedagogiky, andragogiky a psychológie Fakulty humanitných a prírodných vied

PU, ktorá zastrešuje v rámci PDU študijný program magisterček. Zároveň doplnila, že deti v úvode vyučovania absolvovali poučenie, resp. obdržali inštrukcie súvisiace s dodržiavaním hygienických opatrení. Pred nástupom na detskú univerzitu museli zároveň rodičia odovzdať podpísané čestné vyhlásenie o bezinfekčnosti dieťaťa. Zmenou v porovnaní s minulými rokmi bolo aj to, že promócie magisterčekov boli tento rok realizované po skupinkách bez účasti rodičov.

Objavovanie vesmíru

Program 14. ročníka PDU bol zameraný na objavovanie vesmíru. Malí vysokoškólači v priebehu týždňa navštevovali hvezdárne a pla-

ru, ale aj možnosť dozvedieť sa o vesmírnej strave,“ priblížil Martin Javor, jeden z hlavných organizátorov Prešovskej detskej univerzity. Interaktívne aktivity si pre účastníkov PDU nachystalo aj Krajské múzeum v Prešove, v ktorom sa deti zúčastnili prednášok na vesmírne témy, získavali informácie o vývoji hodín a kalendára, vyrábali si prstienky či pokúšali sa štiepať kameň.

„Veľmi sa teším, že pozvanie realizovať prednášku v rámci PDU prijali aj osobnosti mediálneho a módného sveta, úspešná módna návrhárka Iba Sandor, ktorá previedla našich mladých študentov v rámci svojej prednášky po svete s fashion designer. Prostredníctvom svojej prednášky do sveta médií – fenoménu

(žiaci 1. – 4. ročníka ZŠ) a „magisterček“ (žiaci 5. – 9. ročníka ZŠ, resp. zodpovedajúcich tried 8-ročných gymnázií), pričom vyučovanie prebiehalo každý deň od 8.00 do 16.00 hod. O 266 účastníkov 14. ročníka detskej univerzity sa staralo celkovo 50 tútorov z radov študentov a 46 lektorov. „Našla som si tu veľa kamarátov, mali super animátorov a veľa zábavných aktivít. Dozvedela som sa zaujímavosti o včelách, ale páčila sa mi aj prednáška o use,“ prezradila Eva Karabinošová, ktorá sa zúčastnila detskej univerzite už tretíkrát.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC
CCKV PU

netária, vyrábali slnečné hodiny či rakety, zaujímavé boli aj tvorivé a divadelné dielne. „Z programu možno taktiež spomenúť cestovanie slnečnou sústavou, návštevu Ruského centra, vesmírne dobrodružstvo s angličtinou a ruštinou, keďže je 60. výročie letu Gagarina do vesmí-

súčasnej doby, zase zasvätila známa rozhlasová moderátorka, absolventka našej univerzity Martina Poláková,“ doplnila informácie k programu Lenka Pasternáková.

Na PDU boli tradične vytvorené dve študijné skupiny „bakalárček“

ÚČASTNÍCI ROMA VERSITAS SPOZNÁVALI RÓMSKU KULTÚRU

Na Prešovskej univerzite v Prešove v čase od 16. do 20. augusta prebiehal druhý ročník vzdelávacieho podujatia s názvom Roma Versitas. Navštevovalo ho celkovo 14 detí, ktoré prostredníctvom prednášok a tvorivých dielní spoznávali rómsku kultúru na Slovensku.

Projekt Roma Versitas je výsledkom spolupráce občianskeho združenia Ďakujem „Paľikerav“ z Varhaňoviec, Dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry (DIRCK), Štátnej vedeckej knižnice v Prešove a Ústavu rómskych štúdií (URŠ) Prešovskej univerzity v Prešove. „Cieľom je zvýšiť záujem rómskych žiakov a ich rodičov o vzdelanie vo všeobecnosti, ale hlavne nám ide o to, aby sa deti dozvedeli niečo nové, zažili vysokoškolské prostredie, kam by raz mohli prísť ako študenti,“ uviedla Renáta Pankievič, riaditeľka OZ Paľikerav. Ako dodala, podujatie bolo primárne určené pre rómskych žiakov 1. a 2. stupňa základných škôl z Košického a Prešovského kraja, ktoré sa počas roka zúčastňovali na aktivitách občianskeho združenia. Celotýždňový program študentskej detskej Roma Versitas bol rozdele-

ný do dvoch častí. Prvá pozostávala z prednášok a tvorivých dielní, ktoré zabezpečoval URŠ spoločne s DIRCK. Druhá časť bola venovaná aktivitám pod taktovkou animátorov knižného klubu OZ Paľikerav. V rámci prednášok sa malí študenti dozvedeli viac o rómskej kultúre,

spoznávali zvyky Rómov v minulosti i súčasnosti, ale tiež rómsku literatúru na Slovensku, od orálnej tradície Rómov až po počiatky modernej knižnej tvorby. Dotkli sa aj knižnej tvorby staršej generácie rómskych spisovateľov i tých spisovateľov, ktorí stáli pri zrode modernej literárnej tvorby v písanej podobe.

„Súčasťou poobedného programu žiakov bolo stretnutie s vysokohoriským nosičom, kde sa deti dozvedeli o živote a práci týchto mužov, učili sa pliesť košíky z papiera, ale navštívili tiež ekopark či kino. Nemenej zaujímavá bola aj návšteva hrobu významnej rómskej spisovateľky Eleny Lackovej,“ priblížil jeden z animátorov združenia Ivan Žiga.

Študentská detská Romas Versitas začala tradične imatrikuláciou a vyvrcholila promočným aktom, v rámci ktorého organizátori účastníkom odovzdali diplom o úspešnom absolvovaní štúdia. Projekt sa realizoval čiastočne aj zo zdrojov Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC
CCKV PU

EPILOG 54. ROČNÍKA AKADEMICKÉHO PREŠOVA PONÚKOL VYSTÚPENIE ŠTUDENTSKÝCH DIVADIEL

V poradí 54. ročník Akademického Prešova (AP), ktorý bol vlani na jeseň prerušený pandemiou, pokračoval na jar svojím Epilógom. Súťaž umeleckej tvorivosti vysokoškolákov Slovenska sa za dodržiavania prísnych hygienických opatrení uskutočnila 20. a 21. mája 2021.

Z dôvodu pandémie ochorenia CO-VID-19 sa 54. ročník Akademického Prešova konal v jeseni v redukovanej podobe, čo mala za následok skrátenie aj jeho programu. „Museli sme odvolať účasť zahraničných študentských divadiel i niektorých slovenských divadelných súborov, rovnako sa z uvedených príčin zrušila aj realizácia tvorivých dielní. Nevyčerpané finančné prostriedky použijeme v terajšom Epilógu,“ vysvetlil dramaturg festivalu Miron Pukan. Zároveň dodal, že podujatie malo síce silného protihráča, ktorým je koronavírus, avšak kultúra aj napriek zložitej situácii stále žije a vysokoškoláci neprestali uvažovať aj v súvislostiach s nadčasovým hodnotovým presahom.

Koncepcia Epilógu AP nadväzovala aj vďaka Prešovskej univerzite v Prešove na ideu, ktorá spája celú akademickú obec Slovenska: „Vráťme

ducha tvorivosti na vysoké školy.“ „Iniciovala potrebu revitalizovať na určitý čas prerušené životné postojy smerujúce k hľadaniu nových horizontov. Je pre ne príznačná generačná kritickosť, odvaha stavať, tvarovať, formovať po novom...“ uviedol riaditeľ festivalu prof. Karol Horák.

„Okrem workshopov sa v rámci Epilógu AP predstavilo napríklad banskobystričské Nezávislé divadelné

zoskupenie Odivo s pohybovou per-
formanciou Verzus, Internationale
Teatrale/Colectivo s výrazne senzua-
lnou inscenáciou Prach, Študentské
divadlo Prešovskej univerzity
s Pinterovou absurdnou komédiou,
košický Crocus Theatre, bratislavský
Príchod Godota, známy aj zahra-
ničnému publiku, a ďalší,“ priblížil
Miron Pukan. Podľa jeho slov boli
tvorivé dielne, ktoré sa realizovali
už od pondelka, na záver festivalu
verejne prezentované a ďalej rozví-
jané ich uvedením v jubilejnom 55.
ročníku AP na jeseň tohto roka.

Počas konania festivalu organizátori zabezpečili dodržiavanie všetkých hygienických opatrení v súlade s aktuálne platnými predpismi Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. „Záleží nám na bezpečnosti každého návštevníka festivalu a ľudí, ktorí na festivale pracujú. Na základe aktuálneho vývoja situácie v súvislosti s ochorením CO-VID-19 sme prijali viaceré opatrenia, ktorými sme sa riadili pri organizácii festivalu,“ uzatvoril Pukan. Vystúpenia, na ktoré bol vstup bezplatný, sa uskutočnili na viacerých miestach v Prešove a v Košiciach.

* * *

Vyhlasovateľom Súťaže amatérskej umeleckej tvorivosti vysokoškolákov Slovenska – Akademický Prešov je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Rektorát Prešovskej univerzity v Prešove, mesto Prešov, Fond na podporu umenia a Občianske združenie Akademický Prešov.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: archív AP

BUDÚCI UČITELIA DOUČOVALI ŽIAKOV ZÁKLADNÝCH ŠKÔL

Takmer 100 študentov Pedagogickej fakulty PU sa zapojilo do Programu doučovania žiakov základných škôl s ťažkosťami v učení, spôsobenými pandémiou Covid-19. Dobrovoľnícku aktivitu vykonávali na 30 školách predovšetkým v Prešovskom a Košickom kraji.

Program doučovania je spoločnou iniciatívou Štátneho pedagogického ústavu a vysokých škôl na Slovensku, ktorá vznikla s cieľom eliminovať u žiakov problémy s učením z dôvodu pandémie a zároveň poskytnúť im pomoc a podporu. Mnoho žiakov základných škôl totiž v čase pandémie nemalo dostatočný prístup k dištančnej forme vzdelávania alebo nedokázalo bez podpory a osobného kontaktu s učiteľom nadobudnúť kvalitné vzdelanie. „Sme radi, že sa naši študenti magisterského štúdia v tak vysokom počte zapojili do doučovania žiakov prvého stupňa základnej školy, u ktorých boli identifikované ťažkosti s učením. Študenti si tak mohli overiť získané poznatky z vysokoškolského štúdia v reálnej školskej praxi a pomôcť tým žiakom, ktorí to v tomto období najviac potrebujú,“ vyzdvihla

prínos danej iniciatívy doc. Renáta Bernátová, prodekanka pre vzdelávanie Pedagogickej fakulty PU. Podľa jej slov bol o túto dobrovoľnícku aktivitu veľký záujem, keďže sa do programu doučovania zapojilo bezmála 100 študentov. Išlo o študentov 1. roka magisterského štúdia študijných programov učiteľstvo pre primárne vzdelávanie a učiteľstvo pre primárne vzdelávanie a pedagogika psychosociálne narušených.

„Poskytnutá možnosť absolvovať prax prostredníctvom účasti na projekte doučovania mi ako študentke vytvorila priestor dlhodobo sledovať progres žiakov, na ktorých vzdelávaní som sa podieľala. Zároveň som mala príležitosť vyskúšať si v praxi aj menej tradičné spôsoby výučby a vidieť, akými spôsobmi sa dá k individuálnemu doučovaniu

pristupovať. Aj napriek nepriaznivej pandemickej situácii som mohla získať praktické zručnosti a zároveň pomôcť žiakom, pre ktorých online vzdelávanie bolo náročné, nedokázali ho sami spracovať, prípadne sa ho nemohli zúčastniť. Tento spôsob doučovania im umožnil dostať sa na úroveň ich spolužiakov,“ prezradila študentka Pedagogickej fakulty PU Miroslava Cimermanová, ktorá doučovala žiakov na Základnej škole v Abranovciach.

Študenti Pedagogickej fakulty vykonávali doučovanie v rozsahu maximálne dvoch hodín týždenne, predovšetkým za základných škôl v Prešovskom a Košickom kraji, prípadne podľa miesta trvalého bydliska, aby za doučovaním nemuseli dochádzať. Aj napriek tomu, že ide o dobrovoľnícku aktivitu, fakulta študentom doučovanie uznala ako priebežnú pedagogickú prax.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marec MRAVEC
CCKV PU

PEDAGOGICKÁ FAKULTA SPOLUPRACUJE S MONTESSORI MATERSKOU ŠKOLOU

Pedagogická fakulta PU, Súkromná materská škola Montessori cesta a Montessori cesta, o. z., sa rozhodli potvrdiť vzájomnú spoluprácu, ktorú spečatili podpisom memoranda.

Symbolicky v Medzinárodný deň detí 1. júna podpísali Memorandum o spolupráci dekanka Pedagogickej fakulty PU Iveta Scholtzová, Marta Fudalyová, poverená riaditeľka Súkromnej materskej školy Montessori cesta a predsedníčka občianskeho združenia Montessori cesta, o. z., Mária Hamráčková. Dohodli sa na vzájomnej súčinnosti pri navrhovaní a realizovaní spoločných aktivít zameraných na Montessori

pedagogiku v predškolskej, primárnej a špeciálnej edukácii zapojením zamestnávateľov a partnerov z praxe do rozvoja kvality vysokoškolského vzdelávania, ako aj organizácie aktivít v zmysle podpory alternatívneho vzdelávania v regionálnom kontexte.

„Podpísaním Memoranda o spolupráci rozširujeme nové príležitosti pre budúcich pedagógov v materských školách. Zároveň naša spolupráca priblíži študentom príklady dobrej praxe v oblasti alternatívneho

vzdelávania detí predškolského veku a prispeje k ďalšej spolupráci s vonkajším prostredím a aktérmi na trhu práce, na ktorú dlhodobo naša fakulta kladie veľký dôraz,“ uviedla pri podpise memoranda Iveta Scholtzová, dekanka PF PU.

Spoluprácu s Pedagogickou fakultou vníma Marta Fudalyová, poverená riaditeľka SMŠ Montessori cesta, ako významný krok v snahe o vybudovanie akreditovanej Montessori základnej školy v Prešove. *„Naším cieľom je sprostredkovať zážitok a praktickú skúsenosť s Montessori pedagogikou študentom, ktorých táto forma vzdelávania osloví a pomôcť im tak zužitkovať získané vedomosti a zručnosti v ich pedagogickej praxi,“* doplnila Fudalyová.

Zmluvné strany budú v rámci naplňovania memoranda vytvárať príležitosti na zvyšovanie pripravenosti študentov Pedagogickej fakulty v oblasti implementácie prvkov Montessori pedagogiky participáciou na výučbe výberových predmetov v danej oblasti, konzultovaním záverečných prác, ako aj realizáciou stáží študen-

tov v zmysle učenia sa v súvislostiach a v praxi v SMŠ Montessori cesta. Nemenej dôležitá bude aj kooperácia pri organizácii odborných seminárov a konferencií týkajúcej sa Montessori pedagogiky v predškolskej, primárnej a špeciálnej edukácii pre študentov a absolventov fakulty, ako aj pedagogických a odborných zamestnancov materských škôl, základných škôl, špeciálnych škôl, školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie, špeciálnych výchovných zariadení a ďalších škôl a zariadení.

Prienik spolupráce chcú taktiež hľadať v odborno-metodickej, konzultačnej a publikačnej činnosti v rámci Montessori edukácie detí a žiakov, ale tiež pri analýze či pripomienkovaní študijných programov s dôrazom na zabezpečenie výstupov vzdelávania študentov fakulty v súlade s potrebami študentov, zamestnávateľov a praxe v oblasti alternatívneho vzdelávania.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC
CCKV PU

ŠTUDIJNÝ POBYT DR. POOMANEE SA ÚSPEŠNE ZREALIZOVAL AJ POČAS KORONAVÍRUSOVÝCH OPATRENÍ

Šírenie ochorenia COVID-19 prinieslo do sveta mnoho obmedzení, zatváranie hraníc a sprísňovanie opatrení v súvislosti s každodenným životom. Napriek uvedenému SAIA (Slovenská akademická informačná agentúra), n. o., so súhlasom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR vydala usmernenia pre štipendistov programov administrovaných touto inštitúciou, ktoré umožnili cesty na Slovensko aj z veľmi vzdialenej cudziny. Vďaka tejto skutočnosti absolvovala v auguste 2021 svoj študijný pobyt na Katedre ekológie FHPV Dr. Worrapan Poomanee z Thajska.

Dr. Worrapan Poomanee je výskumnou pracovníčkou prednášajúcou na Katedre farmaceutických vied Farmaceutickej fakulty Univerzity mesta Chiang Mai v Thajsku. Vo svojej profesionálnej činnosti poskytuje základné a špeciálne znalosti študentom na bakalárskom stupni vysokoškolského vzdelávania vo viacerých odboroch farmácie. Jej výskum je orientovaný na objavovanie pokročilých technológií a preparátov v príprave nanoemulzií, niosómov, lipozómov, ktoré obsahujú prírodné extrakty, silice a čisté prírodné komponenty rastlín. Účel predmetného vývoja je zameraný na omladzovanie pokožky tváre a celého ľudského tela.

Názory a myšlienky mladej Thajčanky sú prezentované v jej odpovediach na niekoľko otázok zameraných na jej výber a pôsobenie na našej univerzite:

Aký význam má pre mladých vedeckých pracovníkov zúčastňovanie sa na zahraničných výskumných pobytoch a stážach?

Mladí vedci, aby dosiahli komplexné vedomosti a nadobudli ďalšie skúsenosti z výskumu a vývoja na iných univerzitách vo svete, musia cestovať a absolvovať mnoho študijných pobytov. Okrem toho vedenie a vplyv medzinárodne uznávaného profesora v týchto inštitúciách zvyšuje kariérnu motiváciu a vytvára autoritu – vzor pre mladých výskumných pracovníkov.

Prečo ste si vybrali práve Prešovskú univerzitu Prešove a aké ciele by ste pobytom chceli naplniť?

Cieľom môjho pobytu bolo rozšíriť si prehľad v oblasti analýzy fytochemických zložiek thajských a slovenských prírodných extraktov. Získať takto ďalší kariérny postup a praktiky v determinácii prírodných látok a precvičiť si schopnosti vedeckej práce na zahraničnom pracovisku. Okrem toho dôvodom výberu Prešovskej univerzity je aj odbornosť prof. Dr. Ivana Šalamona v oblasti liečivých rastlín, prírodných produktov, silíc atď., ktorá mi vo veľkej miere poskytla veľmi cenné skúsenosti.

Aké ťažkosti boli s cestou v súvislosti s epidémiou COVID-19?

Situácia okolo pandémie COVID-19 v Thajsku je v súčasnosti veľmi ťažká. Podľa aktuálnych údajov je denne infikovaných takmer dvadsaťtisíc Thajčanov. Na základe uvedeného, EÚ oznámila, že Thajsko je považované za rizikovú krajinu. Vstupná regulácia EÚ na jeho územie pre Thajčanov je nepochybne komplikovanejšia, pretože sa im nepovoľuje vycestovať. V mojom prípade sa predložili thajskej vláde požadované dokumenty na vydanie thajského oficiálneho pasu na základe pozvania z Prešovskej univerzity v Prešove, výsledkov aktuálneho PCR testu, zdravotného poistenia a osvedčenia o očkovaní. Všetko toto mi umožnilo vycestovať a dokonca som neabsolvovala ani povinnú karanténu.

Čo si myslíte o živote ľudí v Prešove a na Slovensku?

Slovenskí ľudia sú dochvilní a prevláda u nich sebadisciplína. Každý striktne dodržiava spoločenské pravidlá. Prof. Dr. Šalamon a majitelia bytu na dlhodobé ubytovanie boli láskaví, nápomocní a vo všetkom ma podporili.

Aká je spolupráca s prof. Dr. Ivanom Šalamonom a aký program vám pripravil?

Výskumná spolupráca s menovaným profesorom sa týka fytochemickej

analýzy thajských a slovenských prírodných extraktov pomocou chromatografických metód. Verím, že tieto identifikácie a následné izolácie prírodných substancií mi pomôžu pri formuláciách

Agroherb, s. r. o., v Ražňanoch, MediPharm, a. s., v Lipanoch, Agrokarpáty, s. r. o., v Plavnici, Calendula, a. s., v Novej Ľubovni a VULM, s. r. o., v Bratislave a Botanické záhrady UPJŠ v Košiciach.

nových lipozómov a niosómov. Je tu potrebné poznamenať, že lipozómy sú tvorené fosfolipidmi, ktoré obsahujú dva hydrofóbne zvyšky. Na druhej strane niosómy sú vyrobené z neiónových, povrchovo aktívnych látok, ktoré zvyčajne obsahujú jeden hydrofóbny zvyšok. Lipozómy sú náchylné na oxidačnú degradáciu, ale niosómy sú stabilnejšie, a tým sú ľahším a lacnejším prvkom nosných systémov. Dôležitými momentmi pobytu boli návštevy farmaceutických firiem:

Plánujete sa ešte niekedy na Slovensko vrátiť?

Samozrejme, že sa vrátim. Keď bude situácia bezpečnejšia a znormalizuje sa, tak by som prišla aj so svojimi priateľmi, rodinou a kolegami. Očakávam, že výstupom našej výskumnej spolupráce bude viacero medzinárodných publikácií v kategórii A a B.

Dr. Worrapan POOMANEE
prof. RNDr. Ivan ŠALAMON, CSc., MBA
FHPV PU

ERASMUS+ MOBILITY NA FAKULTE MANAŽMENTU V LETNOM SEMESTRI

Fakulta manažmentu má vybudovanú bohatú sieť medzinárodných vzťahov. Pred pandémiou COVID-19 realizovali jej študenti a zamestnanci mnoho mobilít na zahraničné partnerské univerzity, najmä prostredníctvom programu Erasmus+. Pandémia ovplyvnila nielen celý vyučovací proces, ktorý sa presunul do online priestoru, ale aj realizáciu plánovaných mobilít.

Ako prodekanka pre zahraničné vzťahy na Fakulte manažmentu som sa rozhodla získať skúsenosti z účasti aj organizovania online mobilít. Online priestor mi poskytol možnosť zúčastniť sa viacerých medzinárodných podujatí, kde som pre FM PU získala kontakty na ďalšie univerzity a organizácie v zahraničí. V dňoch 12. – 16. 4. 2021 som sa zúčastnila The International Erasmus Week 2021, organizovanom našou partnerskou univerzitou VŠO Praha, v dňoch 11. 5. – 14. 5. 2021 na International Week „Internationalization in times of pandemic: challenges and good practices“, ktorý organizovala partnerská organizácia Instituto Politécnico de Santarém v Portugalsku. Tretím podujatím bola virtuálna mobilita Erasmus školenie (staff training) v rámci programu Erasmus+ KA 107 s partnerskou organizáciou College „CEPS – Center for Business Studies“ in Kiseljak, Bosna a Hercegovina, ktoré som organizovala ako prodekanka pre zahraničné vzťahy FM PU. Projekt Erasmus+ Akcia KA107 umožňuje realizáciu mobilít v rámci podpísaných interinštitucionálnych zmlúv medzi krajinami programu (Slovensko) a partnerskými krajinami, t. j. krajinami mimo EÚ. Virtuálna mobilita trvala od 14. 6. do 18. 6. 2021. Aktívne s príspevkami a prezentáciami sa jej zúčastnili tri členky Katedry interkultúrnej komunikácie FM PU

a pasívne jedna jej členka. Mobilita bola realizovaná v online priestore, pretože plánované mobility s partnerskou organizáciou sa nemohli kvôli pandémie uskutočniť prezenčne v Bosne a Hercegovine, resp. na Slovensku. Cieľom uskutočnených virtuálnych mobilít bolo prehĺbenie existujúcich vzťahov, výmena skúseností z obdobia online vyučovania, vzájomná propagácia inštitúcií za účelom zvýšenia záujmu o mobility do daných krajín, prezentácia a zdieľanie odborných vedomostí a skúseností zúčastnených osôb a získanie interkultúrnych skúseností. Kon-

com júna sme na fakulte osobne privítali prvé zahraničné návštevy v rámci programu Erasmus+, ktoré sa mohli realizovať po uvoľnení opatrení v súvislosti s pandémiou COVID-19 – išlo o zamestnancov dvoch poľských univerzít, a to Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu a Rzeszów University of Technology, Poľsko. Veríme, že situácia bude priaznivá a že sa realizácia zahraničných mobilít znova rozbehne v takej miere ako pred pandémiou.

Mgr. Eva BENKOVÁ, PhD.
FM PU

FAKULTA MANAŽMENTU SA STALA ČLENOM KONZORCIA „AQUATIC ARTERY“

Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove podpísala memorandum o porozumení a stala sa členom novovzniknutého konzorcia s medzinárodným inovačným a aplikovaným centrom „Aquatic Artery“ so sídlom na Sumy State University (Ukrajina).

Voda je strategickým a nenahraditeľným prírodným zdrojom, jej dostupnosť, dostatok a prítomnosť je základnou podmienkou života, sociálnej a ekologickej stability, ako aj ekonomickej prosperity územia. Problémy s vodou sú predovšetkým spôsobené jej nerovnomerným výskytom, znečistením a čoraz významnejšími zmenami množstvo vody v danej oblasti. Nedostatok (obdobia sucha) alebo nadmerné množstvo (povodne) vody spôsobuje problémy obyvateľstvu, pôdohospodárom, priemyslu a sídlam. K optimálnemu stavu vodných zdrojov je možné sa priblížiť dlhodobým a dobrým manažmentom s vodnými zdrojmi tak na úrovni najmenších sídelných jednotiek, ako aj na úrovni celého povodia. Kvalitu vodných zdrojov je možné ovplyvniť

ochranou vodných zdrojov pred znečistením, najmä racionálnou spotrebou, dôkladným čistením odpadových vôd, zamedzením erózie a bodového či plošného znečistenia územia či preventívnymi opatreniami. Tieto podnety boli impulzom na sformovanie centra „Aquatic Artery“, ktorého prvé aktivity sa začali v marci 2021 v rámci rozvojovej spolupráce v konzorciu partnerských organizácií z Európy a Ázie smerom k trvalo udržateľným zdrojom vodného hospodárstva na našej planéte. Hlavnou myšlienkou centra je implementácia vedeckých poznatkov a aplikovaného výskumu a vývoja medzi vedeckými inštitúciami a priemyselnými partnermi členských organizácií konzorcia. Partneri v konzorciu môžu spolupracovať prostredníctvom

výmeny informácií, výskumu, výučby alebo iných činností v rámci centra. Priority centra možno definovať do štyroch hlavných okruhov: úprava vody a úprava vody, riadiace systémy; čistenie odpadových vôd a kalov; monitorovanie a kontrola kvality vody; spolupráca a informačné činnosti. Hlavným cieľom centra je koordinovať interdisciplinárny prístup k vývoju inovatívnych návrhov projektov zameraných na grantové činnosti na medzinárodnej úrovni a ich priemyselnú realizáciu riešení pre systémy riadenia vodných zdrojov, jej racionálne využívanie a hľadanie ekonomicky a energeticky efektívnych riešení pri jej čistení.

Ing. Štefan DEMČÁK, PhD.
FM PU

KONFERENCIA INŠTITÚTU ROMANISTIKY

Rok 2021 sa pre Inštitút romanistiky niesol v znamení internacionalizácie. Inštitút zrealizoval významné medzinárodné podujatie súvisiace s projektom Strategické partnerstvá: Systèmes juridiques et l'évolution d'un métier : traduire et interpréter dans la diversité (Legal Systems and Evolution of the Profession: translate and interpret in the diversity – Právne systémy a vývin povolania: preklad a tlmočenie v rozmanitosti). Ten je pokračovaním predchádzajúceho a rovnako úspešného projektu Systèmes juridiques et droit des entreprises dans l'UE : traduire et interpréter dans la diversité (Právne systémy a právo obchodných spoločností v EU: preklad a tlmočenie v rozmanitosti).

Strategické partnerstvá tentoraz spojili študentov a pedagógov zo siedmich európskych štátov. Sedmičku tak vytvorili Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, Jihočeská univerzita v Českých Budějoviach, Universidad de Vigo v Španielsku, Polytechnický inštitút ISCAP Porto v Portugalsku, Ventspils Augstskola v Lotyšsku, Technická univerzita v Bukurešti v Rumunsku a Université de Bretagne Sud vo Francúzsku. Za Filozofickú fakultu PU bola vedúcou riešiteľkou oboch projektov prof. PhDr. Zuzana Malinová, CSc., a v pozícii riešiteľiek doň boli zapojené aj doc. Mgr. et Mgr. Adriána Koželová, PhD., z IRO FF PU, a PhDr. Miroslava Gavurová, PhD., z IAA FF PU.

V poradí druhý projekt 2018-1-LV01-KA203-046965 Systèmes juridiques et l'évolution d'un métier : traduire et interpréter dans la diversité (Právne systémy a vývin povolania: preklad a tlmočenie v rozmanitosti), do ktorého sa Inštitút romanistiky FF PU úspešne zapojil, sa začal v septembri 2018 a skončí sa tento rok. Prvým spoločným stretnutím bol v roku 2019 mobilitno-edukačný program v podobe dvojtyždňovej stáže na Filozofickej fakulte Jihočeskej univerzity v Českých Budějoviach. Tamojšia univerzita privítala študentov a pedagógov zapojených do projektu. V spolupráci s expertmi z praxe mali študenti možnosť oboznámiť sa s fungova-

ním spoločností, v ktorých sa využívajú prekladateľské a tlmočnicke kompetencie, zoznámili sa s činnosťami rozličných medzinárodných spoločností a dozvedeli sa aj o možnostiach, ako sa v budúcnosti uchádzať o pracovné pozície v prezentovaných inštitúciách. V nadväznosti na prednášky a na návštevy niektorej zo spoločností zapojených do projektu si následne študenti mohli prakticky precvičiť úlohy súvisiace s témami workshopu. Väčšina aktivít bola zameraná na písomnú a ústnu produkciu a zároveň všetky tieto aktivity pomáhali rozvíjať jednotlivé prekladateľské kompetencie, a to od základnej jazykovej až po kultúrnu či rešeršno-verifikačnú kompetenciu.

Rovnako sa venovala pozornosť tlmočnickej kompetencii. Charakter projektu bol na zvelaďovanie tlmočnických zručností priam šitý na mieru; študenti využívali nielen pracovné jazyky projektu – francúzštinu a angličtinu – ale aj svoje materinské jazyky, ktoré boli zase pre mnohých zo študentov ďalším cudzím jazykom, ktorým hovorili a venovali sa jeho štúdiu. Diseminačnú konferenciu, ktorú organizoval Inštitút romanistiky 9. apríla 2021 uviedla hlavná riešiteľka a organizátorka konferencie prof. PhDr. Zuzana Malinová, CSc., slovami, že prelom mesiacov január a február v roku 2020, keď kolektív pedagogičiek a študentiek z FF PU absolvoval študijný pobyt v portugalskom Porte, bol našou poslednou predpandemickou cestou do zahraničia. Účastníkov konferencie privítala a prihovorila sa im aj doc. RNDr. Kvetoslava Matlovičová, PhD., prorektorka pre zahraničie a vonkajšie vzťahy Prešovskej univerzity v Prešove.

Práve kvôli celosvetovej pandémie sa aj diseminačná konferencia uskutočnila online v aplikácii Zoom. Cieľom konferencie bolo informovať o realizovaní projektu, o jeho didaktických zámeroch, ich priebehu a naplnení. Prednášajúca Mariannick Guennec z Université de Bretagne-Sud vo francúzskom prímorskom meste Lorient a Ivo Petrů z Jihočeskej univerzity v úvode konferencie predstavili vznik celého projektu a jednotlivé etapy jeho riešenia. Tri španielske kolegyně z galícijskej Universidad de Vigo Susana Cruces Colado, Iolanda Galanes Santos a Rebeca López González v spoločnom príspevku prezentovali okrem iného aj platformu Moodle, ktorá už v predpandemickom období suplovala virtuálnu aulu, v ktorej boli po celý čas dostupné všetky dokumenty: pedagogický materiál, študentské úlohy a inštrukcie, hodnotenia, ale aj presný a podrobný harmonogram na každý deň študijného pobytu. Po každom dni vždy postupne

pribúdali prednášky a prezentácie expertov z praxe. Kolegyně Malina Gurgu a Elena Maftai-Golopenția z Universitatea Tehnica de Constructii Bucuresti priblížili pedagogický materiál týkajúci sa primárneho zamerania projektu, a to vývoja profesie prekladateľa a tlmočníka. V nadväznosti na tento príspevok pokračovali Hania Renaudie z francúzskej Université de Bretagne-Sud a portugalský kolega Paulo Alves de Sousa de Vasconcelos z ISCAP v Porte a porovnali možnosti vytvorenia a fungovania prekladateľských agentúr v kontexte odlišných legislatív. Astra Skrabane z lotyšskej Ventspils Augstskola a jej kolega, expert z praxe, Vasilij Ragacevics sa zamysleli nad outputmi 02, ktoré reprezentujú intelektuálne a vedecké výsledky projektu v komparácii očakávaných a reálne dosiahnutých výsledkov. Prijemným ukončením prezentácií jednotlivých príspevkov bolo záverečné vystúpenie kolegov z Portugalska. Susana Cunha a Manuel Moreira da Silva prítomným vyobrazili webovú stránku oboch projektov <http://www.lstiproject.eu/>, kde si okrem pedagogického materiálu a výstupov možno prezrieť fotogalériu. Fotografie a videá sprítomňujú chvíle, ktoré navždy spojili študentov a pedagógov zo siedmich európskych štátov. Mnohé kontakty prerástli do osobných priateľstiev a aj po ukončení projektu pretrvávajú.

Za osobitnú zmienku stojí ešte jedna skutočnosť, a tou je simultánne tlmočenie počas celej konferencie. Keďže pracovnými jazykmi celého projektu (a rovnako predchádzajúceho) boli francúzsky a anglický jazyk, v týchto jazykoch sa realizovala aj konferencia. Moderovali ju prof. PhDr. Zuzana Malinová, CSc., vo francúzštine a PhDr. Miroslava Gavurová, PhD., v angličtine. Vzhľadom na jej diseminačný charakter bolo zabezpečené simultánne tlmočenie pre všetkých účastníkov tak, aby si mohli jednotlivé príspevky vypočuť

v origináli v jednom z uvedených jazykov alebo pretlmočené, a to opäť do jedného z uvedených jazykov. Tlmočenie počas celého trvania konferencie zabezpečil Inštitút romanistiky z vlastných radov. O excelentné tlmočenie z angličtiny do francúzštiny sa postaral Mgr. Ján Živčák, PhD., ktorý je na tomto pracovisku odborným asistentom. Vynikajúce výkony predviedli aj tlmočníčky z francúzštiny do angličtiny, naše študentky v odbore filológia, v programe prekladateľstvo a tlmočníctvo: anglický jazyk a kultúra – francúzsky jazyk a kultúra, Bc. Sabina Il'kiová (2PAFM) a Lucia Valúchová (3PAFB).

Konferencia mala už počas jej konania pozitívne ohlasy. Účastníci mali možnosť klásť otázky formou čtu. Zaujímali sa o praktické aspekty prekladania a tlmočenia, ale aj o vízie týkajúce sa budúceho vývoja tlmočnickej profesie. Za bezproblémový priebeh celej diseminačnej konferencie Strategické partnerstvá „Systèmes juridiques et l'évolution d'un métier: traduire et interpréter dans la diversité“ patrí vďaka aj technickému tímu, ktorý pomáhal túto akciu zabezpečiť. Za všetkých spomenieme RNDr. Františka Franka, PhD., z Centra celoživotného a kompetenčného vzdelávania PU a Mgr. Ladislava Palka z FF PU.

Veríme, že hoci sa konferencia kvôli celosvetovej pandémie nemohla naplánovať prezenčne, v budúcnosti príde aj na osobné stretnutie riešiteľov projektu, a to napríklad formou učiteľských mobilít, ktoré sa uskutočňujú na základe nových medziinštitucionálnych dohôd medzi partnerskými univerzitami projektu Strategické partnerstvá „Systèmes juridiques et l'évolution d'un métier: traduire et interpréter dans la diversité“.

doc. Mgr. et Mgr. Adriána KOŽELOVÁ, PhD.
FF PU

DOKTORANDI KATEDRY EKOLÓGIE V PANDEMICKOM OBDOBÍ

Pandémia hlboko zasiahla naše osobné, ale i pracovné životy. Neustále meniace sa opatrenia, neistota, strach o zdravie našich najbližších a obavy z toho, čo ešte len príde, výrazne zmenili životy nie len našich kolegov, či už pedagogických alebo nepedagogických, ale aj našich študentov. Na doktorandov akoby sa trochu pozabudlo. Aj keď majú štatút študenta, ich povinnosti mnohokrát pripomínajú povinnosti našich výskumných či odborných zamestnancov.

Katedra ekológie Fakulty humanitných a prírodných vied PU je dlhodobo známa najmä svojimi vedeckými aktivitami a s nimi súvisiacimi publikáciami, ktoré tvoria významnú položku rozpočtu nie len fakulty, ale aj celej univerzity. Tlak na kvalitné vedecké výstupy si uvedomujú aj naši doktorandi, avšak ich možnosti boli najmä v tomto pandemickom období limitované. Na jednej strane bolo mnoho medzinárodných vedeckých podujatí zrušených, na strane druhej sa štandardná doba publikačných procesov výrazne predĺžená. V neposlednom rade mnoho dlhšie odkladaných rukopisov,

ktoré vedci počas karantény dokončili a podali do renomovaných vydavateľstiev, výrazne zvýšili latku na posudzovanie kvality publikácií. Ako v tomto náročnom období obstáli doktorandi Katedry ekológie? Medzi mladé posily katedry patrí Ing. Július Varga a Mgr. Katarína Kanašová-Fogašová. Dištančná výučba pre nich neznamenała žiaden problém. Veľmi efektívne a rýchlo dokázali prejsť z prezenčnej výučby do dištančného online režimu. Žiaľ, prírodné vedy oproti humanitným sú náročnejšie najmä z pohľadu praktickej výučby. Študenti si tu môže prírodu „okošťovať“ všetkými zmyslami, čo spôsobí,

že získajú trvácnejšie poznatky a umocní sa aj ich vzťah k vednému odboru. Prírodu vnímajú čuchom, sluchom, hmatom, chuťou a najmä srdcom. Len vtedy jej v plnej miere porozumejú. A navyše digitálne zážitky sú už tak bežné, že práca s prírodninami predstavuje príjemný úlet od digitálneho smogu sveta mladých.

Okrem edukačných aktivít naši študenti nezaháľali ani vo vedeckej činnosti. Popri riešení úloh, ktoré vyplývajú z ich dizertačných prác, sa naši doktorandi aktívne zapájali aj do riešenia vedeckých projektov – VEGA-1/0012/20 s názvom Svet vo svete – od mikrokozmov k ekosystémom a VEGA-1/0502/22 s názvom Je karas striebřistý zlodej spermií, alebo adaptabilný záchranár biodiverzity?

Aktivitu preukázali aj v popularizačných aktivitách Katedry ekológie. Za opomenutie určite stojí aktívna účasť Ing. Vargu na konferenciách (*A XVI. Magyar Haltani Konferencia (2021)* a *RybíKon 2020. XVII. Česká rybářská a ichthyologická konference*) či jeho publikačné výstupy v časopise *Pisces Hungarici*. Mgr. Kanašová sa spolupodieľala na publikovaní vedeckých článkov v časopise *Acta Musei Silesiae* a *Limnologický spravodajca*, dokonca sa jej spolu s jej spoluautormi podarilo v čase najtvrdšej pandémie nájsť a publikovať dva nové druhy múch pre Slovensko, ktoré pochádzali z dutín stromov tzv. dendroteliem – priamo z mesta Prešov.

Mnoho vedeckých výstupov oboch našich doktorandov je ešte v štádiu riešenia. Ale my veríme, že budú aj vďaka podpore Grantovej agentúry pre doktorandov a mladých vedec-ko-pedagogických pracovníkov PU v dohľadnej dobe publikované a naši doktorandi sa priblížia k publikačným výkonom členov katedry s heslom: „Dva karenty ročne a nikdy inak!“

PeaDr. Jakub FEDORČÁK, PhD.
Ing. Jozef OBOŇA, PhD.
FHPV PU

GEOGRAFI NA PREDMETE DIAĽKOVÝ PRIESKUM ZEME PREZENČNE I DIŠŤANČNE

Na Katedre geografie a aplikovanej geoinformatiky Prešovskej univerzity v Prešove využili po uvoľnení opatrení spojených s pandémiou Covid-19 možnosť spustiť výučbu a 5. mája sa v areáli univerzity uskutočnila praktická výučba predmetu diaľkový prieskum Zeme netradične – v prezenčnej aj dištančnej forme súčasne.

Náročnosť online výučby sme si v posledných mesiacoch na vlastnej koži vyskúšali všetci, študenti rovnako ako aj vyučujúci. Avšak vzdelávanie predmetov, ktoré si vyžaduje praktické ukážky a zapojenie študentov, predstavuje pre obe strany obzvlášť náročnú výzvu. Preto sme na katedre neváhali a hneď, ako to nariadenia dovoľovali, sme za dodržania prísnych

hygienických opatrení uskutočnili seminár z diaľkového prieskumu Zeme (pod vedením RNDr. Štefana Koca, PhD.). Vzhľadom na zložitú situáciu bola študentom tretieho ročníka jednodoborového štúdia geografie a aplikovanej geoinformatiky ponúknutá možnosť vybrať si, v akej forme sa seminára zúčastnia. Časť, ktorá sa mohla dostaviť fyzicky, sa zhromaždila pri budove UNIPOLABu, kde prebiehala prezenčná časť vyučovania, zatiaľ čo študenti, ktorí z nejakých dôvodov prísť nemohli, boli pripojení prostredníctvom MS Teams a vyučovanie pre nich bolo sprostredkované online prenosom. Samotná výuka začala praktickými ukážkami diaľkového prieskumu Zeme, leteckým snímkaním zemského povrchu s použitím bezpilotného leteckého zariadenia – dronu. Študenti teda mohli pozorovať celý proces vzniku dát, s ktorými sami na hodinách pracujú. Okrem toho bola demonštrovaná práca s prístrojom na polohové

zameriavanie RTK GNSS, ktorú si študenti mali možnosť aj sami vyskúšať. Poslednou, no nemenej zaujímavou časťou bola ukážka 3D skenovania. Univerzita disponuje vlastným bezkontaktným bodovým laserovým skenovacím zariadením, ktoré umožňuje spracovávať trojrozmerné objekty do digitálnej formy. Využitie takéhoto zariadenia je široké, od priemyslu a archeológie až po výskum v sfére geografie. Samozrejme, okrem princípov fungovania jednotlivých prístrojov sa diskutovalo aj o zásadách bezpečnosti práce s nimi a o skúsenostiach a tipoch z praxe. Keďže išlo o prvú prezenčnú hodinu od začiatku dištančného vyučovania, možnosť stretnúť sa a porozprávať sa inak, ako len cez monitor, ocenili nielen študenti, ale aj vyučujúci a pravdepodobne aj preto bola účasť nad očakávania.

Mgr. Monika LÖRINCOVÁ
FHPV

Foto: Mgr. Tomáš PASTERÁK, PhD.

TRH DOBROVOLNÍCKÝCH PRÍLEŽITOSTÍ 2021

Pod slovom práca si väčšina ľudí predstaví platenú prácu. Pracovať sa však dá aj bez nároku na odmenu. Nezištnosť, pomoc, prospešnosť, vyššie dobro, to sú slová vystihujúce dobrovoľníctvo, ktoré má na Inštitúte edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity dlhú tradíciu a nezastupiteľné miesto.

Sociálna práca ako profesia mnohých tvárí ponúka priestor na príležitosti rôznych foriem dobrovoľníckeho zapojenia sa, ktoré prinášajú profit pre všetky zúčastnené strany. Jednou z úloh vysokoškolskej prípravy budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok je učiť už študentov a študentky občianskej angažovanosti, byť plnohodnotnými občanmi, profesionálmi a profesionálkami, schopnými reflektovať aktuálne potreby komunity a klientov, a v neposlednom rade využívať základné hodnoty sociálnej práce v praxi. V tomto smere sa javí dobrovoľníctvo ako významný nástroj podpory edukácie budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok. Z týchto dôvodov je významná organizácia aktivít súvisiacich s dobrovoľníctvom. K nim patrí tradičné podujatie IESP FF PU – Trh dobrovoľníckych príležitostí, ktorý mal počas rokov svojej existencie rôzne podoby. Aj v roku 2021, napriek sťaženým podmienkam, bol Trh dobrovoľníckych príležitostí realizovaný Inštitútom edukológie a sociálnej práce FF PU v spolupráci s Centrom pre edukáciu a výskum seniorov, tentokrát v online priestore. Výnimočnosť tohtoročného Trhu dobrovoľníckych príležitostí, ktorý sa uskutočnil 06. mája 2021 prostredníctvom platformy Microsoft Teams, spočívala v tom, že sa konal v čase rôznych obmedzení súvisiacich s pandemiou koronavírusu. Ani tento aspekt nebol prekážkou vytvorenia priestoru na stretnutie 72 účastníkov a účastníčok trhu s využitím všetkých prínosov, ktoré online priestor ponúka. Na realizácii podujatia sa podieľali aj študentka Bc. Natália Dvorščá-

ková a študent Bc. Michal Hadváb, pod vedením doc. Mgr. Michaely Skyba, PhD. Cieľom Trhu dobrovoľníckych príležitostí, ktorý bol realizovaný v rámci projektu VEGA č. 1/0433/20 s názvom Faktory formálnej a neformálnej starostlivosti v systéme dlhodobej starostlivosti, bolo poskytnúť mimovládny organizáciám, rôznym občianskym združeniam či neziskovým organizáciám pôsobiacim v oblasti sociálnej práce príležitosť prezentovať sociálne služby a sprostredkovať študentom a študentkám príležitosti dobrovoľníckeho angažovania. Inštitút edukológie a sociálnej práce FF PU opäť vytvoril priestor na prezentáciu viacerých organizácií. Pozvanie prijali: Detské kočovné divadlo DRaK – PhDr. Kristína Poláková, Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar – Mgr. Jana Závodská, Gréckokatolícka charita Prešov – Ing. Mária Rajňáková, Centrum pre deti a rodiny Sabinov – PhDr. Mgr. Danka Onuferová, Centrum pre deti a rodiny sv. Nikolaja Medzilaborce – PhDr. Mgr. Dagmar Hučková, MBA, a Vitalis n.o. – PhDr. Eugénia Korbová. Po podnetných a inšpirujúcich prezentáciách zástupkyň jednotlivých organizácií, ktoré predstavili rôzne nápadité aktivity a projekty, a rovnako špecifikovali ponuku pre záujemcov o dobrovoľníctvo, nasledovala časť venovaná ONLINE ŽIVEJ KNIŽNICI. Príbehy o ceste k dobrovoľníctvu rozprávali živé knihy – študentky, študent a absolventka IESP FF PU: Mgr. Dana Nalevanková, Bc. Michal Hadváb, Bc. Nikola Juhássová, Bc. Natália Dvorščáková, Bc. Stela Richnavská,

Bc. Viktoriia Shakhrai, Viktória Dzivá a Natália Lamancová. Vytvorila sa tak úžasná komunita, v rámci ktorej boli zdieľané skúsenosti a dobrovoľnícke príležitosti vytvárajúce platformu na podporu dobrovoľníctva medzi študentmi a študentkami PU. Posledná časť Trhu dobrovoľníckych príležitostí bola venovaná oceňovaniu dobrovoľníkov a dobrovoľníčok dekanou FF PU prof. PhDr. Beátou Balogovou, PhD., MBA, ktorá ako garantka študijného odboru sociálna práca, sociálna práca a etika a učiteľstvo sociálnej práce podporuje dobrovoľníctvo a podieľa sa na príprave rôznych charitatívnych a dobrovoľníckych aktivít. O to významnejšie bolo pre študentov, študentky a absolventky IESP FF PU ocenenie za dobrovoľnícke angažovanie sa v prospech inštitútu, a zároveň Filozofickej fakulty PU pani dekanou FF PU. Trh dobrovoľníckych príležitostí je príkladom podujatia vytvárajúceho podmienky na podporu šírenia prodobrovoľníckej kultúry, na sieťovanie a vytváranie komunity s potenciálom podporovať kreovanie siete pomoci určenej všetkým tým, ktorí ju potrebujú. IESP vyjadruje úprimné poďakovanie všetkým, ktorí sa zúčastnili a vďaka ktorým bolo možné podporiť záujem študentov o dobrovoľníctvo, ako aj vytvoriť priestor pre organizácie z praxe prezentovať svoje aktivity a vytvoriť ponuku dobrovoľníckeho angažovania sa pre študentov a študentky Prešovskej univerzity v Prešove.

doc. Mgr. Michaela SKYBA, PhD.
Bc. Natália DVORŠČÁKOVÁ
FF PU

PRESTÍŽNE OCENENIE INŠTITÚTU EDUKOLÓGIE A SOCIÁLNEJ PRÁCE

V dňoch 15. až 18. júna 2021 sa v uskutočnila jedna z dvoch najväčších európskych konferencií v oblasti sociálnej práce ECSWA – Európska konferencia vzdelávania v sociálnej práci, ktorá je bienálnou konferenciou Európskej asociácie škôl sociálnej práce a tento rok bola organizovaná Univerzitou v Tallinne. Témou konferencie bola **Inovácia a reziliencia: pripravenosť vzdelávania v sociálnej práci v neistých časoch.**

Inštitút edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty prezentoval na konferencii dva príspevky: **Stratégie reziliencie u študentov sociálnej práce** (Sabolová Fabiánová, Poklembová, Hamadej, Jašková) a **Zlepšenie starostlivosti o seba u študentov sociálnej práce** (Balogová, Miller, Poklembová), členka inštitútu Ing. Mgr. Zuzana Poklembová, PhD., tiež moderovala sekciu venovanú téme „Učenie/ učenie sa a prax sociálnej práce“. Premiérovou súčasťou konferencie bolo udeľovanie prestížnych ocenení za podporu vzdelávania v sociál-

nej práci EASSW Awards <https://www.eassw.org/awards/>, ktoré sa udeľujú vo viacerých kategóriách. Pre celý kolektív Inštitútu edukológie a sociálnej práce je obrovskou poctou, že významné ocenenie Alice Salomon Award, udeľované za inovatívne pedagogické a praktické skúsenosti vo vzdelávaní v sociálnej práci, putovalo tento rok do Prešova. Táto cena bola Inštitútu edukológie a sociálnej práce udelená za dva inovatívne študijne programy: učiteľstvo v sociálnej práci – autorka a garantka programu prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD.

MBA, a etika a sociálna práca – autorky a garantky programu prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD. MBA, a prof. PhDr. Viera Bilasová, CSc.

Oba kombinované študijné programy ponúkajú študentom viac možností uplatnenia sa v širšom spektre stáží a súčasne so špecializáciou na konkrétne zamestnanie. Kým absolventi odboru učiteľstvo sociálnej práce získajú úplné druhé vyššie vzdelanie v odbore učiteľstvo sociálnej práce a sociálnej práce so špecifickým zameraním na školskú sociálnu prácu a konkrétne cieľové skupiny, sociálne riziká a činnosti verejnej správy, absolventi odboru etika a sociálna práca sa uplatnia v inštitúciách štátnej správy, verejných inštitúciách a samosprávach, v orgánoch, skupinách alebo profesiách zameraných na prípravu, zabezpečenie a koordináciu aktivít kodifikovanej etiky pre potreby výkonu a riadenie sociálnej práce (napr. pri príprave etických kódexov, v etických komisiách alebo etických auditoch) a pod.

prof. PhDr. Beáta BALOGOVÁ, PhD., MBA
Mgr. Antónia SABOLOVÁ FABIANOVÁ, PhD.
Ing. Mgr. Zuzana POKLEMBOVÁ, PhD.
Mgr. Miriama BORISČÁKOVÁ, PhD.
FF PU

O VČELÁCH NA UNIVERZITE A EKOLOGICKEJ NOCI

Blíži sa začiatok nového akademického roka a po pilotnom otvorení predmetu včelárstvo v letnom semestri sa pomaly chystá jeho pokračovanie. Študentov čaká okrem teoretickej výučby aj praktický výcvik na novozriadenej Univerzitnej včelnici, kde sa budú učiť pracovať s jednotlivými včelstvami. V súčasnosti je na včelnici osadených 12 včelstiev.

V tomto období prebieha vo včelstvách výmena generácií včiel, čo je kľúčové pre ich prežitie počas dlhej zimy. Zimná generácia dlhovekých včiel postupne vystrieda krátkoveké včely, ktorých poslanie sa naplnilo v podobe zhromaždených zásob medu. S týmito zásobami si musia včely vystačiť do príchodu prvých kvitnúcich rastlín na jar. V tom vidím metaforu so životom človeka, ktorý ďalším generáciám odovzdáva nie len svoje poznatky, ale to čo ho obklopuje, teda životné prostredie.

Univerzitná včelnica a predmet včelárstvo vznikol vďaka podpore rektora PU prof. Petera Kónyu a vďaka spolupráci občianskeho združenia Komunitná včelia

záhrada s pracovníkmi Katedry ekológie a Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky FHPV. Cieľom uvedenej spolupráce je šíriť osvetu a vzdelávanie v oblasti ochrany včiel a iných opelovačov a životného prostredia vo všeobecnosti.

Už tretí rok usporadúva občianske združenie Komunitná včelia záhrada na Františkánskej bašte podujatie s názvom Ekologická noc, v rámci ktorého sa širokej verejnosti prezentujú rôzne témy spojené s ochranou životného prostredia. Tohto roku bolo témou Ekologickej noci Svetelné znečistenie. Na podujatí vystúpil páter Gabriel, františkán minorita, s autorskou hudobnou tvorbou

a krátkou prednáškou o príčinách a dôsledkoch negatívneho postoja človeka k životnému prostrediu. Ďalej o svetelnom znečistení rozprával Tomáš Slovinský, svetoznámy a vysoko oceňovaný astrofotograf, a pán Ján Haluška, prešovský aktivista, ktorý už niekoľko rokov skúma negatívny dopad svetelného znečistenia na životné prostredia v meste Prešov a apeluje na zmeny, ktoré by mohli zmierniť tento negatívny trend. Súčasťou podujatia bola aj praktická ukážka odchyту hmyzu, ktorú predviedla Katedra ekológie.

Mgr. Stanislav KOWALSKI
Foto: Marcel MRAVEC
CCKV PU

LIEČIVÉ RASTLINY PRE ZDRAVIE A KRÁSU VŠETKÝM ZAMESTNANCOM UNIVERZITY

Neoddeliteľnou súčasťou Prešovskej univerzity v Prešove je univerzitný pozemok (0,46 ha) s príslahlou budovou, skladištom a skleníkmi. Aktivita v oblasti vedecko-výskumnej činnosti nie sú vzhľadom na redukovaný počet pracovníkov veľmi rozsiahle. Na základe záujmu preto väčšina vychádza z doktorandských, diplomových a bakalárskych prác, ktoré priamo súvisia s riešeniami aplikovaného a agroekologického výskumu liečivých rastlín.

V minulom roku sa v spolupráci s Oddelením marketingu a Unipokontaktom PU pripravila a prezentovala kolekcia vybraných liečivých rastlín (rumanček kamilkový, mäta pieporná, medovka lekárska, nechtík lekársky, slez maurský, repík lekársky), ktorá mala slúžiť na podpornú liečbu chorôb nielen našich zamestnancov, ale aj širokej verejnosti, a týmto aj ako propagácia našej univerzity v meste Prešov.

Ideovým zámerom bolo nielen ponúknuť kvalitnú a terapeuticky vysoko účinnú drogu liečivej byliny, ale tiež sústrediť pozornosť na jej históriu použitia, aplikácie na liečbu, obsahové látky, zber a dávkovanie. Dôležitou skutočnosťou ostáva, že sú to

liečivé rastliny, šetrne dopestované na Univerzitnom pozemku PU v Prešove, bez použitia pesticídov a priemyselných hnojív. Samozrejme, dominujú informácie o našich odrodách: rumančeka kamilkového, s názvom „LIANKA“, so svetovou výnimočnosťou vysokého obsahu liečebne najúčinnjších komponentov (α -bisabololu a chamazulénu), a mäty piepornej, s názvom „KRISTÍNKA“, s najvyšším obsahom aromatického mentolu. Ich právnu ochranu na území celej Európskej únie, potvrdenú Európskym odrodovým úradom (CPVO) so sídlom v Angers vo Francúzsku.

V krátkej ankete o záujme a predajnosti kolekcie liečivých rastlín z Univerzitného pozemku PU sa položilo niekoľko otázok pracovníckam Unipokontaktu PU:

Ako prijali pracovníci univerzity čaje z našej univerzitnej produkcie?

Pracovníci univerzity prijali čaje z univerzitnej produkcie veľmi pozitívne a nadšene.

Mali ste priamo ohlasy na predmetnú aktivitu?

Áno. Zverejnením informácií o predaji sa informácie rýchlo rozšírili medzi zamestnancov a do pár týždňov boli zásoby vypredané.

Ktoré z ponúkaných druhov sa stali najobľúbenejšie a ktoré najžiadanejšie?

Na začiatku sa ponúkalo 6 druhov, momentálne máme v ponuke 3 druhy – mäta pieporná, rumanček kamilkový a nechtík lekársky. Najobľúbenejšie sú všetky a najžiadanejšie sú mäta pieporná a slez maurský.

Je ďalšia požiadavka na počty dodávaných množstiev a rozšírenie druhového sortimentu?

Áno, požiadavky sú neustále, predovšetkým na tie 3 chýbajúce druhy (medovka lekárska, repík lekársky a slez maurský), a ako spomíname vyššie, tak najmä na slez maurský.

Z odpovedí je jednoznačné, že aktivita s pestovaním a predajom rastlinných produktov vo forme sypaných čajov má veľký význam a perspektívu.

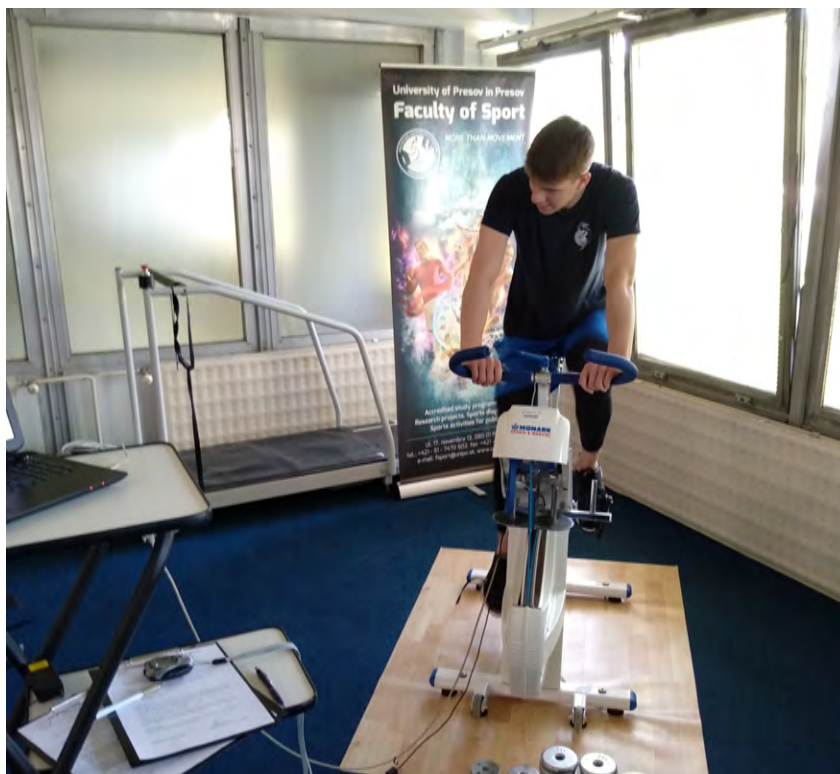
prof. RNDr. Ivan ŠALAMON, CSc., MBA
FHPV PU
Bc. Ľubomíra ADAMOVÁ
RPU PU

DIAGNOSTICKÉ CENTRUM FAKULTY ŠPORTU TESTOVALO JUNIOROV HK POPRAD

Diagnosticke centrum Fakulty športu PU sa snaží nadviazať spoluprácu s finalistom uplynulého ročníka najvyššej hokejovej ligy HK Poprad. Prvou lastovičkou tejto spolupráce bolo testovanie metodiky diagnostiky trénovanosti na troch nádejných útočníkoch.

Špecializovaným pracoviskom integrovaným na Fakulte športu je Diagnostické centrum, ktoré vzniklo v roku 2014. Okrem toho, že poskytuje diagnostické a poradenské služby pre športovcov, vytvára priestor na realizáciu výskumných aktivít, slúži aj na výučbovú činnosť na fakulte. „V kontexte sloganu „Podporujeme Vaše úspechy“, poskytuje naše centrum služby pre športovcov všetkých výkonnostných úrovni v zmysle analýzy pripravenosti na podávanie športového výkonu či kontroly stavu vzhľadom na potrebu nastavenia ďalšieho tréningového procesu. Centrum je určené aj pre tzv. nešportujúcu bežnú populáciu, ktorá využíva naše služby predovšetkým v oblasti diagnostiky telesného zloženia,“ vysvetlil Pavol Čech, koordinátor Diagnostického centra FŠ PU.

Od vzniku centra využilo jeho služby mnoho známych tvárí z oblasti športu. „Za všetkých spomeniem hokejistov, hráčov NHL, ako Erik Černák, Tomáš Jurčo, Rastislav Staňa, tím hokejistov HC Košice či družstvo ženskej hádzanej, niekoľkonásobného majstra Slovenska a účastníka ligy majstrov Juventa Michalovce. Samozrejme, výpočet klientov je omnoho širší,“ priblížil dekan fakulty Pavel Ružbarský. Okrem toho centrum spolupracuje

valo s tímami z už spomínaného hokeja, ale aj futbalu, volejbalu a športovcami individuálnych športov, od boxu cez atlétov, cyklistov, plavcov a športovcov ďalších športových odvetví.

Naposledy sa na testoch koncom mája zúčastnili traja mladíci z HK Poprad Filip Mešár, Adam Jevoš a Adrián Valigura, ktorí si vyskúšali diagnostiku trénovanosti špecificky zameranú na pokrytie analýzy pripravenosti hokejistov. „Som rád, že som sa týchto testov mohol zúčastniť. Bola to moja prvá skúsenosť s takouto profesionálnou diagnostikou. V Prešove majú výborné zariadenia s odborníkmi, ktorých služby využívajú aj najlepší hráči sveta,“ podelil sa o svoju skúsenosť Filip Mešár. „Testy nám ukážu adekvátny obraz o hráčovej momentálnej pripravenosti a, samozrejme, do budúcnosti nám po-

môžu správne nastaviť tréningový proces,“ doplnil Martin Hrnčár, šéftrener HK Poprad, podľa ktorého spolupráca s diagnostickými centrami posúva hranice výkonov jednotlivých hráčov, ale aj športov na vyššiu úroveň.

Diagnosticke centrum je vybavené modernou výskumnou infraštruktúrou spolu s potrebnou výpočtovou technikou, umožňujúcou diagnostiku somatických ukazovateľov vrátane somatotypológie a analýzy telesnej kompozície, diagnostiku pohybových predpokladov a pohybových schopností, biochemickú analýzu krvných vzoriek, biomechanickú analýzu pohybu a záťažovú diagnostiku.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: archív FŠ PU

MOŽNOSŤ ODBORNEJ STÁŽE V ORGANIZÁCIÍ NAUTIS PRE ŠTUDENTOV PF

Študenti Pedagogickej fakulty majú možnosť prehĺbiť si svoje teoretické vedomosti, ale aj praktické skúsenosti v rámci odbornej stáže v programe Erasmus+ v najväčšej špecializovanej organizácii zaoberajúcej sa systematickou a komplexnou podporou pre osoby s poruchami autistického spektra v Českej republike, s názvom Národní ústav pro autismus, z. ú. (NAUTIS).

V rámci programu Erasmus+ majú študenti bakalárskych, magisterských a doktorandských študijných programov možnosť zúčastniť sa v každom stupni štúdia odbornej stáže v európskych krajinách v dĺžke od 2 do 12 mesiacov. Jej cieľom je umožniť študentom adaptovať sa na požiadavky európskeho trhu práce, získať či prehĺbiť svoje odborné zručnosti súvisiace s programom štúdia, ale aj zoznámiť sa s ekonomickými a spoločenskými podmienkami hostiteľskej krajiny pri nadobúdaní pracovných skúseností. Hostiteľskými krajinami môžu byť vysokoškolské inštitúcie,

výskumné centrá, verejné a štátne inštitúcie pôsobiace na národnej, regionálnej alebo lokálnej úrovni, školy a vzdelávacie centrá, profesijné organizácie, asociácie, strediská odbornej prípravy a neziskové organizácie.

Pedagogická fakulta PU v Prešove v rámci svojej spolupráce s odborníkmi v oblasti edukácie a špeciálnopedagogickej intervencie porúch autistického spektra ponúka svojim študentom možnosť realizovať odbornú stáž pre študentov v študijnom programe špeciálna pedagogika v organizácii NAUTIS v Prahe.

NAUTIS je neštátna nezisková organizácia, ktorá už od roku 2003 poskytuje širokú varietu služieb ľuďom s autizmom a ich sociálnemu okoliu – rodičom, súrodencom, spolužiakom, učiteľom, lekárom a ďalším odborníkom. Je najväčšou špecializovanou organizáciou zaoberajúcou sa systematickou a komplexnou podporou ľudí s poruchami autistického spektra v Českej republike. Jej služby sú členené do viacerých zložiek, kde študenti v rámci odbornej stáže môžu získať bohaté pracovné skúsenosti, ktoré zvýšia ich pripravenosť ako budúcich špeciálnych pedagógov na prácu s deťmi, mládežou a dospelými s poruchami autistického spektra. Stáž môžu realizovať napríklad v stredisku diagnostiky a odborného poradenstva, stredisku včasnej intervencie, stredisku terapie detí a dospelých s autizmom, stredisku podpory začlenenia do spoločnosti a práce, stredisku voľnočasových aktivít pre deti a dospelých, v domove so zvláštnym režimom, v rámci odľahčovacej služby, v stredisku osobnej asistencie a chráneného bývania, špeciálnopedagogickom centre, materskej škole či stredisku podpory samostatného bývania. Študenti sa v rámci odbornej stáže v organizácii NAUTIS môžu zúčastniť aj školení pre zamestnancov organizácie, ktoré prispievajú k ich lepšej pripravenosti na výkon špeciálneho pedagóga. Preto veríme, že organizácia NAUTIS si študentov získa nielen kultúrnou blízkosťou českého prostredia, ale predovšetkým možnosťami, ktoré ponúka pre ich odborný rast v oblasti edukácie detí, mládeže a dospelých s poruchami autistického spektra.

PaedDr. Lucia MIKURČÍKOVÁ, Ph.D., BCBA
PF PU

Bc. Barbora GULOVÁ
NAUTIS

Foto: NAUTIS

FINÁLOVÉ KOLO ONLINE 9. ROČNÍKA LOGICKEJ OLYMPIÁDY INTELEKTOVO NADANÝCH ŽIAKOV

Pedagogická fakulta už po deviatykrát zorganizovala tradičné finálové kolo Logickej olympiády žiakov so všeobecným intelektovým nadaním na Slovensku. Tento rok sa z dôvodu pandémie COVID-19 uskutočnil netradične online, využitím LMS Moodle prostredia.

Logická olympiáda intelektovo nadaných žiakov predstavuje jedinečnú intelektovú súťaž a patrí do portfólia projektov organizovaných celoslovenskou iniciatívou Rozumieme nadaným. Súťaž pravidelne organizuje Pedagogická fakulta PU, Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove, Odbor školstva Okresného úradu v Prešove a mesto Prešov.

9. finálové kolo olympiády sa uskutočnilo dňa 9. júna 2021 a zúčastnilo sa na ňom 119 intelektovo nadaných žiakov základných škôl a osemročných gymnázií do 15 rokov z celého Slovenska, ako víťazov májových školských kôl. Celkovo sa do súťaže zaregistrovalo až 2 013 žiakov. Testovanie finalistov prebiehalo online formou prostredníctvom elektronickej podpory vzdelávania (e-learning) v LMS Moodle. V tomto e-learningovom kurze bol pre účastníkov olympiády prístupný fixný test s náhodne usporiadanými položkami a možnosťami ich správnych odpovedí. Prvok náhody spolu s kombináciou nastavení priniesli do testu aspekt objektivity a transparentnosti. Vo finálovom

kole bolo testovanie zamerané na tieto intelektové oblasti – logickú, matematickú, priestorovú a oblasť verbálneho myslenia.

Víťazmi v jednotlivých vekových kategóriách sa stali:

Kategória A

(žiaci 1. – 4. ročníka ZŠ)

1. miesto: Michal Hudák, Súkromná základná škola, Lermontovova 1, Košice
2. miesto: Róbert Palacka, Základná škola, Devínska 12, Nové Zámky
3. miesto: Andrej Onderišin, Základná škola, Krosnianska 4, Košice

Kategória B

(žiaci 5. – 9. ročníka a 8-ročných gymnázií vo veku do 15 rokov)

1. miesto: Richard Dudek, Základná škola A. Dubčeka, Ul. Družstevná 11, Martin
2. miesto: Kristián Lovčičan, Základná škola, Ul. Dr. Janského 2, Žiar nad Hronom
3. miesto: Andrej Straube, Súkromná základná škola a Gymnázium CENADA, Majerníkova 60, Bratislava

Víťazom srdečne blahoželáme a prajeme veľa úspechov v škole. Už teraz sa tešíme na 10. ročník Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov, ktorého školské kolá odštartujú začiatkom budúceho kalendárneho roka 2022.

Mgr. Ľuboš LUKÁČ
Mgr. Vladimír PISKURA, PhD.
PF PU
Foto: Rajmund PETRÍK

PEDAGOGICKÁ FAKULTA POKRAČUJE VO ZVYŠOVANÍ KVALITY EDUKÁCIE DETÍ A ŽIAKOV S NADANÍM

Pedagogická fakulta PU a Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP) v Sabinove podpísali dňa 10. mája 2021 Memorandum o vzájomnom porozumení a spolupráci. Jeho cieľom je kooperovať pri navrhovaní a realizovaní spoločných aktivít v rámci projektov a aktivít celoslovenskej iniciatívy Rozumieme nadaným.

Aktívna spolupráca Pedagogickej fakulty s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove sa začala už v roku 2013, kedy obe inštitúcie zorganizovali prvé spoločné podujatie, s cieľom prispieť k zvýšeniu kvality edukácie detí a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním na Slovensku. Išlo o celoslovenské finálové kolo Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov, ktorého účastníkmi boli víťazi školských kôl tried pre intelektovo nadaných žiakov v základných školách, ktoré sa uskutočnilo na akademickej pôde Pedagogickej fakulty PU v Prešove dňa 22. mája 2013. Logická olympiáda intelektovo nadaných žiakov bola prvým stretnutím nadaných žiakov takéhoto druhu a rozsahu na Slovensku. Sprievodným podujatím bol odborný seminár s názvom Rozumieme nadaným, venovaný aktuálnym problémom nadania a edukácie nadaných žiakov na Slovensku, kde mali možnosť študenti, učitelia a odborníci z praxe diskutovať s doc. PhDr. Vladimírom Dočkalom, CSc., PhDr. Janou Juráškovou, PhD., a ďalšími významnými odborníkmi v tejto oblasti na Slovensku.

V akademickom roku 2020/2021 spoločne organizujeme už 9. ročník Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov, ktorých finálové kolo sa vplyvom epidemickej situácie uskutoční v online priestore v prostredí LMS Moodle, s ktorým má

naša fakulta dlhoročné skúsenosti.

Medzi mnohé ďalšie spoločné akcie v oblasti edukácie detí a žiakov s nadaním, ktorých zámerom bolo vybudovať intenzívnu spoluprácu s aktérmi na trhu práce a vonkajším prostredím, patrili napríklad podujatia, v rámci ktorých nadané deti prednášali vysokoškolskému (Nadané deti prednášali vysokoškolskému (dňa 27. 3. 2013), Ako sa učia nadané deti (dňa 6. 11. 2019), odborný seminár Žiak so všeobecným intelektovým nadaním v podmienkach základnej školy (dňa 27. 11. 2013) a odborný seminár Učíme nadaných žiakov (dňa 24. 10. 2018), ktoré boli určené študentom fakulty, ale aj širokej odbornej verejnosti. Ich ambíciou bolo pokračovať v novej tradícii, ktorú odštartovalo celoslovenské kolo Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov v marci 2013, sprostredkovaním nových poznatkov a skúseností v oblasti edukácie intelektovo nadaných žiakov. Ďalšími podujatiami boli sprievodné odborné semináre celoslovenských kôl Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov s názvom Rozumieme nadaným, ktoré boli určené študentom, pedagógom a odbornej verejnosti.

V roku 2021 pribudla medzi spoločne organizované podujatia aj nová súťaž pre deti materských škôl s názvom Logická olympiáda pre najmenších, ktorej zámerom

v zmysle hesla: „Súťažíme, ale neprehrávame“, je podpora logického myslenia a zručností potrebných pre vstup do školského prostredia u detí predškolského veku.

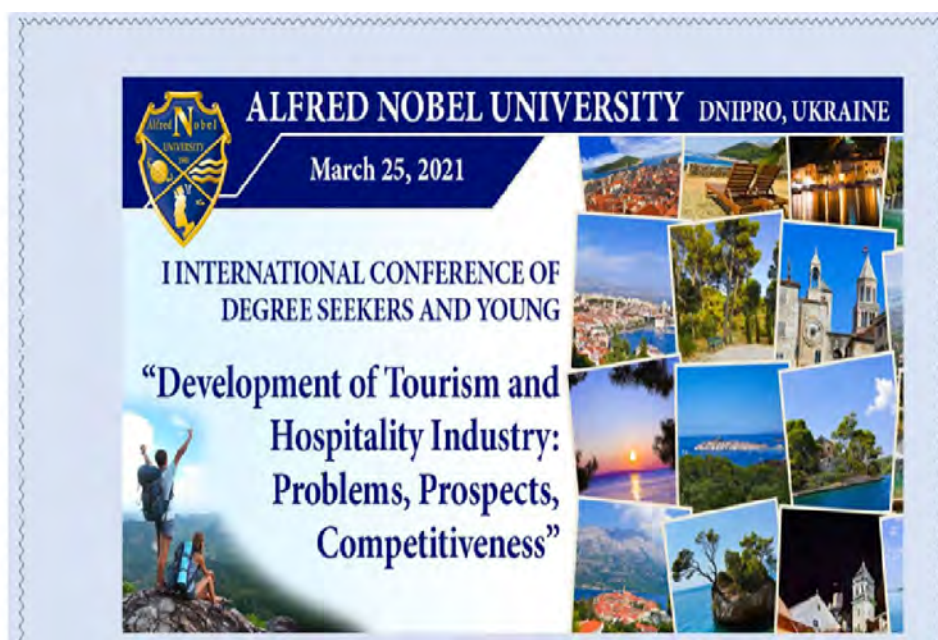
Pri príležitosti podpísania Memoranda o vzájomnom porozumení a spolupráci udelili zástupcovia Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove pamätnú plaketu Rozumieme nadaným dekanke Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove doc. RNDr. Ivete Scholtzovej, PhD., za úspešnú spoluprácu a spoločnú organizáciu podujatí pre intelektovo nadané deti a žiakov.

Pedagogická fakulta v spolupráci s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove plánuje pokračovať aj naďalej pri organizovaní rôznych podujatí v oblasti edukácie intelektovo nadaných žiakov, nakoľko táto spolupráca podľa nášho názoru predstavuje jeden z dôležitých nástrojov zapojenia zamestnávateľov a partnerov z praxe do zvyšovania kvality vysokoškolského vzdelávania.

PaedDr. Lucia MIKURČÍKOVÁ, Ph.D., BCBA
Mgr. Ľuboš LUKÁČ
PF PU
Foto: Mgr. Marcel MRAVEC
CCKV PU

ŠTUDENTKY MANAŽMENTU BOLI SÚČASŤOU MEDZINÁRODNEJ KONFERENCIE

Ani v časoch pandémie Covid-19 sa snaha o rozvoj a disemináciu nových informácií a poznatkov nezastavili. Z iniciatívy a záujmu o rozširovanie poznania a praktických skúseností študentov sa 25. marca 2020 konal 1. ročník študentskej konferencie (I. International Conference of Degree Seekers and Young Researchers) na Univerzite Alfreda Nobela v meste Dnipro na Ukrajine. Jej cieľom bolo združiť študentov vysokoškolského štúdia do spoločnej aktivity a rozvíjať tak spoluprácu medzi inštitúciami z viacerých krajín.

Témou študentskej konferencie bol „Rozvoj odvetvia cestovného ruchu a hotelierstva: problémy, vyhliadky a konkurencieschopnosť“. Konferencia sa konala pod záštitou Ministerstva školstva a vedy Ukrajiny. Okrem študentov Univerzity Alfreda Nobela z Dnipro (Ukrajina), ako organizujúcej inštitúcie, sa konferencie zúčastnili aj študenti z Prešovskej univerzity v Prešove (Slovensko), Ekonomickej univerzity v Bratislave (Slovensko), Štátnej Univerzity Batumi Shota Rustaveli (Gruzínsko) a Štátnej Univerzity Akaki Tsereteli (Gruzínsko). Fakultu manažmentu na konferencii zastupovali študentky Bc. Yuliia

Arkhanhelska (2. ročník magisterského štúdia v ŠP manažment, špecializácia manažment turizmu a hotelierstva), Yuliia Nitenko (3. ročník bakalárskeho štúdia v ŠP turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo) a Andriana Kurta (1. ročník magisterského štúdia v ŠP manažment v špecializácii manažment turizmu a hotelierstva) z Katedry turizmu a hotelového manažmentu, pod vedením troch vyučujúcich: Ing. Anny Šenkovej, PhD., vedúcej Katedry turizmu a hotelového manažmentu FM PU, Ing. Kristíny Šambronskej, PhD., a PhDr. Daniely Matušikovej, PhD. Spoluprácu s Alfred Nobel

University nadviazala Fakulta manažmentu na základe ponuky a iniciatívy Ing. Andreja Danečka zo Slovensko-ukrajinskej spoločnosti, ktorý v minulosti pracoval aj ako vojenský atašé na Veľvyslanectve Slovenskej republiky v Kyjeve a v súčasnosti sa aktivizuje v rozvíjaní vzťahov s Ukrajinou v rôznych smeroch. Podpísaním memoranda o spolupráci dekanom fakulty prof. Ing. Róbertom Štefkom, Ph.D., sa otvárajú aj do budúcnosti možnosti viacerých spoločných aktivít tak v pedagogickej, ako aj vedeckovýskumnej oblasti.

PhDr. Daniela MATUŠÍKOVÁ, PhD.
FM PU

GABRIEL KOCÁK – QUO VADIS GASTRONÓMIA?

Gastronomické služby zažívajú krušné časy, ale príprava odborníkov na túto oblasť musí pokračovať. Jej dôležitou súčasťou je prepojenie s praxou, napríklad aj vo forme prednášok odborníkov.

Na túto, v dnešných časoch často kladenú otázku sme sa pokúsili nájsť odpoveď spolu so známym slovenským šéfkuchárom, majstrom svojho remesla, Gabrielom Kocákom. Jeho online prednáška sa uskutočnila 12. mája 2021 a bola určená predovšetkým študentom 1. ročníka bakalárskeho študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo a študijného programu manažment v špecializácii manažment turizmu a hotelierstva na Fakulte manažmentu v rámci povinnej voliteľného predmetu gastronómia. Zaujímavé rozprávanie o životnej dráhe, o tom, ako sa stať špičkovým odborníkom, ako to funguje v gastronómii v zahraničí, v čom je to iné oproti Slovensku, to všetko boli témy, ktoré udržali pozornosť študentov na takmer dvojhodinovej prednáške. Z jeho skúseností zo zahraničia zaujalo najmä to, že kto sa chce dostať na stáž do prestížnych reštaurácií, často robí zadarmo len preto, že sa chce niečo naučiť. Pre mladých ľudí to býva výzva, potrebná je veľká disciplína a výdrž. Najdôležitejší v službách sú ľudia, hostia chodia do podnikov tiež kvôli umeniu ľudí, pretože gastronómiu môžeme smelo označiť za krásne kreatívne umenie. Dôležitá je tímová práca, komunikácia a spolupráca kuchárov a obsluhujúcich. „*Pre mňa je čašník očami a rukami,*

ja z kuchyne nevidím, čo sa deje v reštaurácii“, hovorí Gabriel Kocák. Kam teda, podľa jeho názoru, kráča slovenská gastronómia v súčasnosti? Veľa reštaurácií vraj zostane aj po pandémie zatvorených. O tom, ktoré budú ďalej fungovať, rozhodne trh. Prežijú tí, ktorí budú ponúkať to, čo ľudia chcú. Na Slovensku potrebujeme kvalitný produkt, ktorý nemusí byť za každú cenu luxusný. Je dôležité podporovať domáci trh – farmárov, producentov potravín, vinárov, byť identický, nekopírovať, mať vlastný rukopis. Lokálnosť v gastronómii nie je žiadny nový trend, je to naša história, identita, naši predkovia vždy jedli len to, čo si sami vypestovali alebo vychovali. Po prednáške nasledovala takmer 45-minútová

diskusia a záujem študentov položiť otázku bol veľký. Jedna (skromná) odpoveď stála za všetky. Čo považuje Gabriel Kocák za svoj najväčší úspech? „*To, že som sa vo svete naučil trochu variť a že som sa mal možnosť stretnúť s mnohými známymi ľuďmi*“. Sme veľmi radi a vďační, že sa túto prednášku podarilo zorganizovať aj v online prostredí, pretože naša Katedra turizmu a hotelového manažmentu kladie veľký dôraz na prepojenie teórie s praxou a prednáška Gabriela Kocáka bola ôsmou prednáškou odborníka z praxe v letnom semestri akademického roka 2020/2021.

Ing. Anna ŠENKOVÁ, PhD.
FM PU

KATEDRA INTERKULTÚRNEJ KOMUNIKÁCIE V ONLINE PRIESTORE

Katedra interkultúrnej komunikácie Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove vznikla v roku 2012 a hlavným cieľom katedry je kvalitná odborná jazyková príprava budúcich manažérov a vedecko-výskumná činnosť v oblasti LSP (Language for Specific Purposes) a interkultúrnej komunikácie. V súčasnom období, komplikovanom protipandemickými opatreniami, sa jej akademická aktivita presunula aj do online priestoru, keď sa členky katedry v období od 11. júna do 1. júla 2021 zúčastnili niekoľkých medzinárodných konferencií (INCOLLAB Interdisciplinary Learning and Teaching, FORLANG 2021 a 5th International Conference: Contemporary Challenges in LSP Teaching) a tiež Erasmus mobility (Bosna a Hercegovina).

Po ukončení online výučby v akademickom roku 2020/2021 sa v plynulej nadväznosti na online pedagogickú aktivitu do virtuálneho priestoru presunula aj vedecká činnosť. 11. júna 2021 sa uskutočnila medzinárodná konferencia INCOLLAB Interdisciplinary Learning and Teaching Conference, ktorá sa mala pôvodne konať v Prahe a bola organizovaná Masarykovým ústavom vyšších štúdií Českého vysokého učení technického v Praze. Aktívne sa jej zúčastnila vedúca katedry, Mgr. Lucia Dančišinová, PhD., ktorá vystúpila s príspevkom *The importance of foreign language knowledge for practice as assessed by management students*. Ďalšou konferenciou, ktorej sa členky katedry zúčastnili, bola už tradičná medzinárodná konferencia o jazykoch FORLANG 2021, ktorá sa mala konať 23. a 24. júna v Košiciach, avšak účastníci sa nakoniec stretli v online priestore.

Na konferencii aktívne vystúpili štyri členky katedry: Mgr. Lucia Dančišinová, PhD., a Mgr. Eva Benková, PhD., s príspevkom *Špecifiká cudzojazyčnej prípravy budúcich manažérov*, PhDr. Irina

Kozárová, PhD., s príspevkom *Oprava chýb vo vyučovaní cudzieho jazyka pre špecifické účely* a Mgr. Zuzana Slobodová, PhD., s príspevkom *Znalosť cudzích jazykov ako predpoklad interkultúrnej komunikácie u študentov ekonomického zamerania*. Poslednou letnou online konferenciou bola medzinárodná konferencia organizovaná chorvátskou organizáciou The Association of LSP Teachers at Higher Education Institutions, ktorá sa uskutočnila v dňoch 1. a 2. júla pod názvom 5th International Conference: Contemporary Challenges in LSP Teaching.

Konferencie sa aktívne zúčastnili Mgr. Lucia Dančišinová, PhD., a PhDr. Irina Kozárová, PhD., ktoré vystúpili s príspevkom *Global and Intercultural Competences in Language for Specific Purposes Teaching*. Prijemným spštením online akademických stretnutí bola aj virtuálna mobilita Erasmus (staff training), v rámci programu Erasmus+ KA 107, s partnerskou organizáciou Fakulty manažmentu College „CEPS – Center for Business Studies“ in Kiseljak, Bosna a Hercegovina, ktoré zorganizovala prodekanka pre

zahraničné vzťahy FM PU Mgr. Eva Benková, PhD., ktorá je tiež členkou Katedry interkultúrnej komunikácie. Konferencie sa s príspevkami aktívne zúčastnili tri členky (Mgr. E. Benková, PhD., Mgr. L. Dančišinová, PhD., a PhDr. I. Kozárová, PhD.) a pasívne jedna členka (Mgr. Z. Slobodová, PhD.). Cieľom virtuálnej mobility bola vzájomná propagácia inštitúcií za účelom zvýšenia záujmu o mobility do daných krajín, výmena skúseností z obdobia online vyučovania a zdieľanie odborných vedomostí a skúseností zúčastnených osôb.

Pandemická situácia je náročná pre všetkých, akademických pracovníkov nevynímajúc, avšak nové podmienky prinášajú aj nové výzvy a členky Katedry interkultúrnej komunikácie sa snažia využiť aj online možnosti zapojenia sa do akademickej diskusie a výmeny skúseností a odborných znalostí.

Mgr. Lucia DANČIŠINOVÁ, PhD.,
Mgr. Eva BENKOVÁ, PhD.,
PhDr. Irina KOZÁROVÁ, PhD.
Mgr. Zuzana SLOBODOVÁ, PhD.
FM PU

PREDNÁŠKA MGR. ZDRAŽILOVEJ NA FAKULTE MANAŽMENTU

Katedra turizmu a hotelového manažmentu Fakulty manažmentu zorganizovala online prednášku s Mgr. Michaelou Zdražilovou, výkonnou riaditeľkou Oblastnej organizácie cestovného ruchu Horný Zemplín a Horný Šariš na tému „Potenciál regiónov Horný Zemplín a Horný Šariš pre tvorbu turistických produktov“. V rámci online edukačného procesu predmetu turistické produkty sa 29. 3. 2021 študenti študijného programu manažment, špecializácia manažment turizmu a hotelierstva, a hlavne študenti študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo dozvedeli, kam sa oblastná organizácia posunula a aké turistické produkty vytvára.

Oblastná organizácia cestovného ruchu Horný Zemplín a Horný Šariš (ďalej len OOCR) bola založená podľa zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu (ďalej CR), v znení neskorších predpisov na podporu a propagáciu CR a na vytváranie podmienok rozvoja CR na území zakladateľov a členov s cieľom trvalo udržateľného rozvoja CR a ochrany záujmov svojich členov. Aktuálne má organizácia spolu 26 členov, a to 17 samospráv, 8 podnikateľských subjektov a 1 občianske združenie.

Mgr. Michaela Zdražilová predstavila činnosť OOCR a venovala sa potenciálu v regiónoch, rozboru a tvorbe turistických produktov. Svoju prednášku upriamila a viacrát študentom zdôraznila nutnosť budovania osobných lokálnych vzťahov a kontaktov, ako aj spolupráce v odvetví CR, zdôraznila význam sieťovania subjektov pôsobiacich v CR pre potreby činnosti nielen OOCR, ale celkovo

ako rozvoja regiónov. Nosnými produktmi OOCR sú Poloniny, v rámci ktorých sa nachádzajú Bukové pralesy Karpát a Vihorlat v Chránenej krajinskej oblasti Vihorlat (r. 2007 UNESCO), vodná nádrž Domaša a Múzeum moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach, ktoré je jediné v Európe. Popri uvedených atraktivitách národného a medzinárodného významu sú návštevníkom predstavované menej známe, no atraktívne lokality s ich jedinečným príbehom (napríklad prírodný Eiffelovej veže – Valaškovský most).

Študenti mali možnosť počuť priamo od zainteresovanej osoby o nutnosti prerozdelenia turistov v hlavnej sezóne, kedy vzniká veľký nápor na najvyhľadávanejšie miesta regiónov a opätovne o nutnosti kooperácie subjektov CR v prípade organizovania podujatí a ich rozmiestnenia z hľadiska času. Takouto

spolupracou a koordináciou aktivít chce OOCR zabrániť obmedzeniu návštevníka vo výbere podujatí, pokiaľ by sa konali v jeden deň.

Záverom je nutné dodať, že študenti si mohli rozšíriť svoje poznatky z predmetu turistické produkty a na neho nadväzujúce predmety vďaka ochote a pomoci kolegyne PhDr. D. Matušíkovej, PhD. Kontaktovaním Marty Marcinčinovej, študentky tretieho ročníka študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo, ktorá aktuálne vykonáva semestrálnu odbornú prax v OOCR Horný Zemplín a Horný Šariš, sa podarilo nadviazať kontakt s pani riaditeľkou a veríme, že aj do budúcnosti úspešnú spoluprácu. V závere sme mohli všetci študenti konštatovať, že za posledné roky predstavitelia OOCR odvedli veľa dobrej práce.

Ing. Kristína ŠAMBRONSKÁ, PhD.
FM PU

UNIPO MAPPERS UŽ VYŠE ROKA POMÁHAJÚ MAPOVAŤ NEOBJAVENÉ MIESTA NA ZEMI

V dnešnej dobe moderných technológií, keď nás GPS navigácie dovedú kamkoľvek, keď do niekoľkých sekúnd na internete zistíme, či je otvorená naša obľúbená reštaurácia alebo kde sa nachádza najbližší veterinár, si niekedy neuvedomujeme, že takéto výhody nemajú ani zďaleka všetci obyvatelia a že sa stále na našej zemeguli nájdu miesta, ktoré nie sú zmapované. Práve toto uvedomenie bolo jedným z impulzov, vďaka ktorému sme sa začiatkom roka 2020 ako skupina študentov geografie a aplikovanej geoinformatiky na FHPV PU v Prešove pod mentorovaním Mgr. Jany Michalkovej, PhD., rozhodli založiť UNIPO Mappers.

Celé to začalo ešte v roku 2019 keď nám, ako snád' všetkým geografom, učarovali mapy. Mapathony, teda akési mapovacie maratóny, boli na našej katedre už vtedy tradíciou každého semestra. Jedného takého sme sa zúčastnili v rámci našej hodiny aplikovanej geoinformatiky s doktorkou Michalkovou.

Mapovanie budov v somálskych sídlach nás zaujalo svojou jednoduchosťou a časovou nenáročnosťou, ale hlavne dobrým pocitom, že týmto spôsobom pomáhame ľuďom vzdialeným niekoľko tisíc kilometrov. Pomocou satelitných snímok sme na mapách vytvárali obrysy budov zapisované do OpenStreetMap (OSM) databázy, ktoré tam doposiaľ zaznačené neboli. Pomohli sme zmapovať miesta najviac ohrozené humanitárnymi krízami. S nápadom takto pomáhať oblastiam v rozvojových krajinách prišla už pred šiestimi rokmi známa zdravotnícka a humanitárna organizácia Lekári bez hraníc. Vznikol tak projekt Missing Maps, vďaka ktorému sa do databáz pomaly dopĺňajú potrebné informácie a údaje z oblastí zasiahnutých krízou či z odľahlejších kútov zeme. Tie

pomáhajú plánovať napr. očkovacie kampane, vyhodnocovať rôzne zdravotnícke dáta, realizovať epidemiologické analýzy alebo čo najlepšie logisticky riešiť dodávky zdravotníckeho materiálu v daných lokalitách.

Po našom nadšení z prvej skúsenosti s mapathonom prišla od doktorky Michalkovej zaujímavá ponuka, a to zapojiť sa do globálnej iniciatívy YouthMappers, ktorá po celom svete spája mladých ľudí z univerzít so záujmom pomáhať a mapovať najmä pre potreby humanitárnych organizácií. Ide o iniciatívu troch amerických univerzít (Texas Tech University, The George Washington University a West Virginia University) a k 9. marcu 2021 eviduje celkovo 250 pobočiek v 56 krajinách po celom svete. Ponúknutú príležitosť sme sa rozhodli využiť a od februára 2020 sme oficiálnou súčasťou tejto siete ako UNIPO Mappers. Aktuálne máme desať členov, držíme sa základných stanov, v rámci ktorých máme špecifikované hlavné pozície, ako predseda, podpredseda, tajomník či marketingový manažér. Vytvorili sme si vlastné logo a naše aktivity propagujeme

na známych sociálnych sieťach (Facebook, Twitter, Instagram). Týmto spôsobom a vlastným riadením skupiny máme možnosť rozvíjať naše manažérske, organizačné či marketingové zručnosti a tiež komunikáciu v anglickom jazyku.

Prvý mapathon organizovaný oficiálne pod záštitou UNIPO Mappers sa mal konať 12. marca 2020 v spolupráci s Prešovským samosprávnym krajom (PSK), avšak kvôli pandémie koronavírusu bol napokon zrušený. Po čiastočnom uvoľnení opatrení sa nám ho opätovne podarilo zorganizovať 24. júna 2020. Na tomto mapathone sme pomáhali mapovať infraštruktúru vo vybraných šiestich obciach PSK s marginalizovanými rómskymi komunitami. Výsledky z neho boli použité pri terénnom zbere dát a následnej analytickej činnosti na Úrade PSK (Komunitné mapovanie – Chýbajúce priestorové dáta, geopresovregion.sk, 2021).

Kvôli druhej vlne pandémie sme ďalšie mapathony organizovali v online prostredí. Prvý virtuálny mapathon sme uskutočnili 19. novembra 2020, kde sme privítali

aj účastníkov z Českej republiky a Nigérie. V decembri sme sa zasa v spolupráci so združením Amavet klub č. 962 a Žilinskou univerzitou spolupodielali na organizácii prvého celoslovenského online Missing maps mapathonu, kde sme zabezpečovali školenie pre maperov začiatočníkov. Nový rok 2021 sme začali aktívne a máme za sebou už dva mapathony.

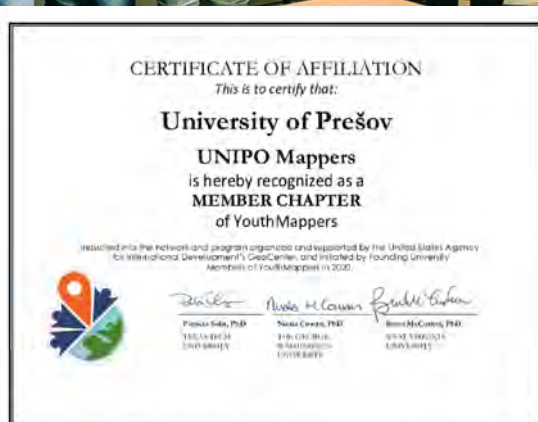
Inšpiratívnym a obohacujúcim bol pre nás hlavne prvý Európsky Missing Maps Mapathon (3. 2.

2021), ktorý sme spoluorganizovali s kolegami z európskych YouthMappers pobočiek a kde sme mali možnosť vzájomne zdieľať naše skúsenosti z mapovania. Koncom februára sme s kolegami z Amavetu a zo Žiliny spoluorganizovali druhý celoslovenský Missing maps mapathon, ktorého sa zúčastnilo viac než 60 maperov a podarilo sa na ňom zmapovať vyše 11 000 budov. Práve v deň tohto mapathonu sa udial aj obrovský mílnik z pohľadu mapovania pre OSM, a to stomiliónty

záznam v mape, čo je od založenia projektu OSM v roku 2004 vo Veľkej Británii úžasný progres.

Už teraz sa tešíme na ďalšie mapathony a nové skúsenosti, ktoré nám mapovanie v tomto roku prinesie. Rovnako veľmi radi medzi nami privítame nových členov!

Katarína KORFANTOVÁ
Natália LUTERANČÍKOVÁ
Mgr. Jana MICHALKOVÁ, PhD.
FHPV PU

VEDECKÁ KONFERENCIA NA POČEŠŤ PROFESORA BOHÁČA

Na sviatok blaženého hieromučeníka ThDr. Vasiľa Hopka, dňa 11. mája 2021, zorganizovala Katedra systematickej teológie Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove v spolupráci s Domom liturgie a spirituality online vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou s názvom Stavroforný protojerej prof. ThDr. Vojtech Boháč, PhD., ako liturgista. Zúčastnilo sa jej okolo 50 online účastníkov z domova i zo zahraničia.

Úvodný blok sa začal molebenom k blaženému hieromučeníkovi Vasiľovi Hopkovi, ktorý viedol dekan GTF PU v Prešove prof. Peter Šturák. Práve z rúk biskupa Vasiľa Hopka prijal prof. Boháč (1950 – 2021) v júni 1974 v prešovskej Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa kňazské svätenie. A bol to práve bl. hieromučeník Vasiľ Hopko, ktorý často opakoval biblický výraz „vsja po činu“, ten rád používal aj prof. Boháč. Po skončení molebenu sa dekan GTF PU v Prešove prihovril účastníkom konferencie svojím úvodným slovom. Po ňom prof. Marek Petro predniesol spomienku vedúceho KST na prof. Boháča. Prvý blok tejto vedeckej konferencie uzavrel syn zosnulého profesora Boháča, Dr. Vojtech Boháč ml., synkel Košickej eparchie, ktorý vyjadril svoju vďaku a blízkosť so všetkými účastníkmi tohto odborného podujatia, konkrétne ako spomienka vďaka práve za jeho zosnulého otca, profesora Vojtecha Boháča.

Druhý blok tejto vedeckej konferencie patril predovšetkým veľmi vzácnym zahraničným hosťom. Ako prvý hovoril prof. István Ivanscő, emeritný profesor Gréckokatolíckeho teologického inštitútu sv. Atanáza z Nyíregyházy v Maďarsku a dlhoročný priateľ prof. Boháča, na tému Prítomnosť a význam prosby „*Pane, zmiluj sa*“ v posvätných obradoch gréckokatolíckej cirkvi. Po ňom nasledovala prednáška riaditeľa Liturgického

inštitútu na Pápežskej univerzite sv. Jána Pavla II. v Krakove v Poľsku prof. Przemysław Nowakowského CM, v rámci ktorej sa profesor podrobnejšie venoval téme pneumatologického charakteru liturgie sviatostí v byzantskom obrade. Zároveň vyzdvihol prínos prof. Boháča na medzinárodných liturgických sympóziách *Ad fontes liturgicos*. Potom nasledoval príspevok Dr. Vasiľa Rudejka z UKU z Lvova na Ukrajině s názvom Liturgické prepustenie; prehľad rozvoja súčasnej praxe. Bolo milé počuť z úst o. Rudejka, že svoje prvé hlbšie vedomosti z liturgie čerpal práve zo skrípt prof. Boháča.

Druhý blok tohto odborného podujatia uzatváral svojím príspevkom s názvom Prof. ThDr. Vojtech Boháč, PhD., o liturgii i milosrdenstve prof. Marek Rembierz zo Sliezskej univerzity v Katoviciach v Poľsku. Ochota zahraničných hostí, s akou prijali pozvanie na túto konferenciu, ako aj ich vrúne slová svedčia o tom, že prof. Vojtech Boháč svojím životom a dielom vplýval aj na kolegov z okolitých krajín. Napokon tretí blok tejto vedeckej konferencie patril domácim prednášajúcim.

Ako prvý vystúpil prof. Pavol Dancák z Katedry filozofie a religionistiky z GTF PU v Prešove s príspevkom Fenomenologický opis tenzie medzi mimézis a metamorfózis v liturgickej praxi, ktorý vznikol z diskusie s prof. Boháčom

počas pracovnej cesty do Rumunska. V spomienkach na zosnulého prof. Boháča pokračoval aj Dr. Martin Tkáč, ktorý predniesol príspevok s názvom *Nakoľko len vládzeš, konaj vsja po činu*. ThLic. Michal Glevaňák vo svojom príspevku Prof. ThDr. Vojtech Boháč, PhD. – zakladateľ novej tradície – „Sv. Jakub medzi nami“ zdôraznil úzky a dôverný vzťah prof. Boháča tiež k sláveniu liturgie sv. Jakuba. Tretí blok tohto odborného podujatia uzavrel doc. Marcel Mojzeš s príspevkom s názvom Profesor Boháč nás neprestáva učiť.

Záver konferencie patril spoločnej diskusii a vzácnym a hlbokým spomienkam na zosnulého profesora, v ktorej okrem iného z úst viacerých zúčastnených zaznela skutočnosť, že vzťah prof. Boháča k liturgii bol prejavom realizácie daru kňazstva, ktorý dostal, a zároveň prejavom jeho lásky k Bohu a k Cirkvi. Panychídou za zosnulého profesora Boháča sa toto spoločné odborné podujatie ukončilo. Avšak spomienky, modlitba a vďačnosť za tohto vzácného človeka, kňaza a liturgistu v srdciach tak všetkých zúčastnených, ako aj tých, ktorých oslovil akýmkoľvek spôsobom, trvajú naďalej. Večná mu pamiatka!

Mgr. Daniel SABOL
doc. ThDr. Marcel MOJZEŠ, PhD.
GTF PU

ZÁVER AKADEMICKÉHO ROKA NA PRAVOSLÁVNEJ BOHOSLOVECKEJ FAKULTE

Tak ako to už býva zvykom nielen na našej fakulte, ale všeobecne u kresťanov, všetko by sme mali začínať a končiť modlitbou. Sláva Bohu aj tohto roku, ktorý bol do istej miery poznačený viacerými nepredvídanými udalosťami, sa nám podarilo spoločne ukončiť akademický rok svätou Liturgiou a ďakovnými modlitbami v Chráme svätého Jána Bohoslova v Pravoslávnom kňazskom seminári.

Sv. Liturgiu slúžili viacerí pedagógovia našej fakulty s Božou pomocou aj za účasti jej študentov a absolventov. Duchovne bohatými a povzbudzujúcimi slovami sa v kázni prihovoral prot. Mgr. Peter Savčák, PhD., a v závere Liturgie dekan našej fakulty doc. ThDr. Štefan Pružinský, PhD. Vo svojich slovách otcovia zdôrazňovali potrebu prepojenosti štúdia teológie s aktívnym duchovným životom podľa príkladu Cirkvi.

Po sv. Liturgii sa na PBF konali slávnostné promócie absolventov pravoslávnej teológie a sociálnej práce. Slávnostnému duchu promócií prispeli viacerí pozvaní

hostia z rôznych fakúlt PU. Deň predtým však tomu všetkému predchádzala ešte jedna veľmi pekná a výnimočná udalosť. Na pôde našej fakulty konečne „vyrástol“ krásny drevený kríž, ktorý tu veľmi chýbal. Vďaka patrí v prvom rade Bohu, že toto blahé dielo požehnal a vnukol myšlienku ľuďom, ktorí všetko ochotne zorganizovali. Po prípravných prácach a postavení kríža, do ktorých sa zapojili viacerí naši pracovníci, nasledovalo jeho posvätenie.

Posvätenie kríža bolo zároveň otvorením tzv. už tradičného „PBF Day“. Ako je už známe, na fakulte sa v tento deň stretnú učiteľia,

študenti, pracovníci i absolventi v rodinnej atmosfére počas športu a rôznych aktivít či iba pri priateľskom rozhovore a chutnom občerstvení.

Preto vďaka patrí v prvom rade Bohu, nielen za tento záver akademického roka, ale aj za celý jeho priebeh, za starosti aj radosti, ktoré priniesol, za hodnotné prednášky našich pedagógov, ktorí sa snažia do nás vštepiť to najkrajšie, čo môžeme dostať.

Mgr. Milan PETRISKO
PBF PU

GAGARINOVA CESTA A VESMÍRNY RUSKÝ JAZYK V RUSKOM CENTRE

V dňoch od 16. do 20. augusta 2021 sa v rámci bohatého zážitkového programu Prešovskej detskej univerzity uskutočnili pre deti hravé, vzdelávacie a tvorivé aktivity Ruského centra s názvom „Gagarinova cesta“ a „S ruštinou do atmosféry a do vesmíru“.

Hlavnou témou tohtoročnej detskej univerzity sa stala „Vesmírna odysea“, čomu sme prispôbili aj aktivity Ruského centra. Pre deti sme pripravili zaujímavý vzdelávací program s vesmírnou tematikou, ktorý sa uskutočnil za veľmi prísnych hygienických opatrení.

Žiaci zo skupín bakalárček a magisterček sa zúčastnili Gagarinovej cesty, počas ktorej sa dozvedeli zaujímavosti zo života a triumfálneho letu prvého kozmonauta planéty Jurija Gagarina. Vedeli ste, že Jurij Alexejevič Gagarin bol vyučený zlievač? Že meral len 158 cm, ale aj napriek tomu vynikal v basketbale? Že vyrastal vo veľmi skromných podmienkach v zemľanke? Že do vesmíru letel ako 27-ročný? Viete, akú legendárnu frázu povedal pri štarte vesmírnej rakety? Aké konkrétne prísne podmienky ako kozmonaut musel splniť? A že prvou krajinou, ktorú navštívil počas svojej misie sveta, bola

práve Československo? Aj to a veľa ďalších zaujímavostí sa dozvedeli bakalárčekovia a magisterčekovia počas Gagarinovej cesty v Ruskom centre. V závere si svoje nadobudnuté vedomosti preverili vypracovaním pracovného listu s otázkami o triumfálnom lete Jurija Gagarina a mladší žiaci si vymalovali malovanku s podobizňou legendárneho kozmonauta. Okrem toho zaznela aj ruská a česká kultová pieseň na počesť Jurija Gagarina.

Starší žiaci zo skupín magisterček sa okrem toho dozvedeli aj ďalšie rozširujúce informácie a zaujímavosti o priekopníkoch vesmíru, vesmírnej strave a takisto sme virtuálne nahliadli aj do Múzea kozmonautiky v Moskve.

S riaditeľom Ruského centra, Inštitútu rusistiky FF PU, viceprezidentom Asociácie rusistov Slovenska prof. PhDr. Ľubomírom Guzim, PhD., si mladší žiaci

niektorých skupín bakalárčekov osvojili základné výrazy z vesmírnej a leteckej techniky po rusky. Interaktívnym a pútavým spôsobom nadobudli poznatky z histórie dobývania tajomného vesmíru a letectva.

Všetci žiaci boli počas aktivít Ruského centra veľmi aktívni, šikovní a zvedaví. Veľmi nás teší, že sme mali možnosť žiakom pomôcť rôznymi hravými a edukatívnymi aktivitami odprezentovať život a let legendárneho prvého kozmonauta planéty Jurija Gagarina a aspoň čiastočne priblížiť ruský jazyk, a tým možno v budúcnosti vzbudiť záujem aj o potencionálne štúdium ruského jazyka práve na Prešovskej univerzite v Prešove, kde má rusistika dlhoročnú tradíciu.

Mgr. Gabriela TURISOVÁ
Ruské centrum FF PU

RUSKÉ CENTRUM SI PRIPOMENULO DEŇ KOZMONAUTIKY

Deň kozmonautiky si každoročne pripomínáme 12. apríla na počesť prvého letu človeka do vesmíru. Tento rok je výnimočný tým, že si pripomínáme 60. výročie letu Jurija Gagarina do vesmíru. Na počesť tohto významného okrúhleho výročia Ruské centrum zorganizovalo v apríli edukatívne online prednášky.

Prednášok ku Dňu kozmonautiky a 60. výročiu letu Jurija Gagarina do vesmíru sa v online priestore zúčastnili študenti Prešovskej univerzity v Prešove, študenti Gymnázia Konštantínova 2, Gymnázia Bytča a žiaci 3. a 4. ročníka Evanjelickej základnej školy v Prešove.

Počas prednášok si študenti a žiaci osvojovali poznatky o priekopníkoch sovietskej kozmonautiky, Konstantinovi Ciolkovskom, ktorého nazývajú otcom kozmonautiky, raketovom konštruktérovi Sergejovi Koroľovovi, prvej umelej družici Zeme a prvých zvieratách a kozmonautoch vo vesmíre. Podrobnejšie sme sa venovali životu prvého kozmonauta planéty a sovietskeho letca Jurija Gagarina. Okrem toho sme spomenuli aj ďalších významných kozmonautov

a kozmonautky, vrátane prvého československého a slovenského kozmonauta.

Študenti sa dozvedeli aj rôzne zaujímavosti, napr. to, aké požiadavky museli kozmonauti spĺňať, aké kritéria musela spĺňať kozmická strava a mnohé iné. Navštívili sme virtuálne Múzeum kozmonautiky v Moskve, kde študenti mohli na záberoch vidieť vesmírnu techniku a vybavenie. V závere prednášok sa študenti veľmi aktívne zapojili do diskusie, ktorú obohatili svojimi postrehmi a vedomosťami a zaznela ruská a česká pieseň venovaná J. Gagarinovi.

Okrem toho sme sa zapojili aj do medzinárodnej akcie „Gagarinova cesta“, ktorá bola venovaná 60. výročiu prvého letu človeka

do vesmíru. Organizátorom medzinárodnej online akcie bol fond Russkij mir a televízna a rozhlasová spoločnosť Russkij mir spoločne s televíznym štúdiom Roskomos.

Ruské centrum sa pridalo k tejto medzinárodnej iniciatíve a pripravilo video o návšteve Československa, keď prvé kroky Jurija Gagarina počas „Misie sveta“ viedli práve do našej krajiny. Na počesť Jurija Gagarina boli pomenované mnohé ulice, pamätníky, školy a iné objekty. Niektoré z nich môžete vidieť aj vo videu, ktoré je dostupné na webovej stránke a sociálnej sieti Facebook Ruského centra.

Mgr. Gabriela TURISOVÁ
Ruské centrum PU

PROTOKOL A SPOLOČENSKÁ ETIKETA V DIPLOMATICKEJ PRAXI

Význam dodržiavania pravidiel spoločenskej etikety a diplomatického protokolu v praxi priblížil študentom Fakulty manažmentu pán podplukovník Ing. Viktor Smolár, MBE, riaditeľ Odboru protokolu kancelárie ministra obrany Slovenskej republiky.

Prednáška pána podplukovníka sa uskutočnila online formou dňa 19. apríla 2021 a bola určená prioritne študentom 1. roka bakalárskeho študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo v rámci predmetu spoločenská etiketa, ale aj ďalším záujemcom z radov študentov a pedagógov. Pán podplukovník Ing. Viktor Smolár, MBE, je absolventom Vojenskej akadémie v Liptovskom Mikuláši a od roku 1990 profesionálnym vojakom. Prešiel postupne rôznymi funkciami v oblasti ekonomiky a protokolu na Federálnom ministerstve obrany v Prahe, na Ministerstve obrany Slovenskej republiky a Generálnom štábe ozbrojených síl Slovenskej republiky. V rámci svojho ďalšieho profesionálneho rozvoja absolvoval štúdium na The Canadian Forces Language School (CFLS) Base Borden v Kanade, NATO School Oberammergau v Spolkovej republike Nemecko, so zameraním na vojenský a diplomatický protokol, a štúdium Master of Business Etiquette v Prahe.

V súčasnosti do jeho hlavnej pracovnej náplne patrí protokolárne zabezpečenie hlavných funkcionárov Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

Úvod prednášky špeciálne zameranej na dodržiavanie pravidiel pri pozývaní hostí a posielaní pozvánok, pán podplukovník začal jednoduchým heslom, ktoré podľa neho najlepšie vystihuje význam ovládania pravidiel spoločenského správania a protokolu: „Splynúť s prostredím.“ Vhodné spoločenské správanie je prostriedkom ľahšej komunikácie a zaradenia sa do spoločnosti bez zbytočných „faux pas“, čiže trápnych spoločenských situácií.

Ďalej pán podplukovník zdôraznil, že úlohou nás všetkých ako hostiteľov je robiť svojich priateľov, známych, kolegov aj hostí spokojných a šťastných, tak aby v našej spoločnosti pociťovali starostlivosť, úprimnosť a úctu, akceptujúc ich zvyky a tradície.

Zvlášť je to dôležité pri komunikácii a stretnutiach so zahraničnými partnermi, kedy ovládanie cudzieho jazyka a odbornej problematiky je považované za samozrejmé, ale ovládanie spoločenských pravidiel a zvyklostí konkrétnej krajiny za veľmi dôležité. Dôkazom toho sú aj rôzne situácie, s ktorými sa pán podplukovník počas svojej kariéry stretol a priblížil ich študentom. Aj

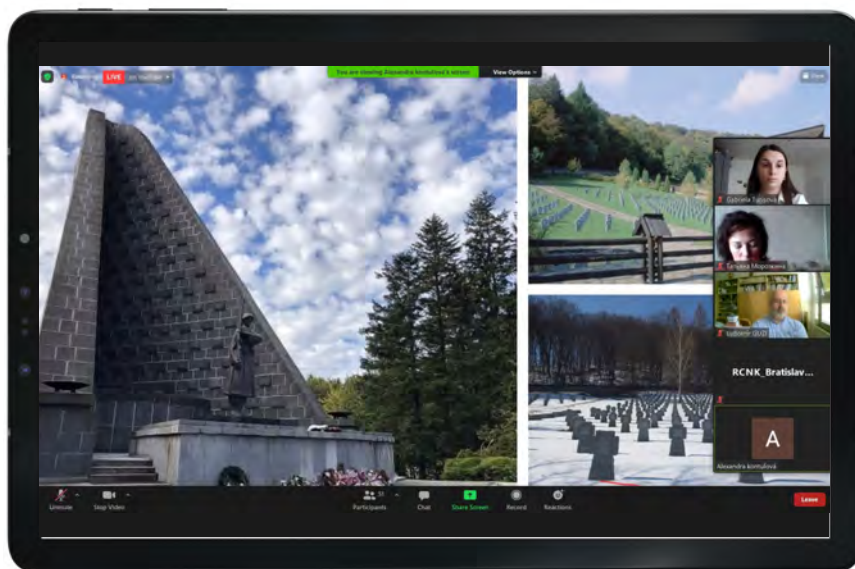
keď je spoločenské správanie dnes na rozdiel od dôb dávno minulých menej formalizované, pevne stanovené kódexy a pravidlá sa opäť vracajú okľukou cez firemnú kultúru a diplomatický protokol. Pán podplukovník mal možnosť organizovať a riadiť aktivity na najvyššej medzinárodnej úrovni, denne pripravovať protokolárne aktivity a prijatia vzácných hostí, pôsobiť na zahraničných pracoviskách či poskytovať rady nasledujúcim generáciám. Po viac ako tridsiatich rokoch služby našej vlasti v uniforme, pôsobenia v oblasti vojenskej diplomacie a protokolu hovorí, že to malo zmysel a stále je preňho jeho práca veľmi inšpirujúca.

Sme veľmi radi a vďační, že napriek svojmu pracovnému vyťaženiu mohol pán podplukovník Ing. Viktor Smolár, MBE, venovať takmer dve hodiny svojho času našim študentom, ktorí sa, dúfajme, v budúcnosti ako kultivovaní a slušní ľudia ovládajúci pravidlá spoločenskej etikety stanú úspešnými vo svojom osobnom aj profesionálnom živote.

Ing. Anna ŠENKOVÁ, PhD.
FM PU

„PAMIATKA NÁS SPÁJA“

V súvislosti s Dňom víťazstva nad fašizmom sa dňa 6. mája 2021 uskutočnila medzinárodná študentská konferencia „Pamiatka nás spája“: Bratislava – Prešov – Ulianovsk, ktorej sa zúčastnili študenti Prešovskej univerzity v Prešove, prešovské stredné školy a študenti Ulianovskej štátnej pedagogickej univerzity v Ruskej federácii.

V úvode konferencie sa účastníkom prihovorila riaditeľka Ruského centra vedy a kultúry v Bratislave pani Inna Kuznetsova, ktorá zdôraznila dôležitosť organizácie podobných medzinárodných študentských konferencií. Úvodné slová predniesol riaditeľ Inštitútu rusistiky FF PU a Ruského centra prof. PhDr. Ľubomír Guzi, PhD., a doc. Mgr. Tatiana Morozkina, PhD., z Ulianovskej štátnej pedagogickej univerzity. Študenti Inštitútu rusistiky FF PU vystúpili s príspevkami o oslo-

bodení Slovenska. Bc. Alexandra Kontuľová priblížila účastníkom konferencie Karpatsko-dukliansku operáciu, Slovenské národné povstanie a oslobodenie Svidníka, Alexander Hričko odprezentoval oslobodenie prvej dediny na Slovensku Kalinov a oslobodenie mesta Medzilaborce a Mgr. Gabriela Turisová z Ruského centra predstavila oslobodenie Prešova, Bratislavy, monumentálny vojenský pamätník a cintorín Slavín, na ktorom je pochovaných 6 845 padlých vojakov Červenej armády a súčasné

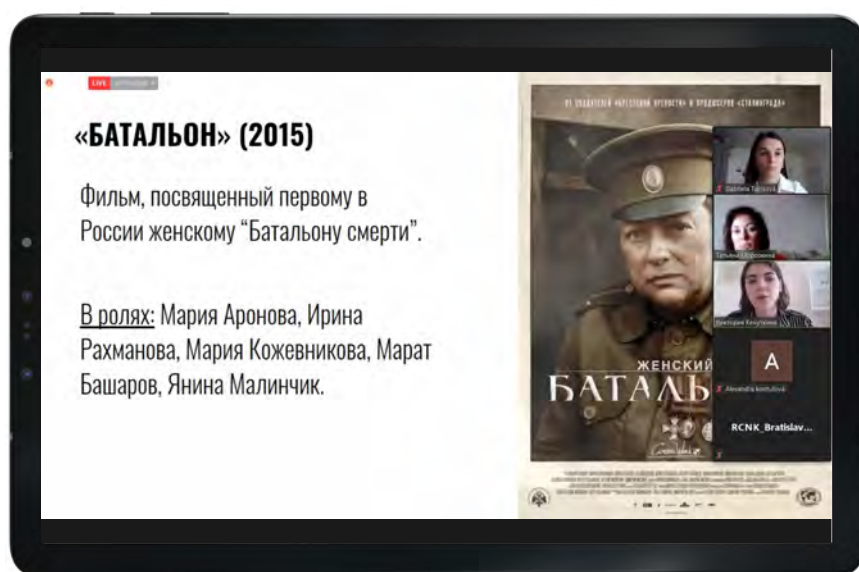
pamätne a pietne akcie, ktoré sa konajú na Slovensku.

Študenti z Ulianovskej štátnej pedagogickej univerzity predstavili svojim slovenským rovesníkom súčasnú kinematografiu o Veľkej vlasteneckej vojne (1941 – 1945). Prezentácia o kinematografii podnietila medzi mládežou zaujímavú a živú diskusiu, nakoľko prešovskí rusisti dobre poznajú niektoré prezentované filmy.

Organizácia podobných medzinárodných študentských konferencií napomôže v upevňovaní a rozvíjaní vzťahov medzi študentmi v Rusku a na Slovensku, rozšíri ich obzory a odstráni jazykovú bariéru.

V závere konferencie sa účastníci konferencie podelili o svoje dojmy a vyjadrili nádej ohľadom ďalšej aktívnej medzinárodnej spolupráce. Priamy prenos konferencie sa vysielal aj na YouTube kanáli Ruského centra vedy a kultúry v Bratislave.

Mgr. Gabriela TURISOVÁ
Ruské centrum PU

CENA MESTA PREŠOV IN MEMORIAM PROF. IRENE MEDŇANSKEJ

Cenu mesta Prešov in memoriam za rok 2020 zastupiteľstvo mesta Prešov udelilo na svojom slávnostnom zasadnutí 9. júna 2021 v historickom priestore Parku kultúry a oddychu univ. prof. Mgr. art. Irene Medňanskej, PhD., ktorá zomrela 31. decembra 2020 vo veku 70 rokov. Udeľujúcu listinu a plastiku Cena mesta Prešov (z dielne sochára Mgr. art. Jaroslava Drotára) prevzal a osobné vyznanie predniesol doc. Mgr. Art. Karol Medňanský, PhD.

V dôsledku uvoľnených podmienok pandemickej situácie COVID-19 sa realizovalo Uznesenie č. 554/2021 zo dňa 21. mája 2021 o udelení všetkých štyroch ocenení mesta Prešov jednotlivcom i kolektívom. „Najlepšou vlastnosťou človeka je vytrvalosť a schopnosť prekonať aj tie najkrutejšie prekážky. Za jeden a pol roka sme tých prekážok museli prekonať niekoľko. Boli veľké a boli aj také, ktoré sa javili neprekonateľné. Ale boli aj také, ktoré nás naozaj zastavili. Napriek tomu

sme v sebe nachádzali vytrvalosť a obetavosť a stávali sa silnejšími. Pre iných aj pre seba. Vytrvalosť, obetavosť, ale aj pokora, odvaha, výnimočný talent a veľké srdce – sú vlastnosti, ktorými môžeme charakterizovať dnešných laureátov.“ Týmto slovami uviedla slávnostné odovzdávanie Andrea Turčanová, primátorka mesta Prešov.

Cena mesta Prešov podľa Štatútu udeľovania ocenení mesta Prešov v súlade s § 11 ods. 4 písm. o) záko-

na SNR č. 396/1900 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a štatútom mesta Prešov je „verejným ocenením, ktoré udeľuje mesto Prešov fyzickým osobám, právnickým osobám a kolektívom za vynikajúce tvorivé činy a dlhoročný mimoriadny prínos pre rozvoj mesta Prešov vo všetkých oblastiach spoločenského a kultúrneho života. ... za vynikajúce tvorivé činy v umeleckej, vedeckej, pedagogickej, výchovnej, technickej, publicistickej, hospodárskej, športovej a verejnoprospešnej činnosti; za mimoriadny prínos a prezentáciu mesta Prešov na základe dlhodobej aktívnej, tvorivej a činorodej práce; za propagáciu a zviditeľňovanie mesta Prešov doma i v zahraničí“.

Univ. Prof. Mgr. Art. Irena Medňanská, PhD., štyri desaťročia vstupovala svojimi aktivitami do života mesta Prešov. Organizá-

torskou a publicistickou činnosťou vplývala a formovala najmä koncertný život mesta v oblasti arteficiálneho umenia aj s dôrazom na špecifiká, teda že ide o mesto vysokoškolské. Vysokoškolskí pedagógovia majú byť činiteľmi, ktorí formujú pestrú paletu umeleckého a kultúrneho života mesta, ktoré svojou atmosférou formuje kultúrne a umelecké návyky študentov a zároveň im vytvára priestor na umelecký rast a prejav. Do tohto procesu začleňovala svoje skúsenosti z pôsobenia v bývalej NDR. Vytvárala priestor získavania medzinárodných kontaktov, ktoré budovali mosty multikulturálnosti. Aj počas pôsobenia na poste riaditeľky ŠfK vnášala do kultúrneho mesta Prešov koncerty vynikajúcich sólistov a telies v rámci Prešovskej hudobnej jari a Prešovskej hudobnej jesene.

V svojej pedagogickej činnosti prof. Medňanská dokázala brilantne realizovať transfer medzi edukačným procesom a teoretickými výstupmi v bohatej odbornej publikačnej činnosti v našich a predovšetkým zahraničných printových médiách. Pokiaľ to len trochu bolo možné, každý rok sa zúčastňovala vedeckých konferencií

nielen na Slovensku, ale zvlášť v zahraničí. Chápala to ako dôležitý priestor na výmenu poznatkov o vzdelávaní budúcich učiteľov hudby na všetkých typoch škôl a možnosť prenášania pozitívnych reálií do nášho školského systému, ktorý až tak nepraje umeleckému vzdelávaniu žiakov najmä na úrovni základného školstva. Presadzovala nové inovatívne formy prípravy učiteľov pre jednotlivé typy škôl, aby sme sa vrátili k osvedčenej forme spojenia vzdelávacej, výchovnej, tvorivej a organizačnej zložky v komplexnú formu pôsobenia absolventov v praxi. Chápala a nekompromisne obhajovala a presadzovala, napriek mnohému nepochopeniu, potrebu vybudovať Prešovskú univerzitu, ktorej súčasťou bude Pavilón umení. Najmä v priestore Vyšehradskej štvorky si prof. Medňanská, PhD., vyslúžila epiteton ornans Železná Lady hudobnej výchovy, ktorej hlas v súčasnom období pandémie COVID-19 a postcovidomov období pri obrane hudobnej výchovy najmä na základných školách už teraz citeľne chýba.

Listina Ceny mesta Prešov in memoriam podpísaná Andreou Turčanovou, primátorkou mesta, špecifikovala ocenenie univ.

prof. Mgr. art. Irene Medňanskej, PhD., za „dlhoročný mimoriadny prínos pre rozvoj a prezentáciu mesta Prešov doma a v zahraničí v oblastiach vysokoškolskej, umeleckej, vedeckej, pedagogickej, publicistickej a manažérskej“.

Do histórie Prešovskej univerzity v Prešove, predtým UPJŠ Košice v Prešove, sa nezmazateľne zapísala ako osobnosť európskeho rozhľadu a formátu svojou vytrvalou pracovitosťou a náročnosťou na samu seba, ale ktorú dokázala nákazlivo prenášať aj na svoje pracovné okolie, kde kvôli jej zariadeniu, dynamickosti, priamočiarosti v charakterizovaní pozitívnych či negatívnych situácií jej boli odpoveďou nepochopenie a mnohé prekážky. Dostala slovenskú hudobnú pedagogiku do povedomia významných hudobno-pedagogických osobností Európy. Tento odkaz zvýraznila Cena mesta Prešov za rok 2020 in memoriam prof. Irene Medňanskej, PhD., s výzvou nadviazať na túto stopu, aby záujem o hudbu ostal živý a rozvíjajúci citový svet detí, mládeže i dospelých.

Mgr. Silvia FECSKOVÁ
Foto: MsÚ Prešov

ZA PROKIPOM KOLISNYKOM

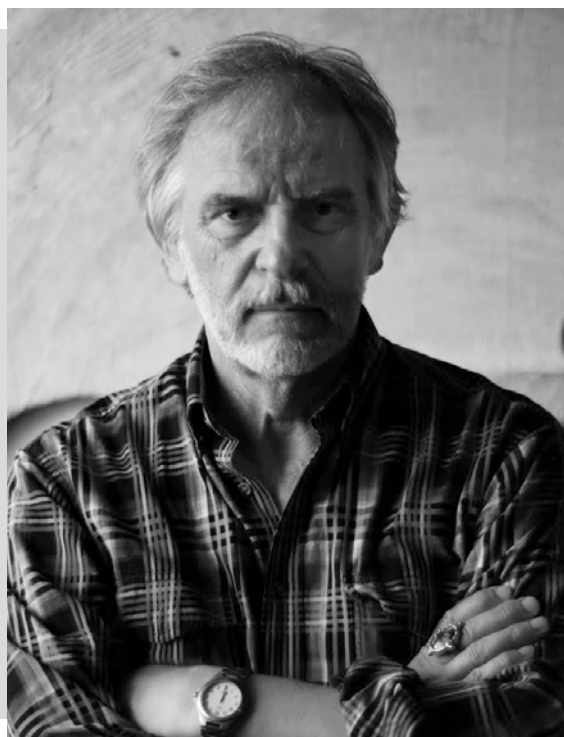
Vo veku 63 rokov zomrel dňa 25. mája akademický maliar, zaslúžilý umelec Ukrajiny a spisovateľ ukrajinského pôvodu, ktorý žil, pracoval a tvoril v Prešove. Malbu na Katedre výtvarnej výchovy a umenia Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove vyučoval viac ako 17 rokov.

*„som krížik tvoj,
som čysnycia
prijmi*

+++

*aby som vyžil malujem pre ľudí
aby som žil
- len
pieseň, zem, slnko, hviezdy, sokol, umenie
- Boh“*

Prokip Kolisnyk (1995)

So Slovenskom a s Prešovom bol Prokip Kolisnyk spojený vyše štyridsať rokov. Mal tu rodinu, priateľov, študentov na Prešovskej univerzite. Ale nikdy, nikdy nezabúdala na miesta, odkiaľ prišiel. Aby si aj jeho v ďaleko-blízkej ukrajinskej rodnej Potašni ľudia pripomínali a pamätali, podaroval im múzeum, ktoré skoncipoval a s pomocou spriaznených duší takmer vlastnoručne dal dokopy.

Hoci Prokip tvoril pre ľudí, vždy sa snažil uchopiť a zhmotniť niečo, čo človeka presahuje. Dokonca aj v takom na prvý pohľad praobyčajnom zátiší alebo krajine. Nehovoriac o biblických motívoch a podobenstvách, mýtoch a legendách, ku ktorým sa neustále vracal. Návraty však chápal „ako filozofickú koncepciu a nie ako nostalgický akt“.

Preto aj niektoré svoje diela výstavy zvykol tak pomenúvať. S obrazmi Prokipa Kolisnyka sme sa mohli stretnúť na mnohých výstavách na Slovensku i v zahraničí. Samozrejme, aj v Univerzitnej knižnici PU, kde vždy nachádzal pochope- nie a podporu.

Tvorba Prokipa Kolisnyka, vý- tvarná, i tá literárna, ešte len čaká na svoje hlboké hodnotenie. Lebo si to nepochybne zaslúži. Teraz si pomôžeme slovami z nášho textu Špirála vyšívaneho slnka z katalógu Umeľca (1995): „Ozveny a legendy. Ozveny minulosti i budúcnosti. Legendy večnosti. Sú tak zhustené, že zavážia viac ako najbližší okolitý vesmír. Legendy večného striedania dňa a noci, noci a dňa. Bez dna. V strede je len radostný pôžitok z neznáma pred nedotknutým

plátnom. Neskôr ho osídli pre- pletence symbolov. Zakryjú jeho cudnú nahotu, aby obnažili myseľ. Tá pulzuje, napína tepny znakov okysličované po tisícročia tými, čo chceli vidieť za zrkadlo. Odmenou im bývala sláva i Sokratova čaša. Napriek tomu nikdy sa nevrátili na stromy. Pomaly ani nebude kam. Ešte tak lietať. So zavretými očami. Zrazu súrna správa. Letisko Zem neprijíma. Rozplynúť sa v noosfére.“ Jeden z jeho obrazov sa nazýva Aj mňa pohltí tma (1993). Stalo sa.

Obrazy Prokipa Kolisnyka, obrazy svetla a sveta však nikam neodišli. Sú s nami, sú v nás.

doc. Vladislav GREŠLÍK, ArtD.
FF PU
Foto: petinoh@

ZA MILANOM DEMKOM

Čas by mal plynúť pomaly a nie tak zradne rýchlo..., spieva sa v jednej slovenskej piesni. A skutočne ešte „nedávno“ sme sa rozprávali a už je to viac ako 5 mesiacov, čo navždy od nás odišiel, vo veku 57 rokov, výnimočný kolega a výborný pedagóg Mgr. Milan Demko, PhD. Covidová doba si žiadala svoje obete a, žiaľ, neobišla ani naše pracovisko.

Mgr. Milan Demko, PhD., celý svoj život zasvätil matematike a práci so študentami, príprave budúcich učiteľov matematiky v Prešove na Fakulte humanitných a prírodných vied (FHPV) Prešovskej univerzity v Prešove, predtým na Pedagogickej fakulte. Po ukončení štúdia učiteľstva všeobecnovzdelávacích predmetov v aprobácii matematika – základy techniky v roku 1989 nadobudol vedecko-akademickú hodnosť philosophiae doctor v odbore algebra a teória čísel v Matematickom ústave SAV v roku 2001.

Vo svojom výskume sa venoval najmä univerzálnym algebrám, usporiadaným algebraickým štruktúram a teórii kvázigrúp. Dosiahol niekoľko zaujímavých výsledkov, ktoré našli ohlas aj ďaleko za hranicami Slovenska. Svoje bohaté skúsenosti z vyučovania matematiky prezentoval aj v prácach a monografiách pedagogicko-psychologického charakteru. V lete veľmi neoddychoval, pravidelne sa zúčastňoval letných škôl algebry ako prednášajúci i účastník a bol spoluorganizátorom medzinárodnej letnej školy z globálnej analýzy, ktorú pravidelne každý rok organizovala naša katedra.

V rámci pedagogickej činnosti viedol Dr. Demko prednášky a cvičenia z algebry, geometrie,

teoretickej aritmetiky, teórie množín a v predmete dialógy o matematike využíval svoj prehľad v matematike a rád diskutoval na rôzne témy so študentmi. Práve kvôli svojej rozhladenosti v matematike bol často vyhľadávaným a obľúbeným školiteľom záverečných prác študentov. Výsledkom jednej z posledných prác bola aj brožúrka – malá knižôčka venovaná dejinám a popularizácii matematiky, ktorú si so záujmom prečítal aj profesor Milan Hejný (významný slovenský matematik, ktorý sa venuje novým formám vyučovania matematiky) a požiadal autorku o ďalšiu spoluprácu. Žiaľ, tohto úspechu sa kolega nedomohol.

Nemálo času venoval práci s talentovanou mládežou, najmä v súvislosti s organizačným a odborným zabezpečením Matematickej olympiády (MO). Okrem toho, že bol dlhé roky predsedom Krajskej komisie MO pre Prešovský kraj a členom Slovenskej komisie MO, niekoľko rokov viedol celoslovenskú komisiu pre tvorbu úloh MO na základných školách. Pravidelne pripravoval inštruktážne semináre pre učiteľov stredných škôl v Prešovskom kraji a zúčastňoval sa na metodických dňoch učiteľov matematiky v tomto regióne.

Bol verný jednému pracovisku, ktoré prechádzalo rôznymi organizačnými zmenami. Po vzniku Prešovskej uni-

verzity a Fakulty humanitných a prírodných vied sa najskôr stal tajomníkom Katedry matematiky a neskôr aj jej vedúcim. Po organizačnej zmene na fakulte sa stal vedúcim oddelenia matematiky. Bol zodpovedný za tvorbu študijného programu matematiky, prípravu akreditačných spisov a v posledných rokoch zastával aj funkciu rozvrhára na oddelení. Práve veľký počet ďalších činností mu zaberal veľa času, kvôli čomu mu na vedeckú prácu neostávalo toľko času, koľko by si želal.

Pre kolegov z Katedry fyziky, matematiky a techniky, ale aj celej FHPV bol Milan Demko človekom, na ktorého sa bolo možné obrátiť s každým problémom. Preto sa s jeho stratou bude dať len veľmi ťažko vyrovnáť. Milan, budeš chýbať hlavne nám, s ktorými si sa vedel pobaviť o všetličom, študentom na prednáškach, ale aj ľuďom, s ktorými si sa stretol v jedálni na obede či chodil hrať tenis alebo len tak si posedel pri pive. Budeme spomínať s láskou, akú si ty rozdával všetkým okolo seba. Kto žije v srdciach svojich milých, nie je mŕtv, len vzdialený.

Češť jeho pamiatke.

Mgr. Mária MAJHEROVÁ, PhD.
FHPV PU

ODIŠIEL VÝNIMOČNÝ ŠTUDENT ADRIÁN BABIČ

... pred pár dňami sa ešte zúčastňoval praktickej výučby spolu so spolužiakmi, všetko sa nečakane skončilo 26. mája 2021.

Adrián bol tichý a skromný študent, ktorému ako študentovi s výnimočnými športovými výsledkami fakulta umožnila individuálnu úpravu účasti na kontaktnej výučbe a mal štatút športového reprezentanta Prešovskej univerzity v Prešove.

Cyklistika bola jeho život, okrem praktickej prípravy na mnohých tréningoch sa venoval problematike organizácie národných a medzinárodných cyklistických podujatí aj pri písaní svojej bakalárskej práce. Jeho nespočetné športové úspechy ostanú navždy zapísané v kronikách športu.

Fakulta prišla o výnimočného študenta, ktorý by mal za svoju bojovnosť a odhodlanosť navždy ostať vzorom pre ostatných športovcov. Celá fakulta vyjadruje úprimnú sústrasť blízkej rodine.

Češť jeho pamiatke

Kolektív Fakulty športu PU

Adrián Babič bol skromný cyklista spod tatranských štítov. Jeho rodom je mesto Poprad. Narodil sa s 86-percentnou stratou sluchu na obe uši. Vďaka načúvaciemu aparátu a nespočetným logopedickým cvičeniam dokázal Adrián počuť a rozprávať.

V Poprade sa od malička venoval rôznym športom, či už to bol basketbal, alebo futbal, ale jeho najväčšou športovou láskou sa stala cyklistika. Dedič cyklistického majstrovstva po svojich vzoroch – otcovi a strýkovi, ktorí boli odchovancami veľmi úspešnej „Glazovej cyklistickej školy“ v Poprade. Prvé kroky Adriána viedli do úspešného

cyklotrialového klubu, kde získaval základy techniky a zručnosti pri ovládaní bicykla od 8 – 9 rokov. Keď mu v 13 rokoch otec, veľký cyklistický vzor zomrel, Adrián nezanevrel na šport, na osud, ale s odhodlaním a veľkou pomocou strýka pokračoval v rozvíjaní svojho talentu.

V rámci cyklistických odvetví sa zúčastňoval pretekov v cestnej a horskej cyklistike, aj cyklokrose. Počas štúdia na strednej škole sa dostal pod krídla učiteľky a trénerky v jednej osobe, Lenky Ilavskej Litvinovej, ktorá ho viedla a trénovala až dokonca. Študoval na Fakulte športu Prešovskej univerzity odbor šport a zdravie. Adrián pretekal aj medzi zdravými športovcami v slovenskom aj vo svetovom peletóne, bol 5 rokov členom tímu Firefly. Reprezentoval Slovensko aj medzi zdravými športovcami, bol majstrom a vicemajstrom Slovenska v časovke jednotlivcov v kategórii do 23 rokov, bronzový z Majstrovstiev

Slovenska v časovke jednotlivcov v kategórii ELITE, juniorský majster Slovenska v zimnom triatlone, stal sa víťazom slovenského pohára v cestnej cyklistike v sezóne 2019, štartoval na majstrovstvách Európy a sveta.

Ešte tento rok v marci sa na majstrovstvách Európy v tureckej Alani postaral o všetky štyri medaily pre Slovensko, tri boli strieborné a jedna zlatá. Predtým v roku 2017 sa stal deaflympijským víťazom. Bol tiež majstrom i vicemajstrom Slovenska v časovke jednotlivcov v kategórii do 23 rokov, bronzový z majstrovstiev Slovenska v časovke jednotlivcov v kategórii elite, juniorský majster Slovenska v zimnom triatlone, víťaz Slovenského pohára v cestnej cyklistike v sezóne 2019 a účastník majstrovstiev Európy a sveta.

Zdroj: Deaflympijský výbor Slovenska
Foto: TASR, RTVS

ZVYŠOVANIE KVALITY VZDELÁVANIA O DETSKÉHO PACIENTA

Profesia sestry a pôrodnej asistentky sa spoločensky akceptuje a hodnotí relatívne pozitívne, ako dôležitá súčasť zdravotnej starostlivosti. Vysoko humánna, zmysluplná, ale predovšetkým náročná práca kladie veľký dôraz aj na profesionálnu a kvalitnú prípravu na povolanie sestry a pôrodnej asistentky. Vzdelávacia inštitúcia má morálnu povinnosť rovnako zodpovedne pristupovať a neustále skvalitňovať prípravu budúcich sestier a pôrodných asistentiek a aktuálne reagovať na potreby modernej spoločnosti.

Ošetrovateľské postupy sú každodennou súčasťou profesionálnej praxe, ale len s kvalitnými pracovníkmi a s potrebným materiálno-technickým vybavením je vzdelávacia inštitúcia schopná túto profesionálnu prípravu zabezpečiť. Špecifiká a náročnosť realizácie ošetrovateľských postupov študentov u detského pacienta si žiadajú diferencovaný prístup vo výchovno-vzdelávacom procese. Integráciou inovatívnych foriem a metód vzdelávania je možné dosiahnuť efektívnejší proces expozície a fixácie vedomostí a praktických zručností študentov a preklenúť rozdiely medzi prostredím demonštračného charakteru vo vzdelávacej inštitúcii a prostredím klinickej praxe.

Katedra ošetrovateľstva Fakulty zdravotníckych odborov v spolupráci s Katedrou pôrodnej asistencie pod vedením vedúcej projektu PhDr. Slávky Mroskovej, PhD., reagovala na potrebu modernizácie a skvalitnenia výučby

študentov nelekárskych odborov riešením 3-ročného projektu Projekt č. 031PU-4/2021 KEGA s názvom Intermediálna učebňa na nácvik ošetrovateľských postupov u dojčiat, ako prostriedok zvýšenia kvality vzdelávacieho procesu a prepájania teórie s praxou. Intermediálna učebňa a vzdelávanie realizované v takomto prostredí predstavuje formu preklenutia a súčasne formu prepojenia medzi vzdelávaním ošetrovateľských postupov v demonštračných podmienkach a vzdelávaním v klinickej praxi. Projekty podobného zamerania sú realizované na mnohých zahraničných vzdelávacích inštitúciách s pozitívnym efektom na odbúravanie psychických bariér zo strany študentov, zvyšujú efektivitu realizácie ošetrovateľských výkonov a komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, motivujú študentov k výkonu práce, podporujú prepájanie teórie s praxou. Hlavným cieľom projektu bude zriadenie intermediálnej učebne v priestoroch Fakulty zdravotníc-

kych odborov, čo vytvorí moderné, atraktívne a motivujúce výučbové prostredie, primárne určené na predklinickú výučbu študentov v oblasti špecifik ošetrovateľských postupov u dojčiat. Dôležité bude posúdiť efektivitu výchovno-vzdelávacieho procesu realizovaného v priestoroch intermediálnej učebne na výkon jednotlivých ošetrovateľských postupov študentmi v klinickej praxi prostredníctvom prieskumu.

Vytvorením a používaním nových moderných priestorov sa výučba ošetrovateľských postupov u detského pacienta výrazným spôsobom skvalitní. Nové, moderné technológie zvýšia atraktivitu štúdií v nelekárskych študijných programoch, o ktoré študenti dlhodobo a stabilne vykazujú veľký záujem na európskom trhu práce.

PhDr. Iveta ONDRIOVÁ, PhD.
PhDr. Slávka MROSKOVÁ, PhD.
FZO PU

VÝSKUM RASTLÍN A KOMERCIALIZÁCIA APLIKAČNÝCH VÝSTUPOV KATEDRY EKOLÓGIE FHPV PU

Na stránkach tohto časopisu ste sa mohli dočítať o výskume špeciálnych, zabudnutých a znovuobjavených druhov rastlín a ich odrodovej registrácii (Na Pulze, 2017, č. 3). Na pripomenutie jedná sa o rumanček kamilkový (*Matricaria recutita* L.) odrodu Lianka, mäta piepornú (*Mentha x piperita* L.) odrodu Kristinka, láskavec metlinatý (*Amaranthus cruentus* L.) odrodu Pribina, hybrid láskavca (*Amaranthus hypochondriacus* L. x *Amaranthus hybridus* L.) odrodu Zobor, a mak siaty (*Papaver somniferum* L.) odrodu Azurit. Spolu s európskou právnou ochranou odrôd Lianka a Kristinka, ako aj právnou ochranou odrody Azurit v Českej republike je to spolu 8 aplikačných a zároveň patentových výstupov Katedry ekológie. Systém právnej ochrany nových odrôd rastlín je samostatnou formou ochrany duševného vlastníctva a zodpovedá úrovni patentovej ochrany.

Poslednou registrovanou odrodou je odroda maku siateho Azurit (rok 2019). Smery v oblasti šľachtenia tejto zaujímavej rastliny sú tri. Ide o odrody potravinového typu na produkciu makového semena, technického typu na produkciu makoviny na extrakciu alkaloidov, predovšetkým morfínu, a typy určené na okrasné účely. Tretí smer je okrajový, prvé dva sú hlavné a aktuálne vo svete a donedávna boli aj v Slovenskej republike.

Začiatok výskumu a šľachtenia maku siateho na Prešovskej univerzite (PU) možno datovať od roku 2010. V tom čase prebiehala príprava projektu APVV: „Rastliny maku siateho produkujúce semeno s lepšími vlastnosťami pre potravinársky priemysel“. Žiadateľom bolo Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum Nitra, Výskumný ústav rastlinnej výroby Piešťany. PU bola do projektu zapojená ako spoluriešiteľská

organizácia. Projekt bol schválený pod č. APVV 0248-10, so začiatkom riešenia od 01. mája 2011. Hlavnou úlohou PU v projekte bol monitoring, zber a následné hodnotenie krajových populácií maku, hlavne z oblasti severovýchodného Slovenska (ale aj z iných lokalít), s cieľom registrovať novú odrodu s lepšími parametrami kvality, o čom bola čitateľská verejnosť taktiež informovaná (Na Pulze, 2020, č. 1).

V období na začiatku riešenia projektu APVV prejavila spoločnosť Saneca Pharmaceuticals a.s. Hlohovec záujem o spoluprácu s PU na tvorbe priemyselnej odrody maku s vyšším obsahom morfínu, určenej predovšetkým na produkciu makoviny na extrakciu tohto alkaloidu. Prebehlo viacero rokovaní medzi touto farmaceutickou spoločnosťou a PU, ktoré však nepriniesli úspech. Bolo to hlavne z toho dôvodu, že PU nemá dostatočnú pôdnu základňu na šľachtenie odrody potravinovej v rámci projektu APVV a zároveň odrody priemyselnej. Okrem toho nie je možné šľachtiť „vedľa seba“, t. j. na jednom pozemku takto odlišné typy odrôd, pretože by dochádzalo k prekrížovaniu, čo by malo za následok takmer 100-percentný neúspech, hlavne čo sa týka vyšľachtienia priemyselnej odrody. Z tohto dôvodu sa spolupráca nerozvinula. Pokračovalo sa v práci na tvorbe odrody potravinového typu v rámci spomínaného projektu APVV. Čas ukázal, že rozhodnutie ísť týmto smerom bolo správne. V Saneca Pharmaceuticals, a. s., Hlohovec, pozastavili v tomto roku výrobu morfínu, takže odroda priemyselného typu by nenašla svoje uplatnenie v praxi, čo by znamenalo, že náklady na šľachtenie

a registráciu takejto odrody by sa nevrátili v podobe licenčných poplatkov. Naopak, pestovanie maku na potravinárske účely je rozvinuté predovšetkým v Českej republike (cca 43 000 ha) a zvýšil sa záujem o pestovanie maku aj na Slovensku (cca 3 500 ha), takže potenciál na množenie osív s ich následným predajom na bežné pestovanie je pomerne vysoký (v porovnaní s priemyselnou odrodou je to oveľa viac, pretože predpoklad pestovania priemyselnej odrody bol len na ploche cca. 5 000 ha).

V rámci komercializácie odrody maku Azurit boli v súčinnosti s Centrom pre komercializáciu výstupov výskumu a manažment duševného vlastníctva Prešovskej univerzity (CKVV PU) podniknuté kroky, aby sa táto nová odroda dostala do pestovateľskej praxe. Ide v podstate o uzatvorenie licenčnej zmluvy so subjektom, ktorý má na množenie a predaj osív odbornú spôsobilosť a príslušné technické vybavenie. S touto aktivitou sa začalo už v roku registrácie odrody, avšak nepodarilo sa nájsť vhodného partnera. Po prvotných jednaniach v auguste minulého roku s firmou Labris, s. r. o., Česká republika (ČR), došlo následne k rokovaniu na úrovni vedenia PU, výsledkom

ktorého bolo podpísanie licenčnej zmluvy s uvedenou spoločnosťou na množenie a predaj osív maku Azurit v Slovenskej republike (SR). Začiatkom budúceho roka sa plánuje podpísanie licenčnej zmluvy na výhradné zastupovanie, množenie a predaj osív odrody Azurit v ČR. Tento rok je odroda množená na Slovensku na výmere 26 hektárov, z ktorej sa odhaduje veľmi pekná úroda. Po uznaní a certifikácii osiva bude budúci rok možný jeho predaj v SR aj ČR prostredníctvom zmluvného partnera Labris, s. r. o. Na základe zmluvy bude z každého kilogramu vyrobeného a predaného osiva plynúť PU licenčný poplatok, ktorý pokryje vynaložené finančné prostriedky na registráciu odrody a následne môže PU prinášať aj profit (podľa toho, ako sa odroda osvedčí v praxi). Po prvotných skúsenostiach sa javí, že odroda by sa mohla presadiť u pestovateľov predovšetkým vďaka kvalite makového semena, ktoré má peknú azúrovo modrú farbu a vyšší obsah oleja (v porovnaní s referenčnými odrodami Opal a Major).

doc. Ing. Jozef FEJÉR, PhD.
FHPV PU

DIVADLO SA ROBÍ, ROBÍ MA, ROBÍM HO...

ROZHOVOR S PROFESOROM KAROLOM HORÁKOM

Prof. PhDr. Karol Horák, CSc., je slovenský prozaik, literárny a divadelný vedec, vysokoškolský pedagóg, no predovšetkým jeden z významných súčasných slovenských dramatikov. Jeho hry uviedli slovenské i zahraničné divadlá (SND Bratislava, DAB Nitra, Divadlo SNP Martin, ŠD Košice, DJZ, DAD Prešov, DJGT Zvolen, divadlá v Miškovci a Ústí nad Labem atď.). Patrí medzi významných tvorcov pôvodnej slovenskej drámy, je autorom vyše dvadsiatky pôvodných auditívnych diel. Za svoju tvorbu získal viacero ocenení, vydateľských cien, prémie Slovenského literárneho fondu, prémie za rozhlasovú a televíznu tvorbu (napr. v roku 2010 Cena predsedu Národnej rady Slovenskej republiky za rozvoj kultúry a humanitného vzdelávania, Rád Ľudovíta Štúra II. triedy od prezidenta Slovenskej republiky za mimoriadne zásluhy o kultúrny rozvoj SR etc.). V súčasnosti ešte stále aktívne i organizačne pracuje na Prešovskej univerzite v Prešove s viackrát zdôrazňovaným zámerom – udržať na fakultách a vysokých školách tvorivého ducha, ktorý bol vždy vlastný mladej generácii budúcej inteligencie.

V ostatných deviatich mesiacoch sa opäť roztrhlo vrece s ocenením vašej umeleckej práce... (Krištáľové krídlo, Cena kritiky AICT a Cena Slovenského literárneho fondu za mimoriadny prínos v oblasti divadla a literatúry) a v širších kontextoch aj publikácia v Slovarte K. Polák – K. Horák Hovory o divadle. Neuveriteľné 55. výročie festivalu Akademický Prešov (27. – 30. 9. 2021) je tiež možným impulzom na retrospektívnu reflexiu.

Chápem to ako súčasť určitého bilancovania svojej činnosti zhruba za šesťdesiat rokov mojej práce na Prešovskej univerzite. Inak aj v týchto súvislostiach platí: „Každý si želá dlho žiť, ale nikto nechce zomrieť...“

Vo vašom štúdiu je evidentná orientácia na humanitné vedy.

Humanitný základ som získal v našej učiteľskej rodine. Doma sa vždy čítalo, vyrastal som s knihou aj s divadlom. Otec ako dedinský učiteľ robil ochotnícke divadlo, ja som hrával najprv v jeho bábkovom divadle, neskôr aj v divadle pre dospelých. Pravdou však je, že v období puberty som tieto aktivity brzdil, v mojom ponímaní divadlo bolo čosi netypické pre budúceho muža. Preto som sa počas gymnaziálnych čias venoval hlavne športu (futbal som hral roky závodne) a čitateľom som bol od nepamäti.

Aká bola atmosféra na vtedajšej Filozofickej fakulte UPJŠ počas vášho štúdia?

Bola to rozhodujúca fáza v mojom živote. Filozofická fakulta v Prešove vtedy začínala, počtom nebola veľká, slovenčina aj ruština, ktoré som študoval, mali solídnu odbornú úroveň. V 60. rokoch minulého storočia nastupovala generácia mladých pedagógov, začínali tu Ján Sabol, František Andraščík, Imrich Vaško, Ferdinand Uličný, filozof Eduard Boris z Prahy. Nás študentov nebolo veľa, čo umožňovalo individuálne konzultácie s pedagógmi.

Prečo v Prešove – Akademický Prešov (AP)?

V spomínaných rokoch fungovalo na FF Divadlo poézie, ktoré založili mladí asistenti z Katedry slovenského jazyka a literatúry, pričom pravidelná činnosť tohto súboru smerovala k prekračovaniu akademického rámca smerom k mestu a k prieniku na popredné československé divadelné festivaly. Sám som bol recitátorom hercom a neskôr i umeleckým vedúcim súboru, už ako odborný asistent. V roku 1966 toto teleso zvíťazilo na Celoštátnej prehliadke študentských divadiel v Hradci Králové s poéziou amerického autora Edgara Lee Mastersa Pahorok. Na Prešovskej univerzite sa divadlo hralo, malo teda svoj súbor i solídne divácke zázemie s pravidelnou dramaturgiou, a tak ministerstvo školstva ponúklo festival, ktorého prvé dva ročníky neboli úspešné v Nitre a Banskej Bystrici – Prešov na ponuku zareagoval pozitívne. Preto sa v roku 1968 uskutočnil 3. ročník AP so solídnym organizačným zvládnutím i diváckou rezponziou. Druhé dominy prevzali: súťaž študentských divadiel, vlastná literárna tvorba, umelecký prednes, rétorika a neskôr aj umelecký preklad etc. – toto podujatie sa stalo neodmysliteľným fenoménom nielen akademického prostredia, ale aj súčasťou prešovskej mestskej kultúry.

Akú funkciu plní tento festival s bližším určením Súťaž umeleckej tvorivosti vysokoškolákov Slovenska?

Od začiatku to bola predovšetkým idea poskytnúť vysokoškolskej societe tvorivý priestor na kreatívne vyjadrenie svojej životnej filozofie prostredníctvom autentického generačného výrazu. Od začiatku pôsobenia AP bola evidentná aktívna reakcia študentov na túto ponuku, čo vyplývalo aj z poetiky divadla, ktoré nechcelo rozmnožovať priemernú úroveň mainstreamu, ale postupmi autorského divadla prezentovať svoj súčasný, neraz po-

lemický životný postoj. Ten nachádzal rezonanciu aj medzi divákmi vysokoškolákmi.

Neznie to príliš sofistikovane?

Možno... Ale núka sa fragment jedného z hodnotiteľov, ktorý vníma túto „bohumilú“ činnosť v širších filozofických súvislostiach – ako nám ho pomohla sprostredkovať členka bývalých ročníkov AP na základe pamätného zápisu zo svojho deníka: „Pôvodným žriedlom vnútorného života AP je hľadanie a radosť z neho. Výsledkom hľadania nemusí byť vždy nález – no žiadny skutočný nález, ani veľký, ani malý, bez neho nie je možný. Objaviť môže a dokáže iba ten, kto hľadá, koho hľadanie je výrazom životného postoja smerujúceho k novému. Jeho súčasťou je všetko to, s čím spájame mladosť otvárajúcu sa k novým horizontom, za ktorými sa nevedno čo skrýva – je ním kritickosť, rúcanie, revolta i odvaha stavať, tvarovať, formovať po novom. Možno práve toto – hoci v skrytých a azda aj v neuvedomených podobách – mali a majú v sebe tí, ktorí AP tvorili a udržiujú v stave vysokej bonity.“

Aké boli ďalšie osudy festivalu v nasledujúcich desaťročiach?

Po úspešnom začiatku nastúpili normalizačné roky, keď sa programy AP museli schvalovať a vznikali často problémy. Popredný bratislavský súbor Divadlo U Rolanda, v ktorom hrali osobnosti typu Ivan Hudec, Rudolf Sloboda a Peter Belan, uviedol upravenú Moliеровu komédiu – otvorila sa opona a na javisku tesne pred tvármi funkcionárov, diplomatov, politických predstaviteľov sa objavili tri nahé mužské zadky spomínaných protagonistov. Bol to malér, vyšetrovanie... Odvtedy sa presadilo: za jednotlivé produkcie bola zodpovedná vysielajúca organizácia s administratívnym potvrdením. AP bolo riadené rektorátom, MŠ, mládežníckou organizáciou SZM, jeden rok ho organizovala FF a nasledujúci PDF. Viacero ľudí si

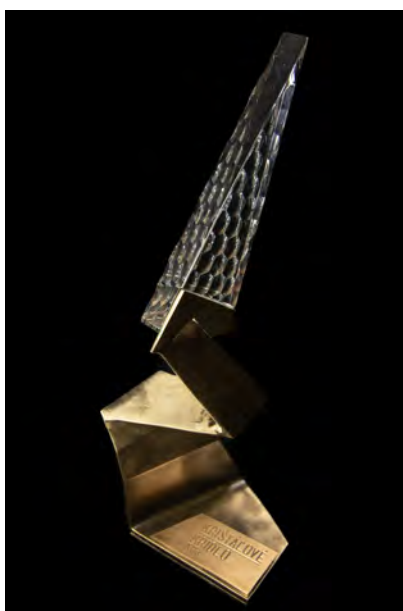
na organizovaní AP urobilo kariéru, veľakrát ho organizovali aj ľudia, čo nemali nič spoločné s umením, trebárs politickí garanti zodpovední za podujatie z ideologického hľadiska. Podobný problém nastal aj s našim vystúpením s inscenáciou V ako Válek na Eurodráme '72 v Hamburgu. Bolo úžasné, že sme sa s našou prešovskou produkciou na tomto festivale nestratili, no na pozadí udalostí z roku 1968 sa nás na Západe automaticky pýtali, či je to podobenstvo o vstupe spojeneckých vojsk do Československa. Samozrejme, nie, nikdy som takýto typ divadla nerobil. Okolo inscenácie bolo veľa kriku. Pred zahraničným záznamom prorektor pre ideovú činnosť na môj oznam, že potrebujeme písomný súhlas na vycestovanie súboru do západného Nemecka, zručol: „A čo sebe myslíte, že Hamburg to išla kúpeľe?!“ Miroslav Válek nám však písomný súhlas dal. No hneď po návrate z NSR domov náš súbor administratívne zrušili. Dva roky som umelecky s alternatívami nepracoval. Súbor následne obnovil činnosť pod zmeneným názvom – Študentské divadlo SZM FF UPJŠ Prešov. Mládežnícka organizácia musela garantovať jeho ideovú stránku. Faktom je, že bez divadla som už od tých čias nevedel žiť. A v súvislosti s tým som si spomenul na jeden bonmot: „V živote je taký okamih, keď sa otvoria dvere a vpustia budúcnosť“. To sa vzťahuje na skvelé roky súboru na prelome 70. – 80. rokov (*Fragmenty, Živý nábytok, Tip-top biotop, Elementaristika* a i.).

Jednu zo svojich rozhlasových hier ste nazvali metaforicky Poetica axiologica. Ako sa táto koncepcia pretavila v umeleckej činnosti súboru?

Zrazu sa ukázalo, že skúsenosti zo športu, konkrétne z futbalu môžu byť kľúčom v osobitej poetike alternatívneho divadla študentov. Kondičné tréningy, rozcvičky, gymnastika, akrobatika a pod. tak nečakane súviseli s modernými postupmi európskeho divadla, povedzme s biomechanikou a fyzickým divadlom, takže estetika nášho

“...nechcem nič iné, než aby sa na vysoké školy vracal a pôsobil tvorivý duch, aby sa stali miestom konfrontačného fóra generácie budúcej inteligencie.”

súboru mala svoju zážitkovosť. Kinetikou postáv a štylizáciou výrazu sa prekonávalo klasické divadlo prežívania a nahrádzalo ho autorské divadlo, budované na svojbytnom interpretačnom výkone osobnostného herectva konkrétneho mladého vysokoškolačka hrajúceho pre svojho generačného kolegu. No stále platila zásada, obzvlášť charakteristická pre študentský živel – homo ludens.

Bola s týmto typom umenia občas aj zábava?

Spätne možno aj. Nepredstieram, že mojou ambíciou bola tvorba kvalitného divadla vysokoškolákov na východnom cípe republiky, možno kvalitnejšom než v metropolách. Raz ma urazila totiž poznámka českého porotcu na festivale Wolkrov Prostějov: „A v Prešove je fakulta? A filosofická?!“ Ja na to: „Áno. Už nám z Prahy aj telefóny zaviedli.“ Mojou ambíciou bolo aj cez divadlo dokázať, že v Prešove nežijú troglodyti. Neľutujem vynaloženú námahu, hoci to bolo na úkor mojej ďalšej umeleckej činnosti či rodiny. Ale po rokoch práce, povedané s Pascalom: „Ak by bol nos Kleopatry kratší, zmenil by sa výzor sveta...?“

S čím teda súvisel fenomén AP v širších súvislostiach?

Súvisel s mimoškolskou výchovou umením a k umeniu, dôležitá bola participácia pedagógov na tomto procese. Učiteľ bol v tom čase takpovediac „trojjediný“ – jeho povinnosti sa týkali vedy, pedagogiky, ale aj mimoškolskej činnosti. Bolo zaujímavé, že z takýchto základov sa podarilo vytvoriť úspešné podujatie AP. Kvantita nie je vždy podstatná, ale keby predsa len – tak na AP sa zúčastnili tisíce účinkujúcich. Nie každý z nich sa stal profesionálnym umelcom, ale my sme vyznávali heslo: „Hrou pripravujeme na život!“ A pre viacerých účastníkov AP predstavoval dôležité fórum umeleckej konfrontácie svojich pokusov v celoslovenskom kontexte, ale aj prípravou na pôsobenie v pestrom

registri kultúrnych, napríklad mediálnych oblastiach. Na AP začínali okrem mnohých (vrátane študentov VaVD, ktorí stáli pri jeho začiatkoch, povedzme Štefan Kekely, Bohumil Socha, Vladimír Donner, Ivan Benko a ďalší) Boris Farkaš, Andrej Ferko, Ján Švantner, Zuzana Homolová, Ján Zambor, Igor Hochel, Peter a Marián Milčákovci, Juraj Heger, Karol Horváth, Silvester Lavrík, Peter Karpinský, Radoslav Passia, Ján Tazberík, Peter Himič, Jaroslav Rezník, Tibor Búza, Vladimír a Jozef Puchalovci, Eva Jenčíková, Ján Gbúr, Egon Tomajko, Michal Otčenáš, Miron Pukan, Peter Káša, Lubomír Šarik, Marcel Forgáč, Viliam Klimáček, Veronika Šikulová, Jozef Palačšák a ďalší, ktorým sa ospravedlňujem, že som ich nespomenul. Účinkovala tu plejáda študentov VŠMU Bratislava s mimosúťažnými predstaveniami. Na AP pôsobili ako porotcovia aj poprední súčasní básnici, prozaici, dramatici, vysokoškolskí pedagógovia, teatrologovia, literárni vedci, publicisti.

Aké boli ďalšie zložky programu AP?

Úsilie organizátorov smerovalo ku konfrontovaní domáceho divadelného kontextu s prezentáciou zahraničných špičkových alternatívnych divadiel na tomto festivale. Za tie roky hosťovali na festivale české, poľské, maďarské, španielske, anglické, francúzske, rakúske, ukrajinské, litovské a ďalšie divadlá.

Veríte v zmysel tejto činnosti aj v súčasnosti?

Desiatky vysokoškolákov – nielen tých, ktorí sa každý rok zúčastnia na AP – sú v súčasnom kultúrnom marazme hrdinami s patinou donquijotstva. Usilujú sa prostredníctvom svojej kreativity v hodnotovo zrelativnenom svete nájsť samých seba, pochopiť „skryté súvislosti vecí“. Náš festival sa vyše polstoročie nesie v znamení podnecovania kreativity vysokoškolákov, je postavený na entuziazme hŕstky organizátorov (za vehementnej podpory vedenia PU), ale hlavne

na vôli účastníkov AP zažiť neopakovateľné dobrodružstvo tvorby, či už v priamom kontakte herec – divák, alebo v účasti na workshopoch, v rámci hodnotiacich seminárov vlastnej literárnej tvorby či umeleckého prekladu atď.

Možno zaznamenať novú modifikáciu registra výchovno-vzdelávacieho a estetického pôsobenia v osobnom raste študenta vysokoškoláka na AP?

Áno. Sprostredkúva netradičné formy vzťahu herec – prijímateľ formou seminárov, konferencií, verejnými analýzami prezentovaných programov, čím aktívne formuje aj kritický diskurz divadla – to má svoj pozitívny dosah na prax. Popularizuje umeleckú tvorbu vysokoškolákov v médiách, čím propaguje aj mesto Prešov, jeho kultúru v celoštátnych reláciách. Spomenúť tiež možno lokalizovanie programov do urbánneho priestoru Prešova v intenciách pochôdzkového divadla, divadla na ulici, open air divadla site specific, performance rozličného typu a pod. V spomienkach absolventov vysokých škôl sa objavujú reminiscencie na tých pár dní neopakovateľnej atmosféry AP, ktorá sa vďaka fenoménu tvorivosti dokáže vpečať do našej pamäti na mnoho rokov. Myslíme si spolu so Zamarovským, že jedine kultúra je v civilizácii kontinuálna, všetko ostatné sa mení. Z toho vychádzam a nechcem nič iné, než aby sa na vysoké školy vracal a pôsobil tvorivý duch, aby sa stali miestom konfrontačného fóra generácie budúcej inteligencie.

Na záver viacerých interview používate vaše známe klasické motto: „Akoľvek sa rozhodneš, oľutuješ.“ Je to axioma?

Možno jedna z viacerých. A čo tak Pasternakov: „Život prežiť, nie je poľom prejsť.“

Myslíte v Prešove?

Áno, aj. Ja som v Prešove od roku 1960. Bolo treba sa učiť. Dávať

sa cez plece majstrom vedy i umenia. Učiť sa na vlastných chybách, nezatrpnúť, nenechať sa znechutiť, usilovať sa presadiť regionálny fenomén prešovizmu v konfrontácii s inými regiónmi, ba i inými etnickými kultúrami (jedna z najväčších satisfakcií za moju umelecko-vzdelávaciu prácu boli úspechy nášho súboru na zahraničných festivaloch, ktorých sme sa stali laureátmi, pričom jeho členovia dokázali v priamom kontakte s porotcami i účastníkmi podujatí prostredníctvom jazykovej znalosti obhájiť svoju koncepciu a erudovane sa vyjadrovať aj na margo pozrewe iných divadiel na festivaloch v Rakúsku, Francúzsku, Nemecku, Poľsku etc.).

A čo dnešok a budúcnosť?

Nie je jednoduché porovnávať prítomný stav s minulým. Škoda, že pozitíva toho minulého sa harmonicky neabsorbovali do súčasnej koncepcie, povedzme výchovno-vzdelávacieho a esteticko-umeleckého procesu v profilácii vysokoškoláka v mimoškolskej oblasti. Súčasný stav je neutešený, sociálne problémy viacerých vysokoškolákov ich nútia kombinovať štúdium s pracovným zaťažením, rovnako absentujú vysokoškolské kluby, prezentačné fóra na akademickej pôde a pod. Takisto tiež zdôrazňovanie pragmatického fenoménu mladými ľuďmi v ich vysokoškolskom pôsobení a v neposlednom rade takmer absurdný návrat brakovej kultúry, neraz mediálne rafinovanej, bráni mladej generácii dôslednejšie prehodnocovať mechanizmus zažívaného sveta v jeho duchovnej subtilnosti. Ale aby toto konštatovanie nevznieslo traumatizujúco na rozlúčku ešte jedna básnikova sentencia: „Života bído a přece tě mám rád.“

Zhovárал sa
PhDr. Miron PUKAN, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC
CCKV PU

ÚSPEŠNÍ ABSOLVENTI PU

Mgr. Monika DUBECKÁ rod. SABLOVÁ

Vedúca sestra Oddelenia pediatrie FNŠP J. A. Reimana v Prešove

Absolventka Fakulty zdravotníckych odborov PU

Rozhodovanie sa, kam povedú moje kroky po základnej škole, bolo veľmi jednoduché, vedela som, že chcem byť sestrou. Cesta za vysnívaním povoláním bola neraz ťažká, ale zaujímavá. Na začiatku svojej cesty som absolvovala Strednú zdravotnícku školu v Prešove v odbore zdravotnícky asistent. Chcela som kráčať ďalej a dvere mi otvárala PU na FZO v odbore ošetrovateľstvo.

Príprava na FZO na tak krásne, ale zároveň náročné povolanie priniesla neraz ťažké chvíle, ale tiež mi otvorila nové obzory. Počas štúdia som absolvovala v rámci programu ERASMUS jeden semester na stáži v Pardubiciach, na čo mám dodnes veľmi krásne spomienky. Štúdium na mojej alma mater ma pripravilo na cestu do sveta práce, kde som mohla aplikovať svoje získané teoretické, ako aj praktické skúsenosti. Keď dnes kráčam chodbami našej nemocnice a vidím študentov FZO, moje myšlienky neraz zaletia k študentským vysokoškolským časom. Povolanie sestry patrí medzi povolania, kde je potrebné celoživotné vzdelávanie, ktovie, možno sa na pôdu PU ešte raz vrátim.

Mgr. Miriam HUDÁKOVÁ

Vedúca prevádzkového odboru BARDEJOVSKÉ KÚPELE a.s.

Absolventka Fakulty manažmentu PU

Ako študentku posledného ročníka Strednej hotelovej školy v Prešove ma nesmierne potešilo, že v čase ukončenia môjho stredoškolského štúdia sa otváral nový odbor – manažment turizmu a hotelierstva. Na začiatku v rámci Inštitútu turizmu a hotelového manažmentu, neskôr ako súčasť Fakulty manažmentu PU. Zaujímavosťou pre nás študentov bola spolupráca s univerzitou v Chambéry vo Francúzsku. Stáže v hotelových zariadeniach vo Francúzsku, ktoré som spolu s ďalšími študentmi absolvovala, mi pomohli získať veľa cenných pracovných skúseností a zlepšiť jazykové znalosti. Ďalším významným benefitom štúdia, ktorý výrazne ovplyvnil môj ďalší život, bola spolupráca Prešovskej univerzity s akciovou spoločnosťou BARDEJOVSKÉ KÚPELE. Výsledkom tejto spolupráce bolo vytvorenie študijného programu kúpeľníctvo. Keďže pochádzam z okolia Bardejova a mám blízky vzťah k Bardejovským kúpeľom, táto možnosť ma oslovila. Časť výučby prebiehala priamo v Bardejovských kúpeľoch, kde sme mali možnosť získavať nielen teoretické,

ale hlavne praktické skúsenosti priamo od odborníkov z praxe. Tieto faktory ma ovplyvnili natoľko, že rok po skončení vysokoškolského štúdia, som nastúpila do spoločnosti BARDEJOVSKÉ KÚPELE, kde pracujem doposiaľ. Pracujem na pozícii vedúcej prevádzkového odboru, kde patria všetky ubytovacie a stravovacie prevádzky, nákup a skladovanie. Napriek tomu, že som v minulosti mala pracovné skúsenosti z viacerých hotelových a gastronomických prevádzok na Slovensku, ale aj v zahraničí, musím povedať, že kúpeľníctvo je veľmi špecifické odvetvie, kde sa spájajú dva veľmi rozdielne segmenty: hotelové služby a liečebná starostlivosť. O to náročnejšie je manažovanie jednotlivých procesov tak, aby sa vytvoril vzájomný súlad, ktorého výsledkom sú spokojní klienti bez ohľadu na to, či navštívili kúpele cez zdravotnú poisťovňu alebo ako samoplatcovia. Ďakujem svojim pedagógom za odovzdané vedomosti a hlavne praktické skúsenosti, ktoré ma priviedli k práci, ktorá ma naplňa a navyše ju môžem vykonávať v nádhernom kúpeľnom prostredí.

HElic. Mgr. Martin MRÁZ

Kancelár, tajomník arcibiskupa a hovorca Gréckokatolíckej eparchie Košice

Absolvent Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU

Obdobie rozmýšľania nad univerzitným štúdiom počas mojich gymnaziálnych rokov bolo spojené s vnímaním vnútornej túžby pomáhať ľuďom. Zo začiatku som sa rozhodoval medzi učiteľstvom a psychológiou. Nakoniec však zvíťazil vnútorný hlas, ktorému som sa spočiatku akosi bránil, a podal som si prihlášku na Gréckokatolícku teologickú fakultu a do Gréckokatolíckeho kňazského seminára v Prešove. Kňazstvo istým spôsobom v sebe spájalo všetko to, čo som chcel robiť. Štúdium na Gréckokatolíckej teologickej fakulte v Prešove mi dalo teoretické základy, aby som mohol pokračovať v postgraduálnych štúdiách na Fakulte histórie a kultúrneho dedičstva Cirkvi na Pápežskej Gregorovej univerzite v Ríme. Sedem rokov seminárnej formácie v Prešove mi zasa pomohlo vnímať aj prekážky ako výzvy, ktoré môžu človeka posunúť smerom k lepšiemu. Po návrate na Slovensko a kňazskej vysviacke bola mojím prvým pôsobiskom farnosť Košice – Nad Jazerom, kde som pôsobil ako kaplán. Zahrančné skúsenosti, ako aj celosvetový rozmer akademického spoločenstva z Ríma som po skončení kaplánskeho pôsobenia využil v pastoračii vysokoškolákov v Košiciach. Po troch rokoch ma košický gréckokatolícky biskup povolal za svojho osobného tajomníka a súčasne hovorcu Košickej eparchie. Začiatkom týchto letných prázdnin k týmto dvom pracovným pozíciám pribudla aj služba kancelára biskupského úradu. Ako kancelár – vedúci kancelárie – koordinujem prácu kancelárie arcibiskupa a archívu biskupského úradu. Okrem poštovej a elektronickej komunikácie však nezabúdam ani na tú ľudskú – interpersonálnu – ktorá stála pri zrode môjho povolania a bola formovaná počas štúdií v Prešove a v Ríme. Na svoju alma mater v Prešove rád spomínam a štúdium na nej odporúčam aj dnešným mladým ľuďom.

Mgr. Milan PETRISKO

Doktorand na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte PU

Absolvent Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU

Už od mala, keď ma mamka brávala do chrámu na bohoslužby, som podobne ako vtedy náš otec duchovný, chcel veľmi slúžiť Bohu a ľuďom. Toto moje želanie sa s Božou pomocou naplňuje aj prostredníctvom štúdia na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Prostredie našej bohosloveckej fakulty mi bolo známe ešte počas štúdia na základnej a strednej škole aj vďaka jej študentom a pedagógom – otcom duchovným, s ktorými som sa už vtedy poznal a priatelil a aj ich zásluhou som mohol spoznať ducha, aký na nej vane. No keď som prvýkrát prišiel na Pravoslávnu bohosloveckú fakultu a mohol som sa zúčastňovať na obohacujúcich prednáškach, ktoré nám postupne odkrývali nepoznané hĺbky pravoslávneho bohoslovía, bol som veľmi vďačný, že moje želanie študovať na fakulte sa naplnilo. Táto moja vďaka pretrváva dodnes. Počas štúdia na fakulte som mohol moje získané teoretické a praktické vedomosti ešte o čosi prehĺbiť počas

stáže v Grécku – v Monastieri sv. Jána Ruského, vďaka čomu som získal ešte lepší rozhľad. Celkovo som vďaka fakulte mohol spoznať viaceré sväté miesta, ako napríklad svätú horu Atos, monastiere Srbska a Balkánu či stráviť krásne dni v Monastieri svätého Jova Počajevského v Mníchove. Všetky skúsenosti, ktoré som získal počas štúdia na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte, a vďaka nej aj na rôznych iných miestach, denne využívam v praxi, keďže momentálne sa pripravujem na duchovenskú službu. Som veľmi vďačný, že aj túto svoju prípravu môžem naďalej prepájať so štúdiom pravoslávnej teológie v postgraduálnom štúdiu, ktoré so sebou prináša ďalšie nové poznatky. Preto si myslím, aj na základe mojich doterajších skúseností, že štúdium na Prešovskej univerzite a jej fakultách poskytuje širokú možnosť zamerania, a ak človek k tomu pridá svoju snahu, môže ho to ďaleko posunúť a dať tak pevné základy do ďalšieho profesijného či osobného života.

Riaditeľka Mestského kultúrneho a osvetového strediska v Snine

Absolventka Pedagogickej fakulty PU

Ku kultúre a umeniu som mala blízko už od útleho veku. Vždy ma fascinoval zvuk, ktorý vydá hudobný nástroj pri dotyku ľudskou rukou, ladný pohyb tanečnice na pódiu či ťah štetcom, ktorý na plátne vytvorí súzvuk farieb, evokujúci chuť, vôňu či emóciu. Každého však počas jeho života ovplyvňujú ľudia, s ktorými žije a stretáva sa a okolnosti, ktoré súvisia s rôznymi vekovými obdobiami. Pochádzam z rodiny, ktorá ma vždy podporovala, ale zároveň žila v dobe, kedy všetci hľadali istoty. Preto som išla študovať na obchodnú akadémiu. Avšak svet čísel nebol mojim svetom. Naučila som sa mnoho vecí, z ktorých časť využívam dodnes, ale skutočne doma som sa cítila až v Prešove počas štúdia na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity. Keď som sa rozhodovala, kde budem pokračovať vo vysokoškolskom štúdiu, moja

jednoznačná voľba bola Prešov. Mesto väčšie ako moja rodná Snina, no ešte stále rodinné. Mesto mladých, mesto študentov. Navyše štúdium na Pedagogickej fakulte mi ponúklo možnosť študovať umelecko-pedagogické predmety, ktoré ma vždy naplňali. Už počas štúdia som mala veľmi blízko i ku Katedre komunikačnej a literárnej výchovy, na ktorej som napokon odovzdávala aj svoju záverečnú prácu, týkajúcu sa detskej literatúry. A práve to pre mňa pripravilo živnú pôdu ohľadom rozvoja knižnice v našom meste. Počas môjho súčasného pôsobenia v kultúrnom sektore je jednou z mojich hlavných priorít podpora mladých čitateľov a vytváranie moderných a pritažlivých príležitostí na objavenie lásky ku knihe ako k médiu, ktoré začína byť v dnešnej predigitalizovanej dobe vzácnosťou. Po absolvovaní magisterského

štúdia, počas ktorého sme mali možnosť cestovať a spoznávať nové krajiny a kultúry, som sa na svoju alma mater opäť vrátila a rozšírila si svoj odbor o anglický jazyk, čo mi otvorilo ďalšie možnosti pri práci s deťmi a mládežou. A to je to, čo robím najradšej. Kultúra je ťažký chlebiček, obzvlášť v tejto dobe, avšak diviacky „standing ovation“ na konci podujatia, ktoré organizujete, dokáže dodať obrovské množstvo energie. Omnoho väčšie, ako vynaložíte na jeho organizáciu. Ale najpodstatnejšia je výchova detí ku kultúre, pretože kultúra je podmienka k dosiahnutiu šťastia. A za toto všetko vďačím Pedagogickej fakulte a všetkým jej zamestnancom, ktorých som na svojej životnej ceste počas jedného z mojich najkrajších životných období stretla a ktorí mi pomohli objaviť moje silné stránky a podporili ma v ich ďalšom rozvoji.

Mgr. Jerguš BAČA

Majster sveta v ľadovom hokeji - Göteborg 2002 Súčasný hlavný tréner reprezentácie SR do 16 rokov

Absolvent Fakulty športu PU

Svoje štúdium na Katedre telesnej výchovy, vtedajšej Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove, po prestupe z PF v Banskej Bystrici v prvom ročníku, považujem za obdobie spojené s mladosťou, chuťou a silami veci prežívať čo najintenzívnejšie.

To sa mi určite darilo a vznikali pri tom priateľstvá v mnohých prípadoch na celý život. Ako vrcholový športovec som sa vždy zamýšľal nad súvislosťami spojenými so športovým výkonom, preto som si vybral práve štúdium

telesnej výchovy v kombinácii s brannou výchovou. Nedostali sme nič zadarmo. Osobne spomínam na doučovania z gymnastiky pri prof. Fečovi a Dr. Slávikovi, ktorí boli tvrdí, ale féroví.

Neoceniteľné skúsenosti sme dostávali od bývalých vynikajúcich športovcov a pedagógov, ktorí sa vedeli vžiť do duší študenta športovca, Dr. Gregora a Dr. Lafka. Veľmi rád spomínam na kurzy, ktoré mi ostávajú hlboko v pamäti, pod vedením Dr. Husovskej, prof. Stejskala, prof. Tureka a ďalších. Športové hry pod vedením Dr. Filčáka a atletika s Dr. Malcovským boli pre mňa sprestrením a obohatením mojej telesnej pripravenosti. Na Katedre brannej výchovy sa o nás staral predovšetkým náš

krúžkový vedúci Dr. Oríšek, Dr. Paučírovi dodnes dlhujem zoskok s padákom. Študovať som začal až po základnej vojenskej službe, bol som o pár rokov starší ako spolužiaci, ženatý a otec syna Jakuba. Aj vďaka pomoci spolužiakov som štúdium zvládol. Po štúdiu som ostal pri športe. Reprezentoval som Česko-Slovensko na MS 1989 a 1990, na oboch mužstvom vybojovalo bronzové medaily. Zúčastnil som sa aj Kanadského pohára 1991. Po vzniku slovenskej reprezentácie som sa zúčastnil ZOH 1994 v Lil-

lehammeri, MS 1997, Svetového pohára 1996 a ZOH 1998 v Nagane. Za najväčší úspech považujem víťazstvo slovenskej reprezentácie na MS 2002 vo švédskom Göteborgu. V súčasnosti som trénerom hokejovej reprezentácie U-16. Ďakujem štúdiu telesnej výchovy na vysokej škole za možnosť obohatiť moju športovú prax o nevyhnutné poznanie teórie pedagogického procesu a športového výkonu a odporúčam všetkým športovcom, aby skúsili skĺbiť šport so školou. Verte mi, dá sa to!

PhDr. Vladimír Jurek

Redaktor spravodajstva a publicistiky TV JOJ

Absolvent Filozofickej Fakulty PU

Moje prvé smerovanie po strednej škole technického zamerania bolo na vysokú školu technického zamerania. Všetci to určite poznáte, že keď neviete čo, tak sa dáte unášať partiou zo školy. Tam mi ale vysvetlili to, čo som vedel i sám, že „vyšší level“ vnímania matematiky mi nejde tak, akoby si to predstavovali. I keď som skúšky spravil, ocitol som sa pod čiarou a nechcelo sa mi odtiaľ ani pod zámienkou odvolania sa. Logika mi, našťastie, ostala dostatočne vyvinutá. Smer hľadania si práce ovplyvnil inzerát v novinách a ja som sa ocitol v novinárskom televíznom prostredí. To, čo som vnímal ako koníček, lebo som mal rád diskusné relácie a o politike som mal na svoj vek celkom slušný prehľad, sa napokon

stalo zatiaľ mojím hlavným životným smerovaním. Stal som sa novinárom. Sám som vnímal nielen kritiky na akceptovanie neúplného vzdelania v tejto profesii, ale tiež som mal potrebu sa v tomto smere niekam posunúť. Prihlásil som sa na masmediálne štúdiá. Doteraz si všetci myslia, že som študoval externe, no nebolo to tak. Bol som interným študentom popri zamestnaní a len ten, kto si hoci len vyskúšal nejaké doplnenie vzdelania popri práci, vie, že to nie je jednoduché. Klamal by som však, keby som povedal, že škola bola len papierom kvôli práci, ktorú som už niekoľko rokov robil. Možno sa mi ľahšie filtrovala časť podstatných osnov učiva od tých, o ktorých som v konfrontácii

s praxou vedel, že sa ich potrebujem naučiť. Je tam ale nemalo vecí, ktoré mi veľmi pomohli mnohé moje postupy pri práci pochopiť a nazerať na ne inak. I keď teraz to so mnou nemajú ľahké niektorí moji kolegovia. Napríklad takí, ktorí nevedia, že sme sa vždy vyslovuje ako „zme“ a že aj denník SME sa tak síce môže písať, ale číta sa „ZME.“ A kto pozná prof. Danielu Slančovou, ktorá bola mojou školiteľkou pri bakalárskej i diplomovej práci, vie, že ak som to dal, tak to muselo byť zaslúžené. Dnes som rád, že sa z vyučujúcich stali priatelia a ľudia, s ktorými sa rád filozoficky dopĺňam. Navyše mi je cťou, že vďaka ponuke od dnes už doc. Michala Bočáka si môžeme hovoriť aj kolegovia.

KEĎ DIŠTANČNÉ ŠTÚDIUM NEPREBIEHA ÚPLNE HLADKO

Pre mnohých bol uplynulý školský rok iný, nevšedný a plný nových skúseností. Brány škôl sa zo dňa na deň zavreli a študenti sa zrazu vzdelávali z domáceho prostredia. Oslovili sme zopár študentov z Prešovskej univerzity, aby sa s nami podelili o svoje zážitky, ktoré im prinieslo dištančné vzdelávanie.

Kamila, Pedagogická fakulta

V letnom semestri sme mali predmet, vyučoval sa raz za mesiac vo forme blokovej výučby. Od vyučujúceho sme mali pokyn, že do naplánovaného hovoru sa máme vždy pripojiť o pár minút skôr. V deň blokovej výučby som mala od rána

problémy s internetom, do hovoru som sa snažila pripojiť viackrát. Po niekoľkých neúspešných pokusoch som sa vždy pripájala odznova, medzitým som si písala nejaké poznámky a čas som si krátila spievaním. Priznávam, že som sa

trochu nechala uniesť. Až po chvíli som zbadala, že už som konečne pripojená v hovore. Úsmev z tváre mi zmizol po tom, čo som si uvedomila, že mám nielenže zapnutú kameru, ale aj mikrofón. Naopak, zvuk na počítači som mala stíšený,

takže som po pripojení nepočula svojich spolužiakov. Po tomto zistení by som sa najradšej prepadla po zem, ešte šťastie, že v hovore nebol pripojený aj náš profesor. Hudbu síce milujem, ale spev nie je moja silná stránka. Dnes sa na tom už len smejem a som rada, že som svojimi kvílivými tónmi pobavila svojich spolužiakov.

Zuzana, Filozofická fakulta

Mali sme mať kratšiu hodinu s profesorkou, ktorá nám mala povedať zopár vecí k jednému projektu. Keďže bolo zvykom, že nevyžaduje povinne zapnuté kamery a viac-menej som sa spoliehala na to, že bude hovoriť len ona, tak som sa rozhodla využiť čas a spojiť príjemné s užitočným. Pred začatím hodiny som si namiešala farbu a počas jej rozprávania som si v rýchlosti zafarbila svoje krátke vlasy. Pri pohľade do malého zrkadla na mojom stole som usúdila, že trochu farby by už potrebovalo aj moje obočie. Zo skrinky som vytiahla farbu na obočie, opatrne ju naniesla a počúvala ďalej vyučujúcu. Po pár minútach som len zaregistrovala ako ma vyzýva, aby som sa vyjadrila k projektu. Po prvých vetách ma prerušila a požiadala ma, aby som si zapla aj kameru, nech nemá pocit, že sa rozpráva s počítačom. Priznám sa, že by ste sa mi v tom momente krvi nedorezali. Samozrejme, že neprichádzalo do úvahy, aby som si za pár sekúnd umyla zafarbené vlasy a zotrela farbu z obočia. Neostávalo mi teda nič iné, len ísť s pravdou von. Po zapnutí kamery na mňa profesorka pozerala dosť zvlášť, ani sa jej nečudujem, vyzerala som dosť komicky. Hneď som sa, samozrejme, ospravedlnila. S kamenným

výrazom v tvári mi povedala, že skrášľovacie procedúry sa nevykonávajú v čase školy a nabudúce si to mám nechať na poobedie. Bolo mi jasné, že som to prehnela.

Martin, Fakulta manažmentu

Bol som v prvom ročníku, takže v priestoroch univerzity som sa ako študent dlho neohrial. Prešlo pár týždňov a všetkým nám začalo dištančné vzdelávanie. Pre niekoho možno výhra, že nemusí chodiť normálne do školy, pre mňa hotová nočná mora. Od základnej školy mám problémy s ranným vstávaním, o tom by vedeli hovoriť najmä moji rodičia, a mal som také tušenie, že keď sa budeme učiť z domu, tak to bude ešte o niečo horšie, aspoň pre mňa. Povedal som si, že mi bude stačiť, keď vstanem 15 minút pred začiatkom vyučovania, veď prednášku môžem počúvať aj z postele. Nakoniec som sa zobudil len 3 minúty pred začiatkom hodiny, takže som ihneď otvoril notebook, ktorý som si večer prichystal k posteli a rovno sa pripojil k hovoru v Teamse. Prvých pár minút som prednášajúceho počúval a potom si už nič nepamätám. Zobudil ma až vyzvňajúci mobil. Volal mi spolužiak, či si nechcem vypnúť kameru, pretože sa všetci pozerajú ako si spokojne odfukujem v posteli. Nebudem klamať, cítil som sa dosť trápne. Notebook som mal položený vedľa seba na posteli a pravdepodobne mi po ňom musel prejsť môj kocúr, ktorému sa rovno podarilo odhaliť ma pred celým ročníkom, inak si to neviem vysvetliť. Našťastie to vyučujúci zobral s humorom. Odvtedy som však zásadne vstával hodinu pred vyučovaním a študoval normálne spoza stola, nie z postele.

Ema, Filozofická fakulta

Myslím, že viacerým z nás sa stal nejaký trapas, pri ktorom nás počas hovoru zradil mikrofón alebo kamera. Počas vyučovania som bola v kuchyni, varila som si obed, pretože som sa po skončení hodiny ponáhľala k doktorovi. Na barový pult som si položila notebook, aby som medzitým sledovala prezentáciu, ktorú nám profesor ukazoval. Keď sa neskôr opýtal otázku, na ktorú som vedela odpovedať, hneď som sa prihlásila. Zapla som si mikrofón aj kameru a začala rozprávať. Po chvíli mi však začala na sporáku kypieť voda z hrnca, v ktorom boli cestoviny a ja som spontánne „hasila“ situáciu v kuchyni. Odhalila som teda seba, že sa nevenujem len škole, našu kuchyňu a aj moju nešikovnosť. Spolužiaci si ma potom doberali, že kedy ich zavolám na obed.

Peter, Fakulta športu

Nerád by som svoju príhodu úplne konkretizoval, aby sa na mňa spolužiaci náhodou nenahnevali, ale plynie z toho celkom dobré poučenie. Technika je mimoriadne zradná vec a obzvlášť mikrofón počas prebiehajúceho hovoru v Teamse. Z vlastnej skúsenosti viem, že ak chcete niekoho ohovárať alebo si zanádať, tak si to radšej nechajte na inú platformu. A ak sa náhodou opäť v ďalšom semestri vrátíme k dištančnému vzdelávaniu, tak pamätajte na to, že ani neviete ako a ostatní zrazu počujú aj to, čo nechcete.

Daniela HANDLOVIČOVÁ
Unipo Press
Foto: Autorka

UKRAJINSKÍ ŠTUDENTI MANAŽMENTU CEZ ERASMUS+ NA CYPRE

Myslíme si, že na Prešovskej univerzite vie každý o programe Erasmus+, ale nie každý vie o jeho možnostiach, takže v tomto článku opíšeme my, Erasmus študenti, naše osobné skúsenosti s týmto programom. V prvom ročníku univerzity sme sa rozhodli zúčastniť programu Erasmus+, podali sme si prihlášky, absolvovali pohovor a čoskoro sme dostali kladnú odpoveď, že budúci rok budeme študovať na ostrove Cyprus.

V septembri 2020 sme odleteli na Cyprus a od tej chvíle sa začalo naše zoznamovanie s týmto ostrovom. Pri pozorovaní krásnych výhľadov z okna lietadla a potom z okna autobusu sme si uvedomili, že budeme študovať na neuveriteľne krásnom a slnečnom mieste. Spočiatku, samozrejme, všetko bolo pre nás veľmi nezvyčajné, pretože sme boli v krajine, v ktorej nikto z nás nikdy predtým nebol, postupne sme sa prispôbovali, učili sme sa na svojich chybách a zvykali si.

Keď sa dostanete na Cyprus, musíte byť pripravení na to, že verejná doprava tu nie je zvlášť rozvinutá. Z tohto dôvodu je najlepšie zvoliť si ubytovanie bližšie k centru mesta, aby vaša univerzita bola blízko. Toto je základné pravidlo pre študenta, ktorý nemá vlastnú osobnú dopravu. Keď sme prvýkrát navštívili našu univerzitu na Cypre, dostali sme krátku prehliadku budov a odpovede na všetky naše otázky.

Na Cyperskej technickej univerzite sa takmer všetky predmety vyučujú v gréčtine, takže nám učitelia poskytli online materiály v angličtine a dali nám individuálne úlohy. Stále však bolo niekoľko tried v angličtine, ktoré sme mohli navštíviť a aj sme to spravili. Počas prvého semestra sme sa my a ďalší Erasmus študenti učili grécky jazyk, čo bolo naozaj skvelé a veľmi obohacujúce. Počas dvoch

semestrov, ktoré sme tu študovali, sme mali veľa zaujímavých predmetov, na ktorých sme sa dozvedeli veľa nového. Veľkým plusom je, že učitelia sú veľmi dobrí k zahraničným študentom a sú vždy pripravení pomôcť. Preto môžeme k ďalším plusom ostrova priradiť fakt, že sa tu zoznámite s mnohými sympatickými a milými ľuďmi. V prvom rade sa spoznáte s inými Erasmus študentmi, ktorí tiež uprednostnili štúdium na Cypre.

V hlavnom meste existuje Erasmus komunita, ktorá často organizuje večierky a zábavné výlety pre Erasmus študentov z rôznych krajín, takže sa ich môžete zúčastniť a spoznať veľa nových ľudí. A tiež sa môžete dozvedieť viac o mentalite a kultúre tejto krajiny a spriatelíť sa s Cyperčanmi, ktorí sú k cudzincom veľmi láskaví. To sa nám veľakrát potvrdilo, keď sme boli v úzkych a miestni ľudia nám pomohli, no urobili to veľmi úprimne a nezištne. Ak zrazu neviete, ako sa niekam dostať, alebo nemáte odvoz, vedzte, že tu môžete ľahko osloviť ľudí a oni vám určite pomôžu.

Ďalším skvelým pomocníkom, keď hľadáte napríklad ubytovanie alebo máte nejaké otázky týkajúce sa vášho pobytu na Cypre, je Facebook, pretože na tejto sociálnej sieti nájdete odpovede na svoje otázky. Najdôležitejšou radou, ktorú možno poskytnúť študentom, ktorí sa chcú zúčastniť Erasmus+ a zvoliť si Cy-

prus, je cestovať po ostrove. Mali by ste sa pokúsiť vidieť všetko, pretože táto krajina je pôsobivá a nikoho nenechá ľahostajným. Ostrov je malý a preto vzdialenosť medzi mestami možno bezpečne prekonať medzimestským autobusom za jeden a pol alebo dve hodiny. Len si nenechajte ujsť túto vynikajúcu príležitosť cestovať po miestach, ktoré vám odporúčajú na internete alebo sami miestni obyvatelia, pretože na krásu týchto miest nebudete vedieť zabudnúť a budete ich naozaj chcieť navštíviť znova. Práve z Cypru si prinesiete nezabudnuteľné zážitky, milé spomienky a dych vyrážajúce fotografie. Podarilo sa nám navštíviť mnoho známych miest ostrova, ale zároveň sme stále videli iba časť tejto krásy, keďže takmer celý Cyprus je obsiaty neuveriteľnými miestami, ktoré treba navštíviť.

Vďaka tomu, že sme sa rozhodli zúčastniť sa programu Erasmus+, sme dostali príležitosť dočasne sa stať študentmi v inej krajine a teraz môžeme s istotou povedať, že to stálo za to, pretože neoceniteľné skúsenosti, ktoré sme získali, splnili všetky očakávania. Nepremeškajte príležitosti, ktoré máte, pretože toto je šanca na zlepšenie vášho života.

Yuliia AKOPIAN
Bohdan KULINICH
študenti FM PU

ŠTUDENTKA MANAŽMENTU CEZ ERASMUS+ V LOTYŠSKU DIŠTANČNE

Moje meno je Ticina Eva. Som študentkou 2. ročníka bakalárskeho stupňa na Fakulte manažmentu PU, v študijnom programe turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo. Mobilitu v zahraničí v rámci programu Erasmus+ som absolvovala prvýkrát. Absolvovala som mobilitu v hlavnom meste Lotyšska – Rige, na univerzite ISMA (Univerzita manažmentu a informačných systémov). Veľmi som chcela absolvovať študijný pobyt, ale kvôli koronavírusu som nemohla vycestovať a študovala som dištančne.

Dozvedela som sa o podmienkach Erasmus+ programu na Prešovskej univerzite od pani prodekanky pre vonkajšie vzťahy Evy Benkovej, PhD. (ktorá nás zároveň učila angličtinu). Bola to ona, kto mi dal odpovede na všetky otázky. Poradila mi a pomohla pochopiť, ako je možné sa zapojiť do programu Erasmus+ nie teoreticky, ale prakticky (kam ísť, aké dokumenty sú potrebné atď.). Potom som predložila všetky dokumenty Kristíne Šambromskej, PhD., ktorá mi pomohla s výberom predmetov. Následne som absolvovala pohovor a bola som veľmi šťastná, keď som sa dostala na univerzitu, ktorú som si vybrala ako prvú, lebo na jedno miesto bolo prihlásených niekoľko študentov.

Štúdium sa začalo 1. februára, teda oveľa skôr, ako na PU v Prešove. Tak ako pri bežnom priebehu štúdia, aj tu sa objavujú niektoré dobré stránky a, samozrejme, aj problémy.

Začnem plusmi. Študovalo sa mi ľahko, dokonca ľahšie ako v Prešove, z jednoduchého dôvodu – neexistovala pre mňa jazyková bariéra. Angličtinu som sa učila od detstva, absolvovala som kurzy a Cambridgeské

skúšky B1 ešte v škole, pretože som chcela ísť na Erasmus. A hoci výučba prebiehala v angličtine, najpríjemnejšie bolo, že jednoducho všetci vedeli po rusky a ja som mohla v ruštine špecifikovať, čo ma zaujíma.

Učitelia dokonca zámerne čítali skrátenú verziu prednášky v ruštine, po prednáške v angličtine, aby sme prednášku lepšie pochopili. Všetci v Lotyšsku hovoria po rusky, mnohí aj doma. Keď učiteľom volali z domu alebo zo zamestnania, vždy odpovedali po rusky. Lotyštinu som počula len raz. Na univerzite ISMA nemajú podmienku, že môžete mať len 2 absencie, a ak ich máte viac, tak dostanete FX. Na ISMA to funguje tak, že ak na hodiny chodíte, dostanete dobrú alebo lepšiu známku, ale ak na hodiny nechodíte, tak buď neprejdete (pretože nič neviete) alebo prejdete, ale nikto vám nedá lepšiu známku.

Mala som zaujímavý predmet Tourism Company Activity Practice. Hoci sme nemali žiadnu prax (napriek tomu, že sme mali mať), profesorka Olga Slaugotne nám poskytla niekoľko naozaj užitočných informácií zo svojej praxe. Bolo to, akoby

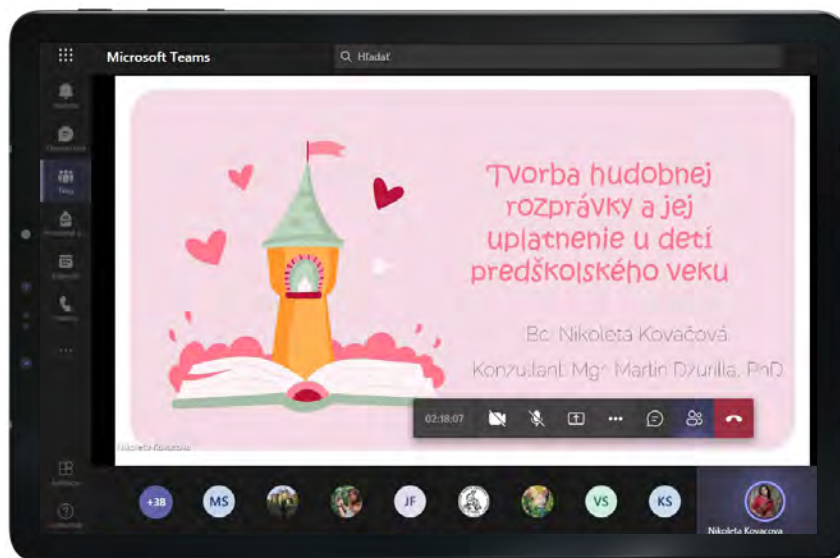
som sa zúčastnila kurzu „Ako založiť a viesť vlastnú cestovnú kanceláriu“. Prekvapilo ma, že hovorila jasne a k veci, bez zbytočných rečí, presne to, čo bolo potrebné. Čo sa týka problémov, vyskytli sa určité technické problémy, s ktorými sa pri dištančnom vzdelávaní stretáva každý. V rozvrhu som mala aj utorkové a štvrtkové predmety v rovnakom čase a musela som sa sama učiť jeden zložitejší predmet. Nemali by ste sa toho báť, pretože ak sa pripravíte, skúšku zložíte bez problémov.

Chcem povedať, že aj keby som vopred vedela, že nebudem môcť absolvovať študijný pobyt prezenčnou formou, ale len dištančne, aj tak by som sa ho zúčastnila a radím Vám, aby ste to vyskúšali tiež. Erasmus je v každom prípade prínosom, v skratke je to pre Vás nová nenahraditeľná skúsenosť, komunikácia s ľuďmi, ktorí sú iní ako vy, môžete si zlepšiť angličtinu a schopnosť prispôbiť sa zmenám. A vždy existuje šanca, že sa môžete zúčastniť študijného pobytu.

Eva TICINA
študentka FM PU

ŠTUDENTSKÁ VEDECKÁ, ODBORNÁ A UMELECKÁ ČINNOSŤ PEDAGOGICKEJ FAKULTY

Po ročnej pauze sa na Pedagogickej fakulte PU v Prešove tento rok, presnejšie 13. mája 2021, znova uskutočnilo fakultné kolo Študentskej vedeckej, odbornej a umeleckej činnosti. Vzhľadom na súčasné protiepidemiologické opatrenia sa celé podujatie uskutočnilo v online prostredí MS Teams. Podujatie otvorila dekanka Pedagogickej fakulty doc. RNDr. Iveta Scholtzová, PhD.

Po úvodnom príhovore osem študentov posledného ročníka bakalárskeho alebo magisterského stupňa štúdia v študijných programoch predškolská a elementárna pedagogika, špeciálna pedagogika a učiteľstvo pre primárne vzdelávanie prijalo možnosť prezentovať výsledky svojej bakalárskej alebo diplomovej práce a absolvovať tak predprípravu toho, čo ich čaká na obhajobách záverečných prác. Zaujímavý program podujatia bol rozčlenený do dvoch blokov a každý účastník mal k dispozícii 10 minút na prezentáciu, po ktorej nasledovala 5-minútová diskusia. Na obsahovej aj formálnej stránke svojej prezentácie si zúčastnení dali záležať, čo sa prejavilo v jej samotnom prevedení. Ich zistenia priniesli podnetné poznatky z viacerých vedeckých oblastí, napr. v prvom bloku aj z aktuálnej problematiky e-learningu na 1. stupni základnej školy alebo využívania IKT v školskom klube detí. Napriek

tomu, že sa podujatie konalo len v online prostredí, neovplyvnilo to prezentovanie ani priebeh diskusie. Na diskusii sa podieľali nielen aktívni účastníci, ale aj tvoriví pracovníci fakulty a študenti doktorandského štúdia, čo umožnilo poskytnúť prezentujúcim kvalitnú spätnú väzbu. Celé podujatie úspešne moderovala doktorandka Mgr. Katarína Šetinová, Dis. art., a technickú organizáciu v MS Teams vrátane spracovania programu podujatia zabezpečila doktorandka Mgr. Zuzana Vagaská. Ako na konci podujatia zdôraznila pani dekan-

ka, okrem tvorby dobrej práce je dôležité aj jej kvalitné prezentovanie, čo sa napokon všetkým zúčastnením podarilo úspešne naplniť. Veríme, že si študenti odniesli vzácne skúsenosti, ktoré zúročia na obhajobách, v ich pedagogickej činnosti sa im bude naďalej dariť a my sa o rok v takomto odbornom duchu opäť stretneme.

Mgr. Veronika ČIGARSKÁ
PF PU
Foto: Mgr. Zuzana VAGASKÁ

ŠTUDENTI INŠTITÚTU RUSISTIKY SA ZÚČASTNILI KONFERENCIE NA SURGUTSKEJ UNIVERZITE

V dňoch 14. a 15. apríla 2021 sa na pôde Surgutskej štátnej pedagogickej univerzity (Ruská federácia) uskutočnil I. ročník medzinárodnej konferencie mladých vedcov pod názvom „Ruský jazyk v euroázijskom kultúrnom priestore“. Prostredníctvom platformy ZOOM sa v online svete stretli desiatky študentov nielen zo slovenských univerzít, ale tiež z Ruska či Kazachstanu. Svoje zastúpenie tam mal aj Inštitút rusistiky Filozofickej fakulty PU.

Viac ako 70 študentov vystúpilo s príspevkami v šiestich rôznych sekciách a niektorí tiež na plenárnom zasadnutí: Ruský jazyk: história, aktuálny stav a vývojové trendy; Transkultúrna a intermediálna komunikácia v euroázijskom priestore; Jazyk umeleckého diela; Modely masovej komunikácie; Aktuálna problematika vo výučbe ruského jazyka a literatúry na školách; Moderné prístupy k výučbe ruského jazyka a literatúry na školách. Inštitút rusistiky Filozofickej fakulty PU reprezentovali ôsmi účastníci, ktorí v silnej konkurencii rodených hovoriacich obsadili zaujímavé umiestnenia. V rámci plenárneho zasadnutia sa na prvom mieste umiestnila Bc. Diana Zacherová s príspevkom „Analýza výrazových prostriedkov jazyka (na základe básnickej zbierky L. N. Vasiliev: Odná zemlya – odna lyubov)“. IRU v prvej sekcii reprezentovala Mgr. Martina

Berezná, ktorá s témou „Liturgická kázeň ako žáner ruského jazyka“ obsadila druhé miesto. V rámci druhej sekcie sa na treťom mieste umiestnila Anastasia Bondarenko s prácou „Problematika prekladu ruskej beletrie do cudzích jazykov (na príklade prekladov poviedok Antona Pavloviča Čechova)“. V tretej sekcii vyhrala prvé miesto Bc. Monika Kovalová s témou „Úloha dialektizmov v poézii S. A. Jesenina“. Na výherných pozíciách sa vo štvrtej sekcii umiestnili hneď dvaja študenti: Bc. Lesia Horzov obsadila prvé miesto s prácou „Cudzojazyčné prvky v masmédiách na materiáloch reklamných publikácií v ruskom a slovenskom jazyku“, Bc. Slavomír Nálepka sa s témou „Výrazové prostriedky publicistického štýlu (na materiáloch z časopisov Sputnik a Russkiy Mir)“ umiestnil na druhom mieste. Piata sekcia bola zastúpená Klárou Dopirákovou, ktorá pre IRU vybo-

jovala druhé miesto vďaka príspevku pod názvom „Úloha synonym pri štúdiu ruštiny ako cudzieho jazyka“. V poslednej sekcii sa na prvom mieste umiestnila Mgr. Natália Sadivová s príspevkom „Problematika zhody v ruskom jazyku – hľadanie správneho prístupu“. Pre mnohých študentov išlo o prvú skúsenosť s prezentovaním odborného materiálu pred početným medzinárodným publikom. Všetci účastníci sa zhodli, že práve takéto obohacujúce podujatia by sa mali organizovať častejšie. V závere konferencie sa tiež konala virtuálna prehliadka Chantyjsko-mansijského autonómneho okruhu – Jugry, mesta Surgut a samotnej univerzity. Dúfame, že práve prvý ročník odštartuje tradíciu ďalšej vzájomnej spolupráce medzi Surgutom a Prešovom.

Mgr. Natália SADIVOVÁ
doktorandka FF PU

PRVÁ ONLINE ŠTUDENTSKÁ VEDECKÁ KONFERENCIA NA ODDELENÍ FYZIKY

Dňa 24. marca 2021 sa uskutočnil na Oddelení fyziky Katedry fyziky, matematiky a techniky Fakulty humanitných a prírodných vied ďalší ročník študentskej vedeckej odbornej a umeleckej konferencie. V dôsledku aktuálnej pandemickej situácie nebolo možné toto tradičné podujatie realizovať v priestoroch univerzity. Historicky prvýkrát preto prebehlo vo virtuálnom prostredí, využitím počítačovej aplikácie Microsoft Teams.

Záštitu nad podujatím prevzal vedúci katedry, Dr. h. c. doc. PaedDr. Vladimír Šebeň, PhD. Za organizáciu a plynulý priebeh zodpovedala interná doktorandka RNDr. Ing. Andrea Kľučarová. Študentské príspevky hodnotila štvorčlenná odborná komisia, ktorej predsedal RNDr. Jozef Kmec, PhD. Témou konferencie boli výskumné problémy v záverečných prácach študentov fyziky.

Na katedrovom kole sa zúčastnilo celkovo 10 študentov končiacich ročníkov. Z uvedeného počtu bolo sedem študentov študujúcich v rámci učiteľského študijného programu fyzika v kombinácii predmetov a traja študenti neučiteľského smeru, t. j. inžinierskeho študijného programu fyzikálne inžinierstvo progresívnych materiálov. Jednotliví študenti postupne v stanovenom časovom limite 10 minút prezentovali obsah svojej záverečnej práce. Predstavili základné tézy práce, metodiku a výsledky realizovaného výskumu. Nakoniec vyvodili patričné závery. Poniectorí sa vyjadrili aj k prínosu svojej práce pre pedagogickú alebo odbornú či priemyselnú prax. Po odprezentovaní každého príspevku nasledovala krátka diskusia, v rámci ktorej bolo možné klásť dotyčným študentovi otázky, uviesť svoje postrehy, prípadne návrhy na zlepšenie. Túto možnosť mala nielen hodnotiaca komisia, ale všetci vyučujúci katedry, rovnako ako aj samotní študenti.

Napriek tomu, že výber výskumných problémov bol zameraný prevažne didaktickým smerom, konferenciu charakterizovala jednoznačne tematická rozmanitosť. Študenti bakalárskeho stupňa sa zaujímal napríklad o riešenie problematiky

motivácie žiakov základných škôl vo vyučovaní fyziky či inovatívnych vyučovacích metód, ktoré môžu byť použité v rámci formálneho fyzikálneho vzdelávania. Veľký záujem vzbudila aj bakalárska práca, ktorá analyzovala v súčasnosti veľmi aktuálnu tému pedagogických praxí vysokoškolských študentov učiteľských odborov. Študenti magisterského stupňa sa vo svojich záverečných prácach zamerali na zistenie pripravenosti budúcich učiteľov fyziky na prácu s počítačovými technológiami, s tým súvisiacu následnú implementáciu počítačom podporovaných fyzikálnych experimentov do výchovno-vzdelávacieho procesu, ale aj na rozvíjanie interdisciplinárnych vzťahov medzi fyzikou a matematikou na základných školách. Veľmi milým prekvapením, ktoré získalo mnoho pozitívnych ohlasov zo strany vyučujúcich aj študentov, bola nová didaktická pomôcka, využiteľná na hodinách fyziky aj matematiky. Navrhla a zhotovila ju študentka Bc. Michaela Dušecínová s cieľom názorne žiakom základnej školy vysvetliť spôsob prevodu jednotiek dĺžky, obsahu a objemu, čo by malo viesť k lepšiemu pochopeniu tohto učiva žiakmi. Na rozdiel od uvedených príspevkov študentov učiteľstva fyziky, záverečné práce prezentované v rámci inžinierskeho odboru sa niesli v trochu odlišnom duchu. Študenti v nich analyzovali materiálové parametre oceľových plechov, fyzikálne vlastnosti vybraných systémov na báze vzácnych zemín, určovali základné charakteristiky týchto systémov z mernej tepelnej kapacity a venovali sa aj magnetickému fázovému diagramu antiiferomagnetických zlúčenín.

Okrem už spomínanej prezentácie obsahu záverečnej práce sa od účastníkov vyžadovalo písomné spracovanie témy záverečnej práce vo forme krátkeho príspevku v rozsahu troch strán formátu A4. Odborná komisia na základe bodového ohodnotenia súťažiacich študentov stanovila výsledné poradie. Pri hodnotení sa prihládalo na formálnu a obsahovú stránku dodaného písomného príspevku, dodržiavanie citačných noriem, aktuálnosť riešenej problematiky, kvalitu vytvorenej prezentácie, samotný výstup študenta či dodržanie časového limitu. Po sčítaní všetkých bodov a stanovení celkového bodového zisku, bolo určené poradie súťažiacich s nasledovným výsledkom. Prvé miesto obsadil Bc. Dávid Hovančík s príspevkom Magnetic phase diagram of anti-ferromagnets (phase diagram of $\text{UCo1-x}\text{lrGe}$). Na druhom mieste sa umiestnila Bc. Patrícia Cmorová, ktorá spracovala tému s názvom IKT a príprava budúcich učiteľov fyziky. Tretie miesto získal Bc. Michal Petro zaoberajúci sa počítačom podporovanými experimentmi vo vyučovaní fyziky na základných školách. Nepopulárna zemiaková medaila sa ušla študentke 1. stupňa, Nikole Teslukovej, ktorá analyzovala pedagogickú prax študentov učiteľstva fyziky. Výhercom v mene vedenia katedry srdečne gratulujeme. Zároveň ďakujeme všetkým študentom za účasť a inšpiratívne námety. Pevne veríme, že konferencia naplnila očakávania zúčastnených študentov a bola pre nich prínosom do budúcnosti.

Ing. RNDr. Andrea KĽUČAROVÁ
doktorandka FHPV PU

PREŠOVSKÍ VOLEJBALISTI BRONZOVÍ A ZLATÍ

Hráči VK MIRAD UNIPO Prešov si po nešťastnom vypadnutí v semifinále extraligy, ktoré do veľkej miery ovplyvnil koronavírus, napravili chuť v závere sezóny. V rozhodujúcom zápase o bronz zdolali Košice a o pár dní neskôr v Nitre štvrtýkrát v histórii získali Slovenský pohár a po prvý raz novú Trofej Štefana Pipu. Extraligoví hráči navštívili aj vedenie Prešovskej univerzity v Prešove a Fakulty športu. Generálny manažér v sprievode zástupcov volejbalistov priniesli trofeje za vybojované bronzové umiestnenie v lige a Slovenský pohár.

Piaty duel o bronz v domácej hale vyznel jednoznačne v prospech Prešova 3 : 0. Sériu hranú na tri víťazstvá vyhrali 3 : 2. Prešov získal tretí extraligový bronz a siedmu medailu v klubovej histórii. Na konte má dve zlatá (2005, 2015), dve striebra (2010, 2016) a po uplynulej sezóne aj tri bronz. Prešov a Košice sa v sérii o bronz stretli aj v roku 2017, tiež sa hralo na päť zápasov, takisto platilo môj dom – môj hrad, Prešov vtedy vyhral rozhodujúci piaty zápas 3 : 2.

V superfinále pohára, ktoré sa odohralo v Športovej hale na nitrianskej Klokočine, zvíťazili Prešovčania po veľkej dráme 3 : 2 nad hráčmi Svidníka, keď predtým prišli o náskok 2 : 0 a v tajbrejku odvrátili jeden mečbal. Pre Prešov to bolo celkovo ôsme pohárové finále, trofej získal aj v rokoch 2005, 2016 a 2017.

Svidník sa nedočkal ani na štvrtý finálový pokus (predtým 2012, 2018 a 2020). Prešovčania sa do superfinále prebojovali po utorkovom semifinále, keď zvíťazili nad hráčmi Myjavy 3 : 0. V prvých dvoch setoch zvládli koncovky a v treťom otočili nepriaznivý vývoj.

Prehľad víťazov Slovenského pohára volejbalistov podľa počtu prvenstiev:

- 8 – VKP Bratislava (1993, 1994, 1995, 1996, 2004, 2007, 2008, 2010),
- 4 – Prešov (2005, 2016, 2017, 2021),
- 3 – Humenné (2009, 2011, 2014),
- 2 – Volley Team Bratislava (2012, 2013), Prievidza (2018, 2020),
- 1 – Púchov (2003), Nové Mesto nad Váhom (2006), Komárno (2015), Košice (2019).

Pozn.: V rokoch 1997 - 2002 sa o Slovenský pohár nebojovalo.

HLASY PO SUPERFINÁLE

Marek Kardoš, tréner Prešova:

„Sme radi, že sa sezóna končí víťazstvom, ľudia v našom klube si to zaslúžia. Tiež mám radosť, že sme opäť uspeli vo východniarskom derby. Po dvoch setoch začal hrať súper veľmi dobre, klobúk dole. Pre divákov to bol ideálny priebeh, som rád, že s víťazným koncom pre nás.“

Martin Sopko st., smečiar a kapitán Prešova:

„Odľahčene povedané, museli sme to trochu zdramatizovať, prvé dva sety boli veľmi jednoznačné. Ak by sme vyhrali 3 : 0, možno by sme teraz neprežívali také silné emócie. Svidník nás neskôr zatlačil, museli

sme sa aj strachovať o výsledok. Tajbrejk bol správnym vyvrcholením, do stavu 13 : 13 nikto nevedel, kto vyhrá. Šťastie sa priklonilo na našu stranu, z čoho sa veľmi teším, lebo zápas bol veľmi náročný.“

Peter Porubský, nahrávač Prešova:

„V prvých dvoch setoch sme dobre podávali a následne bránili, to bolo kľúčové. Neskôr akoby sme trochu zaspali, v treťom sete to bolo ako na hojdačke. Svidník nás zatlačil, vyšlo im to a dostali sa až do tajbrejku. V piatom sete sme do toho dali všetky sily a emócie, napokon

„Šnapso‘ ako pravý kapitán zložil poslednú loptu.“

HODNOTENIE SEZÓNY 2020/2021

Ing. Marián Palenčar, generálny manažér klubu:

„Vysnívane double (v jednej sezóne víťazstvo aj Slovenského pohára, aj titul Majstra Slovenska) to nie je, ale keď vezmem do úvahy všetky okolnosti uplynulej sezóny, tak som šťastný aj za to. Som pri prešovskom volejbale 11 rokov, ale táto sezóna bola extrémne náročná. Okrem prípravy a hráčskej výkonnosti bolo

kľúčové, kedy ktoré družstvo zasiahlo koronavírus, lebo každé družstvo si tím prešlo. Nás Covid-19 zastihol v najnevhodnejšej možnej dobe – pred semifinále. Mali sme hráčov, ktorí do série nastúpili dva dni po karanténe bez tréningov. Škoda. Ale chlapci si to vynahradiť v turnaji o Slovenský pohár. V mene celého realizačného tímu a hráčov ďakujem vedeniu Prešovskej univerzity. Špeciálne v týchto časoch si nesmierne vážime, že môžeme robiť šport a napriek všetkým okolnostiam aj naďalej vychovávať mladých nádejných športovcov. Je pre nás obrovským zadosťučinením, že organizáciám a sponzorom vieme vrátiť podporu nielen vo forme reklamných a mediálnych výstupov, ale aj cez úspechy, ktoré sme dosiahli.“

Prof. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD., prorektor pre vedu, umenie, šport a akreditáciu PU:

„V prvom rade vám v mene rektora PU prof. Kónyu, ako aj v svojom mene i v mene vedenia PU blahoželám k dosiahnutým úspechom, teda zisku Slovenského pohára, po prvý raz novej Trofeje Štefana

Pipu a tretieho miesta v extralige. Naozaj si vážim vaše úspechy a celkovo, čo robíte pre renomé univerzity a Fakulty športu, ktorá formuje a pripravuje výborných športovcov. Niet lepšieho príkladu, ako keď sa vzdelanie prepojí so športovou prípravou v nadväznosti na uplatnenie v profesionálnom športe. Chvalabohu, že máme v Prešove aspoň volejbal a hádzanú, keď už futbal a hokej absentuje. Predbehli ste Humenné v počte Slovenských pohárov, aj keď je to

len polovica toho, čo má VKP, ale to nevadí. Máte štyri a dobíhate ich, čo je dobrým znamením do ďalšieho obdobia. Naozaj ďakujem za výbornú reprezentáciu, a šírenie dobrého mena Prešovskej univerzity a mesta Prešova. Pre nás je ctou, že sme vám aspoň troškou, teda halou, mohli pomôcť a mať podiel na vašich úspechoch. V týchto pandemických časoch to nebolo jednoduché. Pán rektor, ja i celé vedenie univerzity si to veľmi vážime, že napriek týmto ťažkým

časom ste tieto úspechy dosiahli. Sledoval som médiá v sérii o bronz aj po finále pohára. Pribeh superfinále bol naozaj napínavý a určite ste potešili aj divákov a fanúšikov volejbalu. To jednoznačné vedenie v zápase, následne súperovo vyrovnanie, odvrátenie súperovho mečbalu a následne víťazná lopta, to bolo strhujúce. Ďakujeme!“

Mgr. Jana PEREGRINOVÁ
Foto: autorka
Andrej SCHLANK

ISSN 1337-9208

www.napulze.unipo.sk